

SPEARMAN CONSULTING

**ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ
НА РИСКОВЕТЕ ОТ ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ И
АВАРИИ**

РЪКОВОДСТВО ЗА УЧИТЕЛИ

КРАЙОВА

2020

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ.....	4
ГЛАВА I ЦЕЛИ И МЕТОДОЛОГИЯ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО.....	7
I.1. ЦЕЛИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО.....	7
I.2. МЕТОДОЛОГИЯ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО.....	10
ГЛАВА II ОБРАЗОВАНИЕ И ЗАЩИТА НА ДЕЦА НА ВЪЗРАСТ ОТ 5 ДО 12 ГОДИНИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ И АВАРИИ	Eroare! Marcaj în document nedefinit.2
II.1. РЕГЛАМЕНТИ НА ПРОЦЕСА НА ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА РИСКА И ПОВИШАВАНЕ НА УСТОЙЧИВОСТТА КЪМ ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ И АВАРИИ.....	12
II.1.1. Регламенти в Румъния.....	11
II.1.2. Регламенти в Република България.....	266
II.2. ОБУЧЕНИЕ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСКА ОТ ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ И АВАРИИ В ДЕСТКИТЕ ГРАДИНИ И СРЕДНИТЕ УЧИЛИЩА В ОКРЪГ ДОЛЖ И ОБЛАСТ ВИДИН. АНАЛИЗ НА СЪЩЕСТВУВАЩАТА СИТУАЦИЯ.....	31
II.2.1. Анализ на съществуващото положение в предучилищното образование	31
II.2.2. Анализ на съществуващото положение в начално и средно образование	42
ГЛАВА III ПРИНЦИПИ, ПРАВИЛА, ПРЕПОРЪКИ И ДОБРИ ПРАКТИКИ В ОБРАЗОВАНИЕТО НА ДЕЦАТА, ЗА ДА СЕ ПРЕДОТВРАТИ РИСКЪТ ОТ ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ	53
III.1. ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСКА, УЧЕБЕН ПЪТ НА ЖИВОТА В ОБЩЕСТВОТО	53
III.2. ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦАТА ЗА ОТГОВОРНОСТ ЗА РИСКОВЕТЕ	59
III.2.1. Прогресивен подход	59
III.2.2. Подходът ААІ, преносим подход	61
III.2.3. Конкретно изживени или симулирани ситуации	64
III.3. НАЧИНИ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА ПРЕДОТВРЯВАНЕТО НА БЕДСТВИЯ В УЧИЛИЩНИТЕ ПРОГРАМИ	68
III.4. ИНТЕГРИРАНЕ НА НАМАЛЯВАНЕТО НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ В УЧИЛИЩНИТЕ ПРОГРАМИ: ПОДХОДИ.....	70
III.5. КЪМ ПЕДАГОГИЯ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА РИСКОВЕ НА БЕДСТВИЯ.....	73
III.6. ОЦЕНЯВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ.....	75
III.7. ОБУЧЕНИЕ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИ / ВЪЗПИТАТЕЛИ / УЧИТЕЛИ В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ.....	78
III.8. ПОВЕДЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ СЛЕД ХУМАНИТАРНА КАТАСТРОФА. АТМОСФЕРАТА, СЪЗДАДЕНА В ДИСКУСИИ С ДЕЦА	80
ГЛАВА IV УЧЕБНИ ПРОЦЕСИ. СПЕЦИФИЧНИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦАТА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА БЕДСТВИЯ	83

IV.1. ОБУЧЕНИЕ НА ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ И УЧЕНИЦИ В I-III КЛАС. УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ ЗА ВЪЗПИТАТЕЛИ И УЧИТЕЛИ.....	83
IV.2. ОБРАЗОВАНИЕ НА ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ И УЧЕНИЦИ В IV-VI КЛАС. УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ ЗА УЧИТЕЛИ И ПРЕПОДАВАТЕЛИ.....	88
IV.3. ДЕЙНОСТИ ЗА РАЗМИСЪЛ НА ПЕРСОНАЛА	94
IV.4. ТЕМАТИЧНИ МОДУЛИ ЗА НАВОДНЕНИЯ И ПОЖАРИ.....	95
IV.5. СПЕЦИФИЧНИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦАТА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА БЕДСТВИЯ	101
СЕЛЕКТИВНА БИБЛИОГРАФИЯ.....	110
ПРИЛОЖЕНИЯ.....	113

ВЪВЕДЕНИЕ

Хуманитарните кризи, независимо дали са природни бедствия, като наводнения и земетресения, или сложни техногенни ситуации, като въоръжени конфликти и индустриални аварии, илюстрират огромната разлика между човешкото страдание и устойчивостта. Във всяка хуманитарна криза най-уязвимите членове на обществото търпят най-големи загуби. Там, където изобилстват бедността, лошата инфраструктура, етническото и политическо напрежение, икономическата нестабилност, разрушаването на околната среда и корупцията, хуманитарните извънредни ситуации могат да намалят способността на страната да действа и да се възстановява. Когато се случи бедствие, семействата, живеещи в постоянно състояние на уязвимост, могат да се окажат в ситуация на непосредствена хуманитарна нужда. В такива ситуации най-уязвими са децата. При извънредни хуманитарни ситуации правата на децата постоянно се нарушават. Понякога се случва така, че с годините или само за няколко секунди основната инфраструктура на една общност е унищожена, семействата са разделени и достъпът до чиста вода, хигиена и безопасно жилище става невъзможен.

Кризите - конфликти, природни бедствия, климатични промени и други опасности, шокове или стрес - имат разрушителен ефект върху хората и системите и могат да действат като бариера за постигане на целите за развитие на държавите. През последните 20 години природните бедствия засегнаха около 4,4 милиарда души и причиниха икономически загуби до 2 трилиона долара. До края на 2016 г. приблизително 65,6 милиона души трябваше да напуснат домовете си, за да избегат от бедствия, войни, насилие и преследване (UNICEF, 2019). Кризите засегнаха особено децата, които не могат да отговорят на основните си нужди (особено образование, здравеопазване и почивка).

Един от ключовите сектори за предотвратяване и намаляване на рисковете от бедствия, особено природните, е образованието. Образованието може да приеме много форми, от официално образование и техническо или професионално обучение, до наставничество на деца и младежи от членове на семейството и възрастни хора в общността. Само по себе си, образованието се счита за основа на индивидуалното и социалното развитие.

Въпреки това, за да бъде уместно в контекста на рисковете от бедствия и климатични промени, образованието трябва да развие у своите потребители знанията и уменията за управление на тези рискове и да се адаптира към промените във външната им среда. Образованието също трябва да бъде устойчиво, за да осигури приемственост на своите услуги и да осигури стабилност и защита дори по време на криза.

Началото на новото хилядолетие умножи усилията на международните организации за насърчаване и подкрепа на устойчивото развитие във всички основни области на обществото. По този начин Десетилетието на ООН за образование за устойчиво развитие (2005-2014) има за цел да интегрира принципите и практиките на устойчивото развитие във всички аспекти на образованието и ученето, да насърчи развитието на знания, ценности и нагласи, за да направи възможен преход към по-устойчиво и справедливо общество за всички.

Мандатът на десетилетието мотивира значителен брой заинтересовани страни от образованието, частния сектор и гражданското общество във всички държави-членки, от институциите на ООН да работят заедно за преориентиране на образователните системи към устойчиво развитие. Окончателният доклад за глобален мониторинг и оценка изследва напредъка в интегрирането на образованието за устойчиво развитие в образователните системи и инициативите за устойчиво развитие. Този окончателен доклад описва постигнатите резултати и проблемите, срещани след десетилетие на напредък и действия в областта на образованието за устойчиво развитие на глобално, регионално, национално и местно ниво, както и във всички дисциплини и на всички нива на образование.

Постигнатите през това десетилетие резултати могат да бъдат идентифицирани в различни форми, но тяхната видимост се е увеличила особено в националните политики и международните споразумения. В много страни правителствата са интегрирали устойчивото развитие в образованието, за да подготвят своите граждани за предстоящите предизвикателства за устойчивост. В същото време хората, училищата, висшите учебни заведения, обществените организации, международните НПО и частния сектор са изправени пред предизвикателството да ориентират обучението към по-широко и по-задълбочено разбиране и практика на устойчивост. Все по-голям брой висши учебни заведения фокусират своето обучение и изследвания върху устойчиви решения, особено в местните общности. В същото време компаниите вече признават стойността на добре информирана и квалифицирана работна сила, способна да допринесе за развитието на по-зелени икономики. Положителен напредък е постигнат и в защита на ранна детска възраст, дори и в ранните етапи на образование.

Политически и практически усилия се полагат за укрепване на капацитета на хора от всички възрасти и във всички сфери на живота. На международно политическо ниво все повече се признава, че образованието е от съществено значение за напредъка на устойчивото развитие и много страни са ангажирани да продължат да работят за такова образование на национално и местно ниво. В края на десетилетието образованието за устойчиво развитие се основава на солидни основи, благодарение на повишената осведоменост, политическо влияние и изпълнението на голям брой проекти, които зачитат добрите практики във всички области на образованието и растежа.

Въпреки успеха на това десетилетие, все още има много предизвикателства, които трябва да се преодолеят, преди да се използва пълният потенциал на образованието за устойчиво развитие, както заявиха държавите-членки и други заинтересовани страни, а именно:

- необходимостта от ускоряване на сближаването на секторите на образованието и устойчивото развитие;
- удвояване на усилията за институционализиране на образованието за устойчиво развитие, преди да се осигури силна политическа подкрепа за неговото прилагане на системно ниво;
- засилване на научните изследвания, иновациите, мониторинга и оценката, за да се разработят добри практики в образованието за устойчиво развитие и да се демонстрира тяхната ефективност.

Въпреки че вече е направено много за популяризиране на философията и ценностите на образованието за устойчиво развитие, пълната му интеграция в образователните системи все още не е постигната в повечето страни.

Подходът към образованието за устойчиво развитие наред с образованието за предотвратяване на риска от бедствия по никакъв начин не е случаен. От една страна, устойчивото развитие е единственият възможен вариант за по-добро бъдеще на човечеството, от друга страна, то не може да бъде постигнато извън формално и неформално образование, богато на съдържание и нови, съвременни методологии. Предвид нарастващото въздействие на природните и човешките бедствия върху човечеството, образованието за предотвратяване на рисковете от тяхното възникване е и трябва да се превърне в един от основните компоненти на образованието за устойчиво развитие. Много страни вече са интегрирали образованието за риск от бедствия в по-широко образование за устойчиво развитие.

Окончателният доклад за резултатите от Десетилетието за образование за устойчиво развитие, в което специално място трябва да се отдели на образованието за предотвратяване на бедствия и устойчивост, подчертава, че макар тенденциите да са положителни, процесът далеч не е приключил. Някои развити страни са предприели важни стъпки и са създали функционални системи, докато други все още са далеч от безопасността. Законодателството, наредбите и прилагането на образованието за намаляване на риска от бедствия все още не са най-подходящи, съществуването и функционалността на система от партньорства или сътрудничество между

заинтересованите страни все още не е най-доброто, което влияе отрицателно на образователния процес.

Международните органи и Европейският съюз са наясно, че образованието за намаляване на риска от бедствия за младите хора е неразделна част от образованието за устойчиво развитие и подкрепят това обучение чрез подходящи програми за финансиране. Проектът „C.A.R.E.- Образователен комплект за превенция на риска и извънредни ситуации за деца“, Ems код ROBG - 448, реализиран в рамките на програма Interreg V-A Румъния - България, Приоритетна ос 3: Безопасен регион, Специфична цел 3.1: Подобряване на общото управление на риска в трансграничния регион това е пример за подкрепата, предоставяна от Европейския съюз в двете посочени по-горе държави. Процесът на въвеждане и прилагане на разпоредби за повишаване на осведомеността на училищата относно превенцията на риска, мисиите за предотвратяване на риска, обучението за първа помощ и изучаването на общите правила за безопасност все още е в застой в двете страни. Липсата на функционална партньорска система, която да участва изцяло в образователния процес, предоставяйки подходящи инструменти и методи, има отрицателни ефекти върху ефективността на това образование.

Учителите поемат тежката задача да обяснят на своите ученици страданието и сложността, свързани с извънредни хуманитарни ситуации. Този педагогически ресурс има за цел да подкрепи усилията на образователния персонал чрез дейности, подходящи за възрастта, които насърчават децата да анализират реакциите си към тези кризи, да развият разбиране и чувство за съпричастност и да се смятат за граждани на общността и светът, способни да действат за предотвратяване и премахване на последиците от подобни кризи.

Чрез това ръководство педагозите имат на разположение единна концепция, която им позволява да избират измежду няколко инструмента и метода, които се считат за най-подходящи за предмета и възрастта на децата. Учениците са разположени по този технически и методологичен континуум и по-лесно приемат предизвикателството да подкрепят усилията на учителите чрез дейности, подходящи за възрастта, което ги насърчава да анализират реакциите си към тези кризи, да развият разбиране и чувство за съпричастност към тези, които са в такива ситуации.

Ръководството предоставя основна предварителна информация, принципи за ефективна практика, насоки за действие в широк кръг от сектори и контексти, казуси и връзки към инструменти и ресурси, полезни за прилагане на подход за адаптиране към намаляване на риска от бедствия и изменението на климата, интегрирано и основано на законови разпоредби. Ръководството е полезен ресурс и за други заинтересовани страни, особено служители на местно и национално ниво, НПО, участващи в обучението на деца за предотвратяване на рискове от бедствия. То насърчава допълващи се практики и координация между няколко участници, работещи за обща цел.

ГЛАВА I

ЦЕЛИ И МЕТОДОЛОГИЯ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Разработването на ръководство за учител / преподавател /, което отговаря на най-новите изисквания за обучение на децата за предотвратяване на риска от бедствия (съдържание, методология, използвани инструменти и др.) е особено предизвикателство, предвид потенциалната му област на използване, (трансграничен, регионален или национален мащаб), все още започващите етапи на регулаторния процес в областта в двете държави, участващи в проекта, и липсата на опит на участващите учители. Това предизвикателство изисква подбор на цели и методология за установяване на ясни координати на изследването и за подчертаване на определящите елементи в това ръководство.

I.1. ЦЕЛИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Въпреки че образованието подобрява вероятността човек да се радва на увеличени икономически възможности и по-добро качество на живот, то не е задължително да го предпазва от последиците от опасни събития и други неблагоприятни условия. Наличието на умения за намиране на работа или стартиране на бизнес, но без да знаете как да защитите членовете на семейството или производствените активи от наводнения, например, може да доведе до значителни загуби, включително човешки животи.

Самата образователна среда може да представлява рискове в резултат на природни бедствия и други въздействия на изменението на климата. Например след земетресение образованието може да бъде прекъснато, защото сградите са повредени или разрушени или защото са заети от хора, загубили домовете си. Освен това, ако сградите, използвани за образование, са физически уязвими, те застрашават живота на деца и възрастни, които учат в тях. Нарушаването на формалното образование в ситуации след бедствие и други кризи може да допринесе за повишена социална нестабилност и да застраши процесите на възстановяване. В краткосрочен план децата, които не могат да ходят на училище, могат да бъдат изложени на други рискове, като експлоатация или злоупотреба, в дългосрочен план липсата на образование увеличава цикъла на бедност и уязвимост.

За да се гарантира устойчивостта на образователните услуги към опасностите и ефектите от изменението на климата и да се намалят рисковете, свързани с тях, образованието може да се използва като инструмент за промяна, за да се укрепи капацитетът на населението да се справи с тези рискове. Училищата са идеална среда за обучение, защото те служат като център за обществени дейности, но и други местни структури също могат да служат като места за обучение за рисковете от бедствия в резултат на изменението на климата.

Способността на една нация да изгражда устойчиви системи и инфраструктура, да прави иновации и да инвестира в технологии и да се развива, когато въздействието ѝ върху планетарните ресурси намалява, зависи от наличието на квалифицирана работна сила, на която се основава гражданското участие, креативност и производителност. Детството играе решаваща роля в това отношение. Потенциалът за развитие на ранното детство е пряко свързан с потенциала на една нация в полза на устойчивото развитие на една нация (Chavan et colab., 2013).

Образование за риска, е в пряка връзка с опазването на околната среда, и е част от образованието за устойчиво развитие. По този начин то трябва да бъде интегрирано в знанията, към които се насочват учителите, като образованието за устойчиво развитие вече намира своето

място в училищните програми. Изхождайки от дидактическа визия, базирана на различните дисциплини в училищните програми, е възможно да се докаже относително лесно връзката, която обединява обучението по природни рискове с образованието за устойчиво развитие (Menant, 2017).

Приносът на образованието и ранната защита на децата към образованието за устойчиво развитие е засилен и подкрепен от национални инициативи, мрежи от експерти и изследователски дейности. Ранното детско образование е основата на устойчивото развитие и отправна точка за образование за устойчиво развитие. Преходът от образование и закрила в ранна детска възраст към образование за устойчиво развитие трябва да започне от раждането, не само в предучилищните училища, но и у дома и в по-широката общност. Игривото обучение за устойчиво развитие допринася за социализацията на децата и тяхното осъзнаване на природата.

Образованието за устойчиво развитие означава осигуряване на бъдещето, защото децата ще имат най-голяма полза, като граждани на това бъдеще. Изследване с дългогодишни проучвания, при които се използва неврологията, показва, че през първите години (от раждането до 8-годишна възраст) децата имат най-големи способности за учене и че голяма част от основата на нагласите и ценностите ни се придобиват през този период. Децата на възраст между 0 и 8 години представляват най-големия процент от популациите, засегнати от извънредни ситуации в днешния свят (Plan, 2005; Unicef, 2007, 2008). Децата, родени през 2013-2015 г., например, ще станат възрастни през 2031-2033 г., когато въздействието на изменението на климата ще стане още по-видимо под формата на суши, наводнения и бури (Harvey, 2013).

Както беше посочено във въведението, преплитането между образование за защита на децата от рискове и образование за устойчиво развитие остава разнородно в страните, както и на национално ниво, със значителни разлики в наличността, достъпността и качеството на програмите. От друга страна, възпитатели, учители и преподаватели на деца на възраст между 5 и 12 години, и не само, нямат достатъчно умения, за да постигнат желаната симбиоза между видовете образование.

Предвид съществуването на тези предизвикателства, които се поддържат дълго време при обучението на децата за предотвратяване на рискове, особено на рисковете, причинени от природни бедствия, целите на това проучване могат да бъдат класифицирани и анализирани според тяхната дълбочина в основите.

Такова образование е насочено преди всичко към запазване на живота и осигуряване на хармонично икономическо и социално развитие в световен мащаб и това може да се счита за негова основна цел.

Има големи различия между страните по отношение на напредъка в образованието на децата за предотвратяване на рисковете от природни бедствия и включването му в образованието за устойчиво развитие – намаляване на различията в съдържанието на обучението, използването на нови инструменти и нови методологии, създаването на функционални мрежи от заинтересовани страни и т.н., за да се създадат функционални образователни подсистеми, от тази гледна точка, според нас това е основната цел на намесата на международните органи и Европейския съюз.

Най-често срещаният начин за включване на намаляването на риска от бедствия (RRD) в образованието включва въвеждане на специфични теми и теми, свързани с тази област. Най-често RRD се интегрира в малка група от предмети, като физическите и природните науки, но има примери за интеграция в по-широк спектър от дисциплини. Рядко се случват ситуации, в които RRD е основният елемент на нов и специфичен предмет. Освен това не изглежда трудно да се установи, че съществуват междусекторни връзки или интердисциплинарен подход. Ако хоризонталната интеграция не е широко разпространена, вертикалната интеграция на образованието за намаляване на риска от бедствия също не се среща на начално и средно ниво.

Методите за преподаване и учене, използвани за справяне с RRD, обикновено са ограничени в своето приложение. В много случаи е трудно да се свържат целите на RRD, които са

компетентност, членство в общността и способност за предвиждане на гражданите, както и необходимостта от интерактивно, активно и „полево“ обучение, което да позволи натрупването на умения, култура на участие и доверие.

Има убедителни примери за интерактивно обучение в казуси, базирани на проучване, опит и конкретни действия, но не са много. Но те нямат афективен подход към ученето (което апелира към споделянето на чувства и емоции), дори ако преподаването за рискове и бедствия може да предизвика силна емоционална реакция в учениците. Този емоционален подход става повече от необходим с нарастващата честота на бедствия.

С малки изключения, оценките на резултатите от обучението на учениците по отношение на RRD са малко и когато съществуват, те обикновено са обобщаващи, писмени, но не формиращи, без множество условия и без да са предназначени да насочват и подобряват учебния процес. Атрактивните идеи като самооценка, партньорска оценка и досието за оценка най-често са израз на идеал, а случаите, когато те действително се прилагат на практика, са относително редки. Оценката обикновено се състои от броя на часовете, проведени в училищната програма, но недостатъците при оценката на натрупванията на RRD на учениците възпрепятстват успеха на проекта за интеграция.

Идентифициран е широк спектър от подходи за интегриране на намаляването на риска от бедствия в училище: използването на учебници, пилотни проекти, централизиран подход, основан на компетентност (дефиницията на основните компетенции е това, което определя развитието на програмата), специфични материали, разработени на национално ниво, подходът на симбиоза (добре установен трансдисциплинарен компонент, като екологично образование, образование за устойчиво развитие или умения, необходими в ежедневието, стават инициатори на RRD) и „специалното събитие“. Всеки от тези варианти има своите предимства и недостатъци, които ще бъдат идентифицирани в изследването. Резултатите от обучението до голяма степен зависят от развитието на обучението на учителите за намаляване на риска от бедствия. В някои случаи учителите получават учебник по темата, но не получават допълнително обучение. Понякога учебникът замества обучението. Повечето от обучението, описано в литературата, анализирана за това ръководство, е ориентирано към съдържанието, с други думи, то се състои в запознаване на учителите с новите знания, които трябва да преподават. Също така се случва практиката на преподаване на RRD в класната стая по интерактивни методи да се извършва по подобен начин.

Като цяло анализираните проучвания споменават, че обучението е краткотрайно и представлява изолирана дейност, без реално наблюдение или задълбочаване на обучението. Ето защо очевидно е необходимо да се осигури допълнително, по-систематично и устойчиво допълнително обучение. В същите проучвания не е идентифицирана програма за първоначално обучение на учители по отношение на RRD.

Тези недостатъци бяха подчертани и от различните доклади на специализираните агенции на ООН и Европейския съюз, които дадоха общи препоръки за по-добро образование относно предотвратяването на риска от бедствия, но също така ефективно и точно подкрепиха държавите, регистрирали природни бедствия. Подкрепата на Европейския съюз се проявява и в икономическата подкрепа на национални и междурегионални програми, които имат за цел да укрепят структурите и качеството на образованието на децата за предотвратяване на последиците от природни бедствия и аварии.

Първа цел, преследвана от проект „C.A.R.E. - Образователен комплект за превенция на риска и извънредни ситуации за деца“, код Ems ROBG - 448, реализиран по Програмата Interreg V-A Румъния - България, Приоритетна ос 3: Безопасен регион, Специфична цел 3.1: Подобряването на съвместното управление на риска в трансграничния регион се отнася до подобряване на обществената информираност в областта на ефективното предотвратяване и управление на риска, чрез разработване на набор от иновативни образователни инструменти и провеждане на цялостна промоционална кампания в трансграничния регион, включително окръг Долж (Румъния) и област

Видин (България). Целевата аудитория се състои, както е посочено по-горе, от деца в предучилищна и училищна възраст на възраст между 5 и 12 години.

Трудността за постигане на такава цел се крие в хетерогенността на тази аудитория, която пречи на единния подход към обучението на групи деца, някои от които са в предучилищна възраст, които не могат да четат например, друга част са в началното училище, а по-големите започват да изучават и дисциплини, свързани с бедствия (география, история, гражданско образование и др.).

За да се постигне такава основна цел, която има за цел да подобри поведението на децата при предотвратяване на риска от бедствия или опасни инциденти в трансграничната зона Видин-Долж, беше необходимо да се обърне внимание на няколко специфични цели (производни), като: идентифициране и представяне на бедствия и опасни инциденти в световен мащаб и такива, които са се случили в зоната на интерес, включително потенциални (OS1);

- анализ и синтез на информацията относно образованието за риск от бедствия за деца в предучилищна и начална училищна възраст, разработено от ООН и Европейския съюз чрез техните органи, ангажирани в тази област и в страни с традиция в този тип образование (OS2); тази област и в страни с

- анализ на информацията, специфична за управлението и превенцията на риска от бедствия в окръзите Долж и Видин, особено образование за превенцията на бедствия в детски градини и училища (OS3);

- подчертаване на най-подходящите образователни инструменти за представяне на рисковете от бедствия, използвани в световен мащаб за деца на възраст от 5 до 12 години, за да се улесни изборът на тези, които могат най-добре да отговорят на изискванията на проекта (OS4).

Втората основна цел на проекта, която е целта на това проучване и завършване на предишната основна цел, се отнася до разработването на ръководство на възпитателя / преподавателя / учителя, изцяло ангажиран в образователния процес на децата за предотвратяване на рисковете от природни бедствия и аварии за двете териториални единици и за други потенциални потребители в Румъния и България. Възползвайки се от задълбочен анализ на литературата в тази област, проучването на действащото законодателство и разпоредби в много страни, постигнали видим напредък в устойчивото образование за управление на рисковете от природни бедствия, напредъка в инструментите и педагогиката на обучението, ръководството обобщава елементите, които могат да бъдат интересна и атрактивна основа за обучение и вдъхновение за участващите обучители и за тяхната специална аудитория. Ако към това ръководство се добавят талантът и призванието на обучаващия, това образование има всички шансове да стане още по-ефективно и ефикасно.

I.2. МЕТОДОЛОГИЯ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Разработването на такова ръководство не е възможно без използването на подходяща методология, която би позволила да се подчертаят основните елементи, върху които да се изгради такъв инструмент за устойчиво образование за превенцията на риска от бедствия. От тази гледна точка изследователският подход беше структуриран на няколко етапа, в които бяха използвани специфични методи и инструменти:

1. Анализ на литературата за обучението на децата за превенцията на рисковете от бедствия и аварии, която идентифицира еволюцията на този процес, новости, въздействието на образованието върху устойчивото развитие, текущия етап на развитие, различията между държавите, тенденциите в тази област за обучение. Изследването използва информация, концепции и заключения от организации и автори като ASHE (2010), Ackbarally (2013), Amadio (2013), Benavot (2014), Bruce (2012), Chavan, Yoshikawa și Bahadur (2013), Davis (2010), Harvey (2013) Ji, Stuhmcke (2016) Lewis, Baudains, Mansfield (2009), Metz, Weigel (2013), Stuhmcke (2012), SDSN (2014), UNESCO (2010, 2011, 2014,

2016), UNICEF (2010, 2014, 2019A, 2019B), Wanyama (2014), CMEPPE (2010), Young, Cutter-MacKenzie (2014) и др..

2. Анализ на дейността на някои международни организации във връзка с устойчивото образование на децата за превенция на рисковете от бедствия и аварии. Документи и доклади за образованието за устойчиво развитие и за образованието и защитата на децата от рисковете от бедствия и аварии на ЮНЕСКО, УНИЦЕФ, Европейския съюз, Световната банка и други са били използвани, за да се вземе подсказката на тези дейности, да се идентифицира техният етап на изпълнение и стратегиите, които съпътстват бъдещото им развитие.

3. Използването на мета-анализа беше необходимо за оценка на развитието на образователния процес за защита на децата от рисковете от природни бедствия и аварии, неговата съвместимост и включване в по-широката концепция за образование за устойчиво развитие, полезността на подобно усвояване за добро познаване на рисковете и повишаване на устойчивостта на децата към неблагоприятни явления.

Въз основа на националния опит на няколко държави в Европейския съюз и по света в областта на интегрирането на намаляването на риска от бедствия в училищните програми са идентифицирани добри практики, идентифицирани и предадени са засегнати и все още нерешени проблеми, преглед на резултатите от обучението.

4. Анализът на националното законодателство и образователните системи на двете страни, участващи в проекта, по отношение на образованието за риск от бедствия беше необходим, за да се определи съществуващата ситуация, да се идентифицират силните и слабите страни от една страна, но също така възможностите и заплахите от друга страна.

Познавайки добре тази ситуация, координатите, които трябваше да се спазват при реализацията на това образователно ръководство, бяха по-добре дефинирани.

5. Сравненията с образователните системи, насочени към обучение на деца за предотвратяване на рискове от бедствия в развитите европейски страни и които са предприели важни стъпки за трансформирането им в перспективата на образованието за устойчиво развитие, са означавали използването на бенчмаркинг (сравнителен анализ) за определяне на най-добрите позиции в учебната програма, на най-добрите инструменти и методи за обучение в тази област.

6. Директните интервюта с ръководството на детски градини, начални и средни училища в окръг Долж позволиха да се допълни документалната информация с информация от източника за това как да се подготвят и планират образователни дейности за предотвратяване на риска от природни бедствия и аварии, участие на министерства образование и стаж за установяване на темата и методологията на преподаване, партньори, заинтересовани и по-близо до образователния процес (Инспектората за извънредни ситуации, Окръжен училищен инспекторат, кметство, неправителствени организации и др.). Тази поддръжка беше първата стъпка при разработването на два въпросника, използвани в проучване, което се стреми да научи още повече за ситуацията в детските градини и училища в окръг Долж по отношение на обучението на децата за предотвратяване на рискове от бедствия.

7. Статистическото проучване, основано на въпросници, е използвано за синтезиране на информация от 13 сложни звена за наблюдение, съответно 7 детски градини и 6 средни училища в окръг Долж и област Видин.

Сравнително големият брой попълнени въпросници осигуряват точност на резултатите, близка до тази на статистическо проучване, и от тази гледна точка те бяха много важни при подготовката на това ръководство.

ГЛАВА II

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗАЩИТА НА ДЕЦА НА ВЪЗРАСТ ОТ 5 ДО 12 ГОДИНИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ И АВАРИИ

Образованието за предотвратяване на бедствия в предучилищно, основно и средно училище помага на децата да играят важна роля в тези опасни събития: спасяване, спасяване на животи и защита на членовете на общностите. Интегрирането на намаляването на риска от бедствия в учебните програми на национално ниво насърчава по-доброто осъзнаване на проблемите в цялата общност. Целите му са многобройни, като се започне от това да се научат децата да живеят в такива ситуации по възможно най-отговорния начин, да се предложи култура на рискове и разбиране на опасностите и предизвикателствата, така че те да могат незабавно да възприемат поведение, адаптирано към ситуацията, пред която са изправени. Повечето изследователи и учени смятат, че това образование е неразделна част от образованието за устойчиво развитие.

II.1. РЕГЛАМЕНТИ НА ПРОЦЕСА НА ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА РИСКА И ПОВИШАВАНЕ НА УСТОЙЧИВОСТТА КЪМ ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ И АВАРИИ

II.1.1. Регламенти в Румъния

Анализ, извършен на равнище ЕС, показва, че образованието на децата за предотвратяване и премахване на рискове поради природни бедствия и аварии все още не е широко разпространено в училищата, отчасти поради липса на ресурси или обучение на учители по тази тема. Някои държави, като Швейцария, Германия, Франция, Холандия и други направиха големи крачки в това отношение благодарение на богатата традиция в теоретичното развитие, в обсъждането и разпространението на жив или симулиран опит на национално и международно ниво, което улесни процеса на изготвяне на техните собствени стратегически документи и разпоредби, които да ги подкрепят. Създаването на богати научни и технически бази данни, лесно достъпни чрез най-бързите медии, позволява на всеки субект да идентифицира подходящите инструменти за своите образователни дейности за предотвратяване и управление на бедствени ситуации.

Трудностите, за които се съобщава на европейско ниво, се проявяват и в Румъния и България, понякога в специфични форми, като например:

- непрекъснатата реформа в образованието, но която не е придружена от желаните резултати по отношение на качеството на образователния процес и която не успява да привлече деца и младежи към по-високи образователни нива;
- липсата на сложна и функционална мрежа за обучение или система за обучение, която поема набор от отговорности, които са трудни за управление по отношение на изграждане на партньорства, пряко участие и разработване на съвременни образователни инструменти и методологии, в които частният сектор много по-активно присъства;
- обучение на обучители, които изпитват трудности при навлизането в тази трудна област на обучение на децата, за да се предотврати рискът от бедствия и аварии или поради липса на гъвкавост в образователната система, или поради липса на адекватни инструменти и методологии в това отношение;

- друг елемент, който трябва да се спомене, е този, който е предмет на този анализ, а именно липсата на съгласувани регулации, които трябва да бъдат част от по-дългосрочна образователна стратегия и да подкрепят дейностите на образователния сектор, който е жизненоважен за устойчивото и хармонично развитие на обществото.

Образованието на деца на възраст между 5 и 12 години в Румъния е в центъра на вниманието на правителството и съответното министерство, които са участвали в одобряването на рамковите планове (учебни програми) и учебни програми от предучилищна възраст до гимназия, като се намесват доста често да налагат повече или по-малко важни промени в съдържанието.

По този начин, Заповед № на MENCS №3542/2015 утвърди училищните учебни програми за избираемите предмети „Игра и движение“, учебна програма по решение на училището за подготвителен клас, клас I и клас II, „Образование за предотвратяване на пътни рискове“, учебна програма по решение на училището за основно образование. Както се вижда, в тази заповед са включени само малка част от рисковете от бедствия и аварии, а именно рисковете на пътя.

Друга заповед № 3590/2016 на MENCS одобри рамковите планове за средно образование и няколко факултативни курса, но наложи повечето от тях (таблица № 1).. Трябва също така да се отбележи, че някои предмети, наложени от рамковия план, не намират своята полезност и далеч надхвърлят притесненията на някои ученици от V-VIII-ти клас (в пети клас, Критично мислене и права на децата, в VI-ти клас, Межкултурно образование, в VII-ми, Образование за демократично гражданство и в VIII-ми клас, Икономическо и финансово образование).

Таблица № 1

Учебна програма за прогимназия, класове V-VIII

Учебна област / Дисциплина		Клас			
		V	VI	VII	VIII
I. Език и комуникация		8-10	8-10	9-11	8-10
Румънски език и литература	TC	4	4	4	4
Съвременен език 1		2	2	2	2
Съвременен език 2		2	2	2	2
Елементи на латинския език и романската култура		-	-	1	-
По избор *	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
II. Математика и природни науки		5-7	8-10	10-12	9-11
Математика	TC	4	4	4	4
Физика		-	2	2	2
Химия		-	-	2	2
Биология		1	2	2	1
По избор *	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
III. Човекът и обществото		5-7	4-6	4-6	6-8
Социално образование **	TC	1	1	1	1
История		2	1	1	2
География		1	1	1	2
Религия		1	1	1	1
По избор *	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
IV. Изкуства		2-4	2-4	2-4	2-4
Художествено образование	TC	1	1	1	1
Музикално образование		1	1	1	1

По избор *	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
V. Физическо възпитание, спорт и здраве		2-4	2-4	2-4	2-4
Физическо възпитание и спорт	TC	2	2	2	2
По избор *	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
VI. Технологии		2-4	2-4	2-4	2-4
Технологично образование и практически приложения	TC	1	1	1	1
Информатика и ИКТ		1	1	1	1
По избор *	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
VII. Консултации и насоки		1-3	1-3	1-3	1-3
Консултиране и личностно развитие	TC	1	1	1	1
По избор *	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
По избор интегриран в няколко учебни области	CDS	1	1	1	1
Общ брой часове в TC		25	27	30	30
Общ брой часове в CDS***		1-3	1-3	1-3	1-4
№ минимум - максимум часове на седмица		26-28	28-30	31-33	31-34

- * Учениците могат да изберат в рамките на една година на обучение 1-3 курса свободно избираема подготовка (V-VII клас) и 1-4 незадължителни курса свободно избираема подготовка (VIII клас), от които незадължителен интегриран на ниво няколко учебни области задължително.

** В рамките на тази дисциплина ще се изучават: в 5 клас Критично мислене и права на децата, в VI-ти клас Межкултурно образование, в VII-ми клас Образование за демократично гражданство и в VIII-ми клас Икономическо-финансово образование

*** Учебната програма по решение на училището (CDS) се състои както от опции, предлагани на ниво училище, така и от опции, предлагани на национално ниво. CDS е резултат от реален и прозрачен процес на консултации и преговори с ученици и техните родители, с други участници от общността и се възползва от възможностите и нуждите, специфични за местния културен, социален и икономически контекст.

По отношение на съдържанието на учебната програма по решение на училището (CDS), заповедта предвижда, че тя се състои както от варианти, предлагани на училищно ниво, така и от опции, предлагани на национално ниво, и ще бъде резултат от реален и прозрачен процес на консултация, да преговаря с ученици и техните родители, с други участници на общностно ниво, за да се възползват от възможностите и нуждите, специфични за местния културен, социален и икономически контекст. От рамковия план се забелязва, че броят на часовете на седмица за учениците е доста голям, като се започне от минимум от 5,2-5,6 дневно в пети клас до 6,2-6,8 часа VII и VIII в клас. Заповедта също така оставя на училището да разработи вариант, който може да включва обучение на деца за предотвратяване на рисковете от природни бедствия и аварии.

Началното образование се радва на същото внимание като средното образование, Заповед на Министерството на Националното Образование №. 3371 от 12 март 2013 г., което е доказателство, че учебните програми и методологията за тяхното прилагане постоянно подлежат на повече или по-малко важни ревизии. Таблица № 2 е рамковият план за начално образование.

Таблица № 2

Учебна програма за начално образование

Учебни области	Дисциплини	Клас				
		II	I	II	III	IV

Език и комуникация	Румънска литература и език ¹	5	7	6	5	5
	Модерен език	1	1	1	2	2
Математика и природни науки	Математически ²	3	3	4	4	4
	Естествени науки	1	1	1	1	1
Човекът и обществото	История	-	-	-	-	1
	География	-	-	-	-	1
	Гражданско образование	-	-	-	1	1
	Религия	1	1	1	1	1
Физическо възпитание, спорт и здраве	Физическо възпитание	2	2	2	2	2
	Игра и движение	-	-	-	1	1
	Музика и движение	2	2	2	1	1
Изкуства	Визуални изкуства и практически умения	2	2	2	2	1
Технология						
Консултации и насоки	Личностно развитие	2	1	1	-	-
Общ брой общи часове		19	20	20	20	21
Учебната програма по преценка на училището (незадължителни предмети)		0-1	0-1	0-1	0-1	0-1
Минимален брой часове на седмица		19	20	20	20	21
Максимален брой часове на седмица		20	21	21	21	22

¹ В подготвителния клас, клас I и клас II, дисциплината се нарича Комуникация на румънски език

² В подготвителния клас, клас I и клас II, предметът Математика и изследване на околната среда се изучава интегрирано.

Образователни дейности, специфични за риска от бедствия, могат да бъдат намерени в предметите по история и география, учебната област „Човекът и обществото“, при условие че те са въведени в тяхната учебна програма, но също така и в учебната програма по преценка на училището, в подходящи дисциплини. Броят на часовете, предвидени за тези предмети, е сравнително малък, но може да е достатъчен за провеждане на учебни часове, за да се предотвратят тези рискове.

Със заповед 4694/2019 на Министерството на народното образование се връща към учебната програма за ранно образование, която е основният продукт на учебната програма и е същественият компонент на учебната програма за тази възраст, официалният, нормативен и задължителен документ, който маркира цялостната организация на учебния процес и оценяване. Включени са всички учебни дейности за всяка група и всяко възрастово ниво, броя на часовете седмично за всяка категория / всеки вид дейност (таблица № 3).

Таблица №3

Учебна програма за ранно образование

Възрастова група	Категории/ Видове учебни дейности	Бр. часове на ден/смяна	Брой часове / седмица
0 - 18 месеца	Свободно избрани игри и дейности	2 h	10 h
		2 ½ h (2 дни/седмица)	
	Рутини и преходи	3 h (3 дни/седмица)	14 h
	Тематични дейности	10/15 min.	1 h
	ОБЩО		25 h

19 - 36 месеци	Свободно избрани игри и дейности	2 ½ h	12 ½ h
	Рутини и преходи	2 h (4 дни/седмица)	
		2 ½ h (1 дни/седмица)	10 ½ h
	Тематични дейности	20/25 min.	2 h
37 - 60 месеци	ОБЩО		25 h
	Свободно избрани игри и дейности	2 h	10 h
	Дейности за личностно развитие	2 h	10 h
	Дейности в опитните полета	1 h	5 h
61 - 72/84 месеци	ОБЩО		25 h
	Свободно избрани игри и дейности	2 h	10 h
	Дейности за личностно развитие	1 ½ h	7 ½ h
	Дейности в опитните полета	1 ½ h	7 ½ h
	ОБЩО		25 h

Този план не предвижда изрично образователни дейности за превенция на риска от бедствия, но те могат да бъдат намерени в групата дейности по опитните области, в групата на тематичните дейности или в групата "Рутини и преходи".

В краткосрочен план (първоначално учебната 2020/2021 г., но без официален регламент, което означава отлагане с 1 година) се предвиждат важни промени в рамковите програми на гимназията, които могат да отстъпят място на нови дейности, като образование за намаляване на риска от бедствия. В първия вариант големите новости са премахването на оценките по предметите религия, музика и рисуване и физическо възпитание и спорт, изчезването на музиката или рисуването между задължителните класове (децата ще избират кой от двата предмета ще учат всяка година), пълното премахване на предметите „Консултиране и личностно развитие“ (което е включено в дирижиращите часове) и „Технологично образование“. Във втория вариант се предвижда изчезването на предмета „латински“, по-малко часове на втория съвременен език, по физика, химия, биология, география и история. Предвижда се също така изчезването на дисциплините за технологично образование и консултиране и личностно развитие.

Образователната дейност в областта на извънредните ситуации сред деца и ученици в Румъния се извършва в съответствие с разпоредбите на международните организации и рамки за действие от Хиого и Сендай за повишаване на устойчивостта на човешкото общество към природни бедствия. В допълнение към законовите разпоредби, направени от Министерството на образованието и Министерството на вътрешните работи, в Румъния системата се укрепва, за да се осигури по-високо образование на деца и младежи, за да се предотвратят рисковете, причинени от природни и други бедствия. Това включва създаването на мрежа от посочените по-горе министерства, техните представители в територията, местни общности, различни неправителствени организации и други, които ще поемат много отговорности, свързани с изпълнението на това образование.

По този начин, в съответствие с разпоредбите на Протокол № 9647/62170 / от 08 / 16.07.2013 г., сключен между Министерството на националното образование и Министерството на вътрешните работи, двете основни правителствени структури имат за цел да осигурят единна подготовка на национално ниво на деца, ученици и студенти в Румъния за формиране на подходящо поведение в случай на извънредни ситуации. Тъй като общите цели, преследвани в обучението по извънредни ситуации, са привилегирани:

- a) познаване на проявите на основните видове риск, на мерките за защита, както и на начина на действие и поведение в ситуацията на тяхното възникване;
- b) обучение и развитие на умения за това как да се държим и как да действваме през предходния период, по време на събитието и за ограничаване / премахване на последствията от извънредни ситуации.

За да постигнат целите и задачите, включени в този протокол, двете министерства са установили по взаимно съгласие учебните теми и практическите дейности, включени в училищните и извънкласните програми, но също и условията, на които трябва да отговарят учебниците или учебните помагала (таблици 4, 5 и 6). Те трябва да бъдат съобразени с възрастовите особености, специфични за нивата в структурата на националната образователна система и адаптирани към съществуващите рискови фактори в района, в който се намира образователната институция / звено.

Що се отнася до преподаването на знания, двете министерства участват чрез директорите на училищата, на Главния инспекторат за извънредни ситуации, на Инспектората за извънредни ситуации в окръга, в избора на учители, които получават такива задачи, но и в тяхната подготовка.

Особено внимание се отделя на учебните материали, публикации, брошури и диплянки, насочени към предотвратяване на риска от бедствия, които трябва да бъдат разработени съвместно от двете единици или техните децентрализирани структури и да бъдат предоставени на други министерства, централни органи и неправителствени организации, участващи в тях, с цел информиране на населението и обучение на собствения им персонал. За по-добра достъпност всички тези инструменти веднага се публикуват на уебсайтовете на Министерство на националното образование и Главния инспекторат за извънредни ситуации. Трябва също да се отбележи, че библиографските материали, които не са разработени в това партньорство, трябва да получат становището на IGSU.

За да подпомогне теоретичното обучение, гореспоменатият протокол въвежда задължението за планиране и провеждане на поне две семестриални упражнения за симулация на бедствия в училищата, за да се провери поведението и действията на учениците и учителите в случай на възникване на извънредна ситуация и резултатите трябва да бъдат записани в конкретен доклад за оценка.

В допълнение към регламентите за учебната програма и организацията на обучението на учениците, подготовката за рискове от бедствия е под формата на състезания с тема гражданска защита, като „С моя живот защитавам живот“ и „Приятел на пожарникарите“, които имат годишна честота, но и специфични за области, в които могат да се проведат гореспоменатите състезания.

Таблица № 4

Ориентиращи теми, учебни цели и начини за тяхното постигане за предучилищното образование - предложение, съгласувано от Министерство на Националното Образование и МВР

№	Тема на учебната програма	Преследвани цели
1	Ефектите от огъня	• да разбират разрушителното въздействие на пламъците и дима върху тялото; • запознаване на децата с положителните ефекти (ползи) от употребата на огън.
2	Източници на запалване	• да идентифицират източниците на запалване, с които влизат в контакт; • да не се използват източници на огън в домакинството.

3	Последствията от пожара	- да знаят последствията от пожарите върху човешкото здраве и върху живата природа; - да разбират необходимостта от предотвратяване на пожари, за да се избегне унищожаването на имуществото и околната среда.
4	Какво да правим в случай на пожар	- да разбират необходимостта от евакуация от горяща сграда; - да знаят, че трябва да уведомят възрастни в случай на пожар.
5	Катастрофи в Румъния	идентифициране на основните бедствия, засягащи местната общност от наводнения; опасни метеорологични явления: проливни дъждове, ветрове, домати; земетресения; технологични аварии; свлачища; пожари; невзривени боеприпаси).
6	Въздействието на бедствията върху околната среда	- да описват и анализират промените в околната среда в резултат на човешка намеса; - да се прилагат условията за намеса и опазване на околната среда.
7	Как действа в случай на бедствие	- предупреждение за бедствие и аларма; - уведомяване на възрастните за извънредна ситуация; - използване на спешно повикване 112 - да знаят как да използват спешното повикване 112.
8	Как действа в случай на бедствие: индивидуална и колективна хигиена след бедствието	да знаят необходимостта и да използва средствата за индивидуална и колективна хигиена.
9	Как действа в случай на извънредна ситуация: невзривени боеприпаси	да познават поведението в случай на откриване на невзривени боеприпаси.
10	Как действа в случай на бедствие преди, по време, след): наводнения, земетресение, свлачища, случайно замърсяване:	да познават и прилагат правилата за поведение за всеки вид бедствие.
11	Подготовка на раницата за спешни случаи	да знаят какво трябва да съдържа раницата за спешни случаи
12	Начини за реализация	- Четене по снимки; - Разказване; - Разговор :., Защо не трябва да играем с огън "и, Да не играем с кибрит " - Творческа игра с тема от ежедневието: „От пожарникарите“. - Посещение на Националния музей на пожарникарите / Щаб на инспектората за извънредни ситуации / общ. Букурещ / Професионални или доброволни услуги за извънредни ситуации. - Говорете със специалисти: „Как да предотвратим пожари“.

Таблица № 5

Ориентировъчни теми, учебни цели и начини за постигането им за началното образование - предложение, съгласувано от Министерство на Националното Образование и МВР

№	Тема на учебната програма	Преследвани цели
1	Ефектите от огъня	- да познават полезните ефекти от използването на огън; - да уведомява за последствията от пожари.
2	Източници на запалване	- идентифициране на източниците на запалване, с които то влиза в контакт; - да се научат да използват правилно битовите източници на осветление

3	Какви са последствията от пожар?	• да знаят последствията от пожарите върху живота и здравето на хората и върху живата природа; • да разберат необходимостта от предотвратяване на пожари, за да се избегнат повреди на имуществото и околната среда околните.
4	Необходимостта да се осигури предотвратяване на пожар	• да развият отговорност за осигуряване на собствения си живот и здравето на хората около тях; • да познават основните понятия за противопожарна защита в домакинството.
5	Какво прави в случай на пожар?	• да разберат необходимостта от евакуация от горяща сграда; • да знаят, че трябва да уведомят възрастните в случай на пожар и да поискат помощта им.
6	Как може да се предотврати пожар?	• разпознаване на потенциални източници и благоприятни обстоятелства, които могат да предизвикат пожар; • да покаже превантивно поведение при използване на източници на запалване.
7	Как може да се потуши пожар?	• да знаят как да запалите огън; • да разберат, че трябва да помолят възрастния придружител да потуши пожар.
8	Какво знаем за бедствията?	• да познава понятието бедствие и да идентифицира основните видове бедствия • да разпознае основните причини за производството и проявите на природни бедствия и тези, дължащи се на човешка дейност • да знаете общи понятия за цветовия код за предупреждението.
9	Катастрофи поради човешка дейност	• да забележите съответствието между човешката дейност и бедствията
10	Катастрофи в Румъния	• идентифициране и локализиране на основните бедствия, засягащи местната общност (наводнения; опасни метеорологични явления: проливни дъждове, наводнения; земетресения; технологични аварии; свлачища; пожари; невзривени боеприпаси)
11	Въздействието на бедствията върху околната среда	• да описва и анализира промените, претърпени от околната среда в резултат на човешка намеса • да се прилагат условията за намеса и защита на околната среда
12	Как действаме в случай на бедствие: предупреждение и аларма в случай на бедствие; уведомление за възрастни за спешен случай; с помощта на спешно повикване 112	• да знае как да използвате спешното повикване 112;
13	Как действаме в случай на бедствие: индивидуална и колективна хигиена след бедствието	• да знае необходимостта и да използва средствата за индивидуална и колективна хигиена
14	Как да действаме при спешни случаи: невзривени боеприпаси	• да знае как да се държи в случай на откриване на невзривени боеприпаси
15	Как действаме в случай на бедствие (преди, по време, след): наводнения, земетресение, свлачища, случайно замърсяване	• да познават и прилагат правилата за поведение за всеки вид бедствие • да познават и прилагат правилата за ограничаване и премахване на последиците от бедствия.
16	Подготовка на раницата за спешни случаи	• да знаете какво трябва да съдържа раницата за спешни случаи

17.	Начини за постигане:	• Четене на изображения: • Разговор: • История: „Огън и огън“. • Разговор: „Защо не трябва да играем с огън“ и „Да не играем с кибритени клечки“. • Творческа игра с тема от ежедневието: „От пожарникарите“. • Посещение на Националния музей на пожарникарите и на седалището на окръжните инспекторати за извънредни ситуации / общ. Букурещ и в професионални или доброволчески служби за извънредни ситуации. • Говорете със специалисти: „Как да предотвратим пожари“. • Училищни състезания, с подкрепата на специалисти: а) "Пазете се от огън!" б) "Който знае - печели" в) "Малки пожарникари" г) "Знаем ли как да предотвратим пожар?" • Беседа „Какво правим в случай на пожар?“ И „Как се държим по време на пожар“. • Книжки за оцветяване; тематични рисунки • Проекции на образователни филми • Посетете www.sanseingl_us.ro, www.igsu.ro- pagina copiilor, www.informarepreventiva.ro
-----	----------------------	---

Таблица № 6

Ориентиращи теми, цели на преподаване и начини за тяхното постигане за средното образование - предложение, съгласувано от Министерство на Националното Образование и МВР

№	Тема на учебната програма	Преследвани цели
1	Ефектите от огъня	• да познават полезните ефекти от използването на огън; • да уведомява за последствията от пожари.
2	Източници на запалване	• идентифициране на източниците на запалване, с които то влиза в контакт; • да се научат да използват правилно битовите източници на осветление
3	Какви са последствията от пожар?	• да знаят последствията от пожарите върху живота и здравето на хората и върху живата природа; • да разберат необходимостта от предотвратяване на пожари, за да се избегнат повреди на имуществото и околната среда
4	Необходимостта да се осигури предотвратяване на пожар	• да развият отговорност за осигуряване на собствения си живот и здравето на хората около тях; • да познават основните понятия за противопожарна защита в домакинството.
5	Какво прави в случай на пожар?	• да разберат необходимостта от евакуация от горяща сграда; • да знаят, че трябва да уведомят възрастните в случай на пожар и да поискат помощта им.
6	Как може да се предотврати пожар?	• разпознаване на потенциални източници и благоприятни обстоятелства, които могат да предизвикат пожар; • да покаже превантивно поведение при използване на източници на запалване.
7	Как може да се потуши пожар?	• да знаят как да запалите огън; • да разберат, че трябва да помолят възрастния придружител да потуши пожар.

8	Какво знаем за бедствията?	• да познава понятието бедствие и да идентифицира основните видове бедствия • да разпознае основните причини за производството и проявите на природни бедствия и тези, дължащи се на човешка дейност • да знаете общи понятия за цветовия код за предупреждението.
9	Катастрофи поради човешка дейност	• да забележите съответствието между човешката дейност и бедствията
10	Катастрофи в Румъния	• идентифициране и локализиране на основните бедствия, засягащи местната общност (наводнения; опасни метеорологични явления: проливни дъждове, наводнения; земетресения; технологични аварии; свлачища; пожари; невзривени боеприпаси)
11	Въздействието на бедствията върху околната среда	• да описва и анализира промените, претърпени от околната среда в резултат на човешка намеса • да се прилагат условията за намеса и защита на околната среда
12	Как действаме в случай на бедствие: предупреждение и аларма в случай на бедствие; уведомление за възрастни за спешен случай; с помощта на спешно повикване 112	• да знае как да използвате спешното повикване 112;
13	Как действаме в случай на бедствие: индивидуална и колективна хигиена след бедствието	• да знае необходимостта и да използва средствата за индивидуална и колективна хигиена
14	Как да действаме при спешни случаи: невзривени боеприпаси	• да знае как да се държи в случай на откриване на невзривени боеприпаси
15	Как действаме в случай на бедствие (преди, по време, след): наводнения, земетресение, свлачища, случайно замърсяване	• да познават и прилагат правилата за поведение за всеки вид бедствие • да познават и прилагат правилата за ограничаване и премахване на последиците от бедствия.
16	Подготовка на раницата за спешни случаи	• да знаете какво трябва да съдържа раницата за спешни случаи

17.	Начини за постигане:	• Четене на изображения: • Разговор: • История: „Огън и огън“. • Разговор: „Защо не трябва да играем с огън“ и „Да не играем с кибритени клечки“. • Творческа игра с тема от ежедневието: „От пожарникарите“. • Посещение на Националния музей на пожарникарите и на седалището на окръжните инспекторати за извънредни ситуации / общ. Букурещ и в професионални или доброволчески служби за извънредни ситуации. • Говорете със специалисти: „Как да предотвратим пожари“. • Училищни състезания, с подкрепата на специалисти: а) "Пазете се от огън!" б) "Който знае - печели" в) "Малки пожарникари" г) "Знаем ли как да предотвратим пожар?" • Беседа „Какво правим в случай на пожар?“ И „Как се държим по време на пожар“. • Книжки за оцветяване; тематични рисунки • Прожекции на образователни филми Посетете www.sanseingl_us.ro, www.igsu.ro- pagina copiilor, www.informarepreventiva.ro
-----	----------------------	--

Като се започне от тази тема, всички детски градини и училища предлагат проекти по избор, които трябва да бъдат обсъдени и одобрени по взаимно съгласие на директори и представители на Инспекторат за извънредни ситуации на ниво окръг или в Букурещ. Такъв проект, осъществен по инициатива на Инспекторат за спешни ситуации Дъмбовица от Търговище за предучилищния цикъл, е частично включен в таблица 7. След установяване на основните координати на незадължителните (име, учебни области, типология, продължителност, начин на развитие, целева аудитория и инициатор) се представя действителната програма.

Таблица № 7

Проект по желание
Аналитична програма за предучилищния цикъл

№	Определяне на елементи	Приложения
1	Име не е задължително	Природни бедствия
2	Учебни области	Математика и наука
3	Тип по избор	Човекът и обществото
4	Продължителност	Интегративна тема на ниво няколко учебни области
5	Как работи	Една година и един час седмично
6	Училищното звено	В групи или класове
7	Инициатор	Детска градина
8	Учебната програма	

Аргументът в началото на презентацията представя контекста, в който се предлага незадължителното „Природни бедствия“ (фактът, че няма култура на предотвратяване на бедствия и устойчивост на общността, липса на инвестиции и силно законодателство за предотвратяване на

повишена уязвимост - обезлесяване, неподходящи места и неспазване на строителни проекти и др.), привеждането му в съответствие с изискванията на действащите разпоредби относно спазването на възрастовите особености на децата, неговите цели по отношение на обучението и развитието на личността и индивидуалните социални умения, развитието на отговорно поведение към себе си и на своите събратя.

Също така в аргумента, който е оправдание за необходимостта от такъв избиран предмет за децата в предучилищна възраст, е включена неговата широка структура, а именно неговите рамкови цели, критерии, стандарти за изпълнение на учебната програма, съдържателни единици и ценностите и нагласите, които трябва да се развият.

Рамковите цели са основните елементи за гарантиране, че децата в предучилищна възраст получават знанията, уменията, необходими за превенция и подходящо поведение в случай на бедствия в и извън училище. В предлаганият като опция проект "Природни бедствия" се споменават три такива цели, а именно:

1. Познаване на основните видове риск, техните форми на проявление, както и специфичната терминология;
2. Обучение и развитие на отговорни нагласи и поведение при извънредни ситуации;
3. Развиване на способността да се използват знания в областта на извънредните ситуации, за да се регулира и влияе върху собственото и груповото поведение, да се развие дух на солидарност.

За всяка от тези рамкови цели са определени референтни цели и са предоставени примери за учебни дейности. По този начин целта е да се усвоят знания и да се натрупат умения, които позволяват на учениците да разберат съдържанието и формите на бедствията, да променят отношението си и да възприемат поведение за предотвратяване и смекчаване на последиците от тях.

По отношение на примери за учебни дейности, трябва да се отбележи, че някои от инструментите, избрани за тази цел, не отговарят на условията, свързани с особеностите на възрастта и разбирането на децата в предучилищна възраст, като есета, сравнение на различни документални източници или въображаеми стратегии за предотвратяване и намаляване на последиците от бедствия. Съдържателните единици от незадължителния проект „Природни бедствия“ са структурирани по глави и дейности и осигуряват, освен теоретичните аспекти, практически работи, часове за рекапитулация и оценка (таблица № 8). Те са придружени от учебни стандарти за изпълнение, които определят теоретичните и практическите рамки на обучение и проверяват нивата на промяна в нагласите и поведението на децата.

Таблица № 8.

Съдържателните единици в ориентировъчната тема, предложени от Министерство на Националното Образование и МВР за предучилищния цикъл

№	Глави	Дейности
1	Какво знаем за бедствията	1.1 Общи понятия за бедствия 1.2 Природни бедствия 1.3 Катастрофи поради човешка дейност 1.4 Пожари 1.5 Наводнения 1.6 Земетресения 1.7 Технологични аварии 1.8 Въздействие на бедствията върху околната среда 1.9 Практическа работа - Идентифициране на рискови зони в нашето населено място 1.10 Обобщение 1.11 Оценка
2	Как действаме в случай на	2.1 Предупреждение и аларма за бедствия

	бедствие	2.2 Индивидуална защита 2.3 Колективна защита 2.4 Подслон и евакуация при бедствия 2.5 Как да се осигури първа помощ в случай на бедствие 2.6 Ограничаване и премахване на последиците от бедствия 2.7 Индивидуална и колективна хигиена след бедствие 2.8 Как действа в случай на наводнения и след тях 2.9 Как да действа в случай на земетресение, пожар и след това 2.10 Как действа в случай на свлачища и след това 2.11 Как да действа в случай на случайно замърсяване и след това 2.12 Как действа след терористичните атаки 2.13 Практическа работа. Практическо действие в случай на бедствие 2.14 Обобщение 2.15 Оценка
3	Управление на бедствия	3.1 Организиране на румънската система за реагиране при бедствия 3.2 Задължения при бедствия и права на гражданите 3.3 Местен план за действие при наводнения и свлачища 3.4 Местен план за действие за защита от земетресение и срещу пожари 3.5 Местен план за действие за радиоактивността 3.6 Запознаване с тези, с които работим 3.7 Обобщение 3.8 Оценка

Програмата за образование при природни бедствия има за цел, освен разбирането на опасни явления, да развие ценности и нагласи, фокусирани върху грижата за собствения си живот и живота на другите, както и загриженост за опазването на околната среда. Други ценности на такъв образователен процес са:

- мотивация за прилагане на знания по отговорен начин спрямо човека;
- придобиване на отговорно поведение;
- развиване на критичен дух, позитивна визия и толерантност;
- интерес към прилагане на знания в ежедневието;
- интерес към новите постижения на науката и цивилизацията.

В този образователен процес детето е съавтор, така че е необходимо да се промени ролята на възпитателя в посока на увеличаване на гъвкавостта, наличността за промяна, тъй като не всичко може да бъде планирано. Като се започне от проблемите, причинени от многобройните природни бедствия и човешки грешки, опцията се фокусира върху въпроси, свързани с качеството на околната среда и живота: чувство за отговорност, инициативност, автономност, сътрудничество / солидарност. За да се постигнат целите на това изследване, беше анализиран и незадължителният проект, предложен от Инспекторат за извънредни ситуации Дъмбовица за ученици от началното училище, ученици, които са завършили или предстои да завършат няколко дисциплини и няколко години обучение и които имат по-високо ниво на разбиране, по-високо от това на децата в предучилищна възраст. Въпреки че първите определящи елементи на проекта изглеждат идентични, трябва да се отбележи, че разликите се появяват в нивото на детайлност на знанията, в използваните педагогически инструменти и в рамката и референтните цели, които са много по-подробни, по-подчертани и по-мобилизиращи за учениците от началното училище. Обучението на учениците трябва да продължи асимилациите, постигнати в цикъла на предучилищна подготовка, на по-високо ниво, което ще улесни по-доброто разбиране на превенцията и специфичните етапи на проявление и намаляване на последствията от последиците от бедствия, превенция.

В сравнение с версията, предназначена за предучилищния цикъл, предложеният проект не съдържа твърде много елементи на специфичност при представяне на аргументите за необходимостта от образование по превенция на бедствия, рамкови референтни цели. Подобна е ситуацията по отношение на съдържателните единици (таблица № 9), които всъщност са идентични с тези, предназначени за предучилищния цикъл. От тази гледна точка, дори и да е същата опция, планираните дейности не могат да имат едно и също име и едно и също съдържание. Образователните звена, стандартите за изпълнение на учебната програма и сходните ценности и нагласи за двата образователни цикъла са по-подходящи за учениците в началното училище и по-малко за децата в детските градини. Последните имат естествени, свързани с възрастта граници, когато става въпрос да се научат да оказват първа помощ в случай на бедствие, да идентифицират рискови зони в населеното място, да реагират на колективна защита, да ограничават и премахват последствията от бедствия или да разбират организиране на румънската интервенционна система в такива случаи. Но други дейности, включени в предучилищния цикъл, са доста трудни за преподаване като такива на децата в детската градина.

Таблица № 9

Съдържателните единици в ориентировъчната тема, предложена от Министерство на Националното Образование и МВР за началното училище

№	Глави	Дейности
1	Какво знаем за бедствията	1.1 Общи понятия за бедствия 1.2 Природни бедствия 1.3 Катастрофи поради човешка дейност 1.4 Пожари 1.5 Наводнения 1.6 Земетресения 1.7 Технологични аварии 1.8 Въздействие на бедствията върху околната среда 1.9 Практическа работа - Идентифициране на рискови зони в нашето населено място 1.10 Обобщение 1.11 Оценка
2	Как действаме в случай на бедствие	2.1 Предупреждение и аларма за бедствия 2.2 Индивидуална защита 2.3 Колективна защита 2.4 Подслон и евакуация при бедствия 2.5 Как да се осигури първа помощ в случай на бедствие 2.6 Ограничаване и премахване на последиците от бедствия 2.7 Индивидуална и колективна хигиена след бедствие 2.8 Как действаме в случай на наводнения и след тях 2.9 Как да действаме в случай на земетресение, пожар и след това 2.10 Как действаме в случай на свлачища и след това 2.11 Как да действаме в случай на случайно замърсяване и след това 2.12 Как действаме след терористичните атаки 2.13 Практическа работа. Практическо действие в случай на бедствие 2.14 Обобщение 2.15 Оценка
3	Управление на бедствия	3.1 Организиране на румънската система за реагиране при бедствия 3.2 Задължения при бедствия и права на гражданите 3.3 Местен план за действие при наводнения и свлачища 3.4 Местен план за действие за защита от земетресение и

		срещу пожари 3.5 Местен план за действие за радиоактивността 3.6 Запознаване с тези, с които работим 3.7 Обобщение 3.8 Оценка
--	--	---

Ако по отношение на съдържателните единици, обхвата на учебната програма и името на избираемия предмет за природни бедствия за предучилищно и начално училище, разликите не са пречки, които трябва да се вземат предвид по отношение на ефективността на подготовката на децата, изборът на начини за постигане на обучение и тяхното съдържание имат специално значение за развитието на нови нагласи и поведения, благоприятни за предотвратяване и смекчаване на последиците от катастрофални събития.. Разбирането на тези явления, но също така и начинът, по който различните специалисти ги транспонират в специфични инструменти и начини, т.е. в реална подкрепа за образованието на децата, е, заедно с избора и представянето на преподаватели, учители и преподаватели, най-добрият път напред е в процеса на бързо усвояване на нови знания и развитие на подходящо поведение в случай на бедствия. Учебният процес ще бъде ефективен, ако възпитателят / учителят / преподавателят вземе предвид способността на децата да разбират, която се променя доста бързо, и факта, че предметът е този, който се възобновява ежегодно на ново ниво на сложност до средното училище и може да продължи по време на университетски курсове.

II.1.2. Регламенти в Република България

Според статистиката през годините България е била засегната главно от наводнения, екстремни температури, бури, пожари и земетресения. Препоръките на Европейския съюз за приемане на нова стратегия за предотвратяване и намаляване на бедствия са изпълнени и в България, където правителството и неговите органи са включени в интензивен процес на анализ, сътрудничество и планиране, основан на правила и нови ценности, което също доведе до появата на нови актове и адаптиране на съществуващото законодателство в съответствие с новото стратегическо съдържание.

Рисковете от природни бедствия, както и тези с климатичен характер, са анализирани и включени в серия от документи, разработени съответно през последните 5 години:

- Закон за защита при бедствия, последно изменен през 2017 г. ;
- План за управление на риска от наводнения, публикуван през 2016 г. ;
- Оценка на налягането и въздействието върху повърхностните и подземните води от изменението на климата и оценка на наличността на вода за икономическите сектори, направена през 2016 г. ;
- Анализ и оценка на риска и уязвимостта на секторите в българската икономика поради изменението на климата, през 2014 г. ;
- Стратегическа оценка на околната среда в рамките на ОП/оперативна програма/ „Околна среда 2014–2020“, 2014;
- Стратегия за намаляване на риска от бедствия за периода 2014–2020 г. и Националната програма за защита при бедствия за периода 2014–2018 г. ;
- Други секторни закони, стратегии и стратегически планове за действие и програми за изпълнение на плановите: Стратегия за намаляване на риска от бедствия 2014-2020, Национална програма за защита при бедствия 2014-2018 и др.

Както е посочено в горния параграф, през 2017 г. беше приет Законът за защита при бедствия, който регламентира защитата на населението в случай на бедствия в страната. Този закон беше приет след задълбочена оценка и научна обосновка на дизайна на новата държавна

политика в областта на защитата на населението. През този период бяха изготвени преднормативни документи, като оценка на риска от критична инфраструктура и критични дислокации, национална стратегия и програма за защита при бедствия и национална стратегия за намаляване на риска. Законът за защита при бедствия урежда обществените отношения, свързани с осигуряване защитата на живота и здравето на населението, защитата на околната среда и имуществото в случай на бедствия.

В съответствие с неговите разпоредби изпълнителните органи, юридическите лица и икономическите и социални субекти организират защитата при бедствия при изпълнение на възложените им функции, като вземат предвид нормативните актове, които регулират тяхната дейност. Действията им се координират от Единна спасителна система (ЕСС) за защита при бедствия. Защитата при бедствия се осигурява на национално, регионално и местно ниво.

Новият елемент на защита, наложен от Европейския съюз, има за цел да увеличи значението на превенцията, съответно на дейностите за готовност при бедствия и реагиране. Превантивната работа е от особено значение при новите изменения, възникнали с приемането на новата национална стратегия за намаляване на риска. Като такива измененията в закона настояват да се даде приоритет на предотвратяването на риска от бедствия, за да се намали рискът от бедствия.

За да се отговори най-добре на предизвикателствата за предотвратяване на рисковете от природни бедствия и аварии и да се създаде нова, оперативна и ефективна система в това отношение, в допълнение към правителството е създаден Съвет за намаляване на риска от бедствия, който актуализира съществуващото законодателство и разработи два жизненоважни документа за управление при извънредни ситуации, а именно Националната стратегия за намаляване на риска при бедствия и Националната програма за намаляване на риска при бедствия. Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия има за цел да очертае последователна рамка за определяне на стратегически приоритети за действие за предотвратяване и намаляване на риска от бедствия и да подпомогне изпълнението на мерките за тяхното прилагане на национално, регионално и местно ниво.

Стратегията има за цел също така да идентифицира и даде приоритет на конкретни области на трансгранично и регионално сътрудничество, както и да разгледа въпросите по координиран начин, с оглед развитието на капацитета за предотвратяване и намаляване на дългосрочния риск от бедствия.

Българското общество е подценило и подценява значението на превантивните дейности, чрез които бедствията могат не само да се очакват, но и да се управляват. Усилията на отговорните институции са насочени предимно към развиване на капацитет за реагиране при бедствия. В този смисъл образованието на деца и младежи е най-сигурният начин за действие и успех. Зрелите хора са по-далеч от учебния процес, но могат да вземат много информация от деца и младежи в това отношение. Положителното мислене за възможността за предотвратяване и управление на риска от бедствия трябва да се формира от ръководството, специалисти и обучители, които са предимно от образователната система.

Тази промяна на парадигмата се основава на по-нови или по-стари ценности, но необходимото условие е те да бъдат присвоени и уважавани от участващите институции и от хората. Тези ценности се предават и зачитат след подходящ образователен процес.

Стратегията за намаляване на риска от бедствия за 2014-2020 г. се основава на ключови ценности, като позитивно мислене, перспектива, информираност, култура, равенство, отговорност, сътрудничество, приемственост и политическа воля. Техният подробен анализ не трябва да бъде предмет на това ръководство, но присъствието на някои от тях е тясно свързано с поведенческите промени, които трябва да проникнат в децата и младите хора.

По този начин важен фактор по отношение на риска от бедствия е формирането на култура на превенция, както и подходящо поведение на обществото като цяло по време на опасното събитие. Укрепването на индивидуалната и обществена култура по отношение на риска от

бедствия оказва положително въздействие върху процесите на вземане на решения, върху развитието на регулаторната рамка и върху организацията и разпределението на ресурсите, необходими за предотвратяване и премахване на последиците от тях. Това ще осигури прилагането на ефективна политика за намаляване на бедствията.

Този първи фактор е неразривно свързан с друга незаменима ценност: *отговорност*. Намаляването на риска от бедствия е израз на морална и социална отговорност на всички нива на управление, но и на индивидуално ниво. Както пряко, така и косвено, отговорните лидери трябва да вярват и да търсят изпълнението на хуманитарната причина за управление на бедствия. Публичната отговорност, поета заедно с участието им в управлението на риска от бедствия, изисква стриктно определяне на отговорностите и ясна персонализация на тяхното изпълнение.

Появата на бедствия и тревожното нарастване на честотата и тежестта им, често надвишава способността на държавата да реагира. Това е причина международната солидарност да се превърне в необходимост, а сътрудничеството - ценност.

Съвременните държави не са сами в предизвикателствата на различните бедствия. Усилията им за намаляване на риска се подкрепят от съвместни действия на други държави в рамките на ООН и координирана регулаторна рамка. Документите на Международната стратегия за намаляване на бедствията (ISDR), създадена през 2000 г. от Общото събрание на ООН, осигуряват подходяща рамка за управление на риска от бедствия. Редица документи на ЕС са основата за подобряване и координиране на действията и резултатите от управлението на риска от бедствия на международно ниво. Сътрудничеството между държавите засилва готовността за посрещане на бедствия и капацитета за реагиране чрез балансиран подход, ръководен от два принципа: национална отговорност и солидарност на ЕС.

Целта на националната програма и на държавната политика за защита от бедствия е да предотврати, контролира и преодолее техните последици, да защити живота и здравето на населението, културните ценности. Основният приоритет на Националната програма за защита при бедствия 2014-2018 г. е да извърши анализ и оценка на рисковете от бедствия на територията на Република България и да ги картографира.

Законът за защита при бедствия също регулира участието и съдействието на физически, юридически лица и компании в случай на бедствия. Измененията в закона задължават всяко лице да оказва съдействие в съответствие с неговите възможности по искане на кмета или ръководителя на операцията и да разрешава на упълномощените длъжностни лица да извършват съответните оценки и разследвания, необходими във връзка с предоставянето на помощ.

Разделът за обявяване на извънредно положение претърпява сериозни промени и допълнения в закона. Обявяването на извънредно положение трябва да бъде ясно посочено по отношение на нивото, площта и предприетите мерки. Измененията ясно посочват четири условия, при които един кмет има основания да издаде спешна заповед.

Разделът за подпомагане и рехабилитация е изменен, за да се определят възможностите на Междуправителствена комисия за рехабилитация и подпомагане, прикрепена към Министерския съвет, да предоставя финансиране за превенция, както и необходимите условия. Застраховането на ресурси е раздел, който е претърпял много промени във формулирането на финансова и логистична подкрепа за защита при бедствия.

Законът за защита при бедствия се позовава на над 130 нормативни акта. Важна промяна, в контекста на последните изменения, е въведена в Закона за автономията и местната администрация. Той дава правомощия на местните власти, градския /общинския/ съвет и кмета да решават въпросите за защита при бедствия (членове 17 и 46).

Законът за водите, приет в същия контекст, съдържа редица правила за опасното въздействие на водите и управлението на свързаните с тях рискове. Тези въпроси са особено актуални през последните години по отношение на щетите и жертвите от наводнения. Наред със задълженията на местните власти за поддържане и почистване на речни корита, въпросът за

отговорността за поддържането на язовирите в страната се оказва от особено значение през последните години, тъй като по-голямата част от тях са местна собственост.

С въвеждането на изискванията на Директивата за наводненията в Закона за водите се създадоха условия за дългосрочно планиране на управлението на риска от наводнения. След оценката на риска ще бъде разработена програма от действия и мерки за намаляване на риска от наводнения, с акцент върху предотвратяването, защитата и готовността, включително прогнози за наводнения и системи за ранно предупреждение. Освен това съществуващите специализирани структури „Геозащита“ предоставят специализирана помощ в случай на бедствия и извънредни ситуации, свързани с геозащитата. Въпреки това, дейностите, свързани с намаляването на риска от бедствия и изменението на климата, са недостатъчно интегрирани, както и липсата на национална стратегия за адаптиране към изменението на климата.

Един от основните проблеми, пред които са изправени образованието на децата и учениците по превенция на риска от бедствия, е липсата на цялостно обучение на учители и други доставчици в тази област, които да са достатъчно добре подготвени за преподаване в училища или компании, в институции и т.н. Обучението за защита при бедствия в системата на народната просвета е регламентирано от Наредбата за устройството и дейността на Министерството на вътрешните работи. Съгласно Закона на Министерството на вътрешните работи тази институция подпомага изпълнителните органи при изпълнение на техните функции за защита при бедствия и предлага насоки за обучение при пожар, бедствия и аварийна защита и участва в разработването на програми за обучение, учебни и помощни материали.

Изграждането на култура на защита от бедствия чрез използване на образование и обучение за предотвратяване и намаляване на риска и повишаване на готовността на населението е един от основните приоритети на Стратегията за намаляване на риска от бедствия за 2014-2020 г. Стратегията предвижда включване на основни принципи, цели и дейности, свързани с намаляване на риска от бедствия, в програмите за обучение на всички възможни нива и осигуряване на равен достъп. Тази стратегия показва, че образованието и обучението трябва да бъдат сложни, като обхващат усилията на отговорните и компетентни институции с гаранции за придобиване на необходимите знания и умения. За тази цел трябва да се обърне значително внимание на прилагането на съвременни методи за трансфер на знания, насърчаване на прилагането на програми за оценка на риска и готовност при бедствия в системата на гимназията и висшето образование.

Стратегията също така посочва необходимостта от разработване на програми за обучение за намаляване на риска от бедствия за плановици, местни власти и областни управи. Също така се подчертава необходимостта от разработване и приемане на програми за провеждане на специализирани курсове за обучение, със симулации и упражнения за реагиране на различни опасности на място, за важни цели на публичната инфраструктура, включително училища, като се вземе предвид ролята на доброволците за изграждане на капацитет на местните власти да се справят с бедствията. Националната програма за защита при бедствия за периода 2014-2018 г. уточнява, че Министерството на образованието одобрява програми за обучение, инструкции, насоки и др. за детски градини и училища, както и стандартни планове за готовност при бедствия за ръководството и учителите в системата на общественото образование. Освен това, чрез своите регионални звена, Министерството на образованието контролира обучението и образованието на ръководния персонал, учители и помощен персонал за действие в случай на бедствия, в координация със съответните регионални звена на Министерството на вътрешните работи.

. Съгласно проекта за 2015 г. на Министерството на образованието и науката са разработени инструкции за провеждане на обучение за защита при бедствия и за оказване на първа помощ в системата на общественото образование, а обучението на учениците се извършва в рамките на образователното съдържание, определено от образователните стандарти при провеждане на часове на класа.

Друга наредба, която установява държавния образователен стандарт в областта на защитата при бедствия и аварии, е Наредба № 13/2016 за гражданско, здравно, екологично и межкултурно образование. В член 11, ал. 1, темата „Защита на населението в случай на природни бедствия, аварии и първа помощ“ е включена в редица 9 тематични области, които ще бъдат обсъдени по време на часовете на класа.

Според тази наредба защитата на населението при природни бедствия и аварии и предоставянето на първа помощ е част от гражданското, здравното, екологичното и межкултурното образование.

В системата за предучилищно и училищно образование в Република България обучението по защита при бедствия се провежда в съответствие с държавните образователни стандарти и чрез разширяване и допълване на настоящото интегрирано съдържание на дисциплините. Министърът на образованието и науката, съгласувано с министъра на вътрешните работи, одобрява изискванията за обучение в областта на защитата от бедствия в системата за предучилищно и училищно образование.

Обучението на децата в предучилищна възраст се осъществява според съдържанието на образователните области „Социален свят“ и „Природен свят“, определени съгласно националните изисквания за предучилищно образование и обучение. Обучението на учениците от I-XII клас се основава на образователно съдържание, определено от държавните образователни изисквания за начално, основно и средно образование. В обучението са включени и практически курсове (симулации), създадени за изучаване и прилагане на плана за защита при бедствия на населението. Практически урок (симулация) за изпълнение на училищния план за защита при бедствия и оказване на първа помощ се провежда поне веднъж годишно с ученици от всички класове.

Сред най-добрите практики по отношение на наличната информация и обучителни материали за бедствия и аварии, които се използват от училищната общност в България, могат да бъдат посочени методологическите указания, открити в „Учителска книга за обучение при бедствия и аварии“ специално за учители в училищната образователна система. Тя включва методологии за въвеждане на ефективни и модерни инструменти за обучение за защита при бедствия и аварии. Книгата се разпространява от регионалните инспекторати по образованието в страната. Инструкциите са преработени и събрани по проект „Предотвратяване на бедствия и аварии чрез българската система за средно образование“, изпълняван в партньорство между Министерството на образованието и науката, Министерството на извънредните ситуации и ПРООН и адресиран до учителите.

Познанията за уникалния номер за спешни случаи 112 и оказване на първа помощ са широко разпространени в образованието за защита срещу бедствия и аварии. Длъжностни лица от регионалните дирекции „Пожарна безопасност и защита на населението“ и Българския червен кръст оказват съдействие на училищата при провеждането на практически или теоретични занятия по обучение за защита при бедствия и оказване на първа помощ. Българският червен кръст осигурява обучение за реагиране при бедствия и аварии. Многобройни обучения бяха проведени с отделни упражнения от доброволци чрез Българския червен кръст и Български младежки червен кръст, чрез няколко активни кампании за оказване на първа помощ. Програмата по биология има в своите учебни програми часове за обучение по първа помощ, които обаче са недостатъчни за придобиване на знания и умения, необходими в такива случаи.

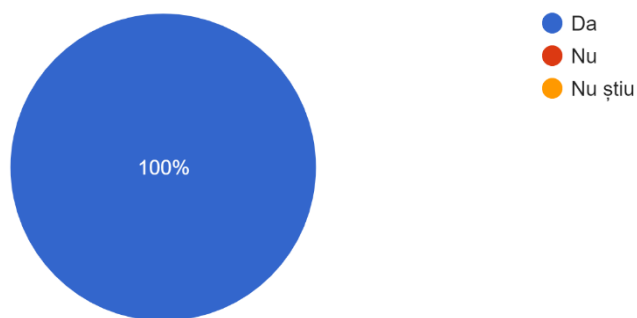
II.2. ОБУЧЕНИЕ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСКА ОТ ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ И АВАРИИ В ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ И СРЕДНИТЕ УЧИЛИЩА В ОКРЪГ ДОЛЖ И ОБЛАСТ ВИДИН. АНАЛИЗ НА СЪЩЕСТВУВАЩАТА СИТУАЦИЯ

За да се характеризира по-добре ситуацията с образованието за превенция на риска от бедствия и аварии в зоната, определена от проекта, в допълнение към документалното наблюдение, беше използвано пряко наблюдение, основано на въпросник, в обширно статистическо проучване на няколко детски градини, начални училища и гимназии в окръг Долж и област Видин. За да се направят инструментите за наблюдение, се проведе няколко предварителни лични и телефонни дискусии с ръководството на училищните звена и с учителите, участващи в проучването. Въпросниците бяха създадени за всеки сегмент от училищните единици включени в проекта, съответно един за предучилищно образование (Ch36 / 2020) и друг (Ch15 / 2020) за основно и средно образование. В първия въпросник бяха включени 7 детски градини, от които отговори дадоха 63 възпитатели, а във втория въпросник бяха избрани 6 средни училища, и съответно 70 броя учители/преподаватели.

Като се има предвид, че тези обеми на извадка са важни по размер, ние считаме, че предоставените отговори предоставят не само ориентировъчна информация, която е специфична за редовното проучване, но по-скоро строга информация, близка в това отношение до потенциала на статистическо проучване.

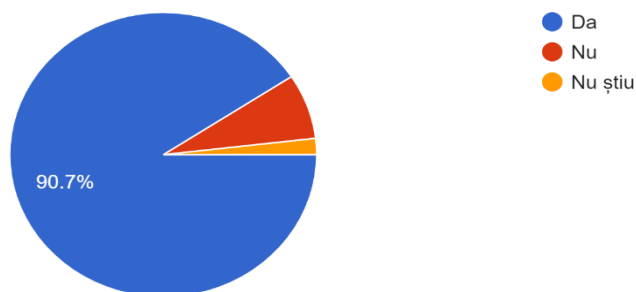
II.2.1. Анализ на съществуващото положение в предучилищното образование

Както се вижда от фигура № 1, дидактическите дейности, чиято цел е предотвратяването на рисковете и премахването на последиците от природни бедствия и аварии, се срещат във всички детски градини, включени в извадката, очевидно, с някои специфични елементи от едно училище в друго. Предварителните дискусии също показаха, че на това образование се отделя заслужено внимание, тъй като наличните педагогически инструменти са по-оскъдни и че обучението на преподаватели се фокусира само върху техническите аспекти на рисковете от бедствия.

Фигура № 1. Постигане на образование за предотвратяване и елиминиране на последиците от бедствия в предучилищните звена
Забележка: Синьо – ДА, Червено – НЕ, Жълто – НЕ ЗНАМ

На въпрос за съществуването на проект (незадължителен предмет) за обучение на деца за рискове от бедствия, по-голямата част от учителите (90,7%) отговориха утвърдително, докато 6,8% казаха, че няма такъв проект, и 2,5% от анкетираните заявиха, че не знаят нищо за съществуване или несъществуване на такъв проект (фигура № 2). Според нас тези отговори не се отнасят до образователния процес като такъв, който включва знания за рисковете от бедствия, а до незадължителна дисциплина или независим проект и тук може да възникне объркване. Такъв проект може да бъде включен в друга дисциплина, при която той запазва определен времеви бюджет, без да представлява независима дисциплина. Изненадващо е обаче, че някои учители не правят това разграничение и считат, че няма или не знаят за съществуването на класически инструмент за обучение на децата с цел предотвратяване и премахване на последиците от природни бедствия и аварии.

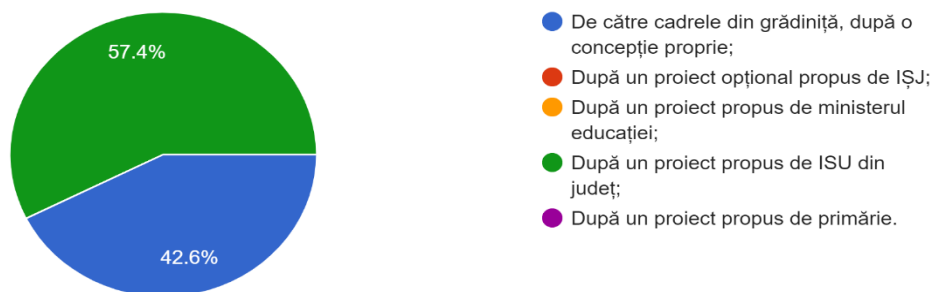

Фигура № 2. Наличие на незадължителен проект (дисциплина) в предучилищните звена
Забележка: Синьо – ДА, Червено – НЕ, Жълто – НЕ ЗНАМ

По отношение на изпълнението на факултативния проект (дисциплина) за предотвратяване и елиминиране на риска от природни бедствия и аварии, мненията са разделени между две големи групи респонденти (Фигура 3):

- тези, които считат, че такъв подход е създаден в училището (42,6%);
- тези, които смятат, че проектът е вдъхновен от окръжния Инспекторат за извънредни ситуации (57,4%).

В действащите разпоредби се споменава, че учебната програма, специфична за уроците за превенция на риска в училищата, също трябва да има становище на Инспектората за извънредни ситуации в окръга, което се случва в първия случай, в който проектът е разработен от училището. И в двата случая се изисква становище на Инспектората за извънредни ситуации, което означава, че и в двата случая съдържанието и целите на това обучение са адресирани правилно. Разликите, които се появяват, принадлежат към педагогическите инструменти и условия, избрани от всяка образователна единица, което влияе върху качеството и ефективността на обучението.

Фигура № 3. Участие в изпълнението на незадължителен проект за обучение на деца с цел предотвратяване на рисковете от природни бедствия и аварии

Забележка: Синьо- от преподавателите от детската градина, по свой концепция

Червено – по избиращия проект предложен на Окръжен училищен инспекторат

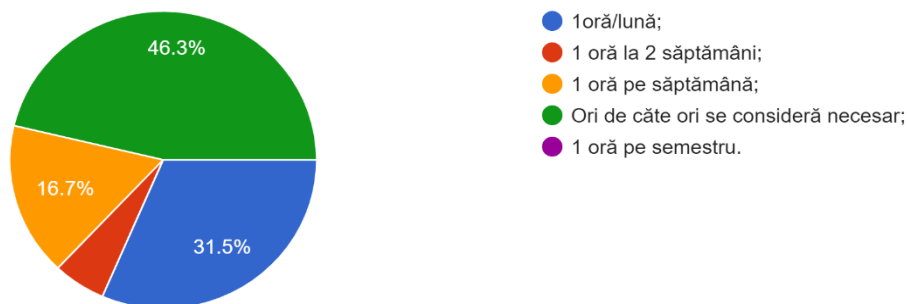
Жълто – по проект предложен от министерство на образованието

Зелено - по проект предложен от Окръжния инспекторат за извънредни ситуации

Лилаво- по проект предложен от кметството

Честотата на учебните часове за превенция на риска от бедствия е доста разнородна, ако вземем предвид отговорите, предоставени от анкетираните във въпросниците (фигура № 4). По този начин 46,3% от тях смятат, че преподаването трябва да се извършва винаги, когато е необходимо, 31,5% споменават час / месец, 16,7% отговаря- час / седмица и разликата от 4, 5% един час / 2 седмици

Тази подчертана дисперсия се регистрира както между предучилищните звена, така и в рамките на едно и също звено, между неговите учители. Подобна ситуация може да бъде свързана с определена по отношение на подготовката на децата за предотвратяване на риска от бедствия и с по-малко ефективно управление от тази гледна точка. Това колебание относно периодичността на обучението е резултат и от недостатъци в регулациите и в националната образователна стратегия за предотвратяване на бедствия.

Фигура № 4. Време е за обучение по образование за риск от бедствия

Забележка: Синьо- 1 час на месец

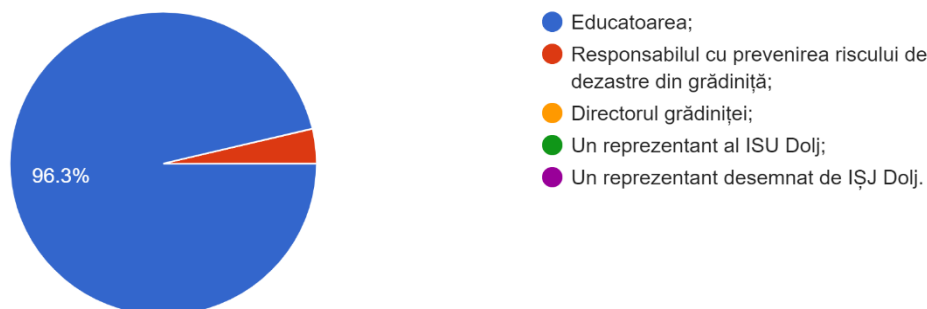
Червено – 1 час на 2 седмици

Жълто – 1 час на седмица

Зелено - колкото пъти се сметне за нужно

Лилаво- 1 час на семестър

Дидактическите дейности за предотвратяване на риска от бедствия с деца в предучилищна възраст се извършват от груповия възпитател, в съотношение 96,3%, като останалите 3,7% са посочени като отговорник за предотвратяване на бедствия в предучилищното звено (фигура № 5). Въпреки това е малко вероятно, че този втори вариант ще бъде надежден и достоверен, тъй като предишни изследвания в средните училища в същия район са показали, че този мениджър участва само в обучение на учители, и се намесва в обучението на ученици само от позицията на учител.

Фигура № 5. Притежател на образование за превенция на риска от бедствия в предучилищни звена

Забележка: Синьо- Възпитател

Червено – Отговорник по превенция на риска от бедствия в детската градина

Жълто – Директор на детската градина

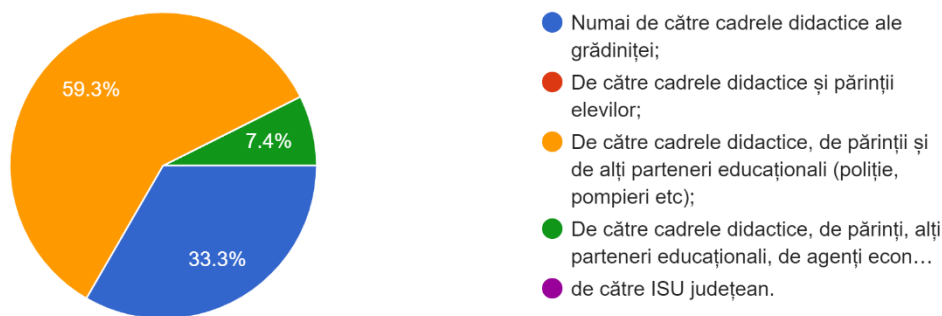
Зелено - Представител на Инспектората за извънредни ситуации Долж

Лилаво- Представител на Училищен инспекторат Долж

Образователните събития в предучилищните заведения имат специален статут, който е свързан с младата възраст на децата и специфичните изисквания на тази възраст. Планирането на часовете също трябва да бъде известно на родителите, тъй като може да са необходими специфични инструменти и облекло, например пропуски в нормалната образователна програма и т.н. Също така, симулациите и часовете, в които се обсъждат опасни събития, трябва да включват различни партньори, като полиция, Инспектората за извънредни ситуации, Червения кръст, икономически агенти, представители на обществени организации и др., които познават тези събития по-добре и знаят да ги представя по-подходящо, за да бъдат запомнени от децата.

По-широкият обхват на партньорството отговаря по-добре на ефективността на обучението, сложността на съдържанието на програмата за обучение, необходимостта от наличието на разнообразна гама от образователни инструменти и съвременни и иновативни педагогически модели. Колкото по-широко е това партньорство, толкова по-богат и гъвкав е този набор от елементи. От тази гледна точка може да се счита, че нивото на участие на партньорството зависи от сложността на образователното съдържание и от участието на предучилищното звено в това образование.

Отговорите, предлагани от учителите, също измерват това ниво на участие в образователния акт, както на предучилищното звено, така и на партньорите, които могат да бъдат привлечени в това отношение (фигура № 6). По този начин дял от 59,3% от анкетираните включват в това партньорство детската градина с нейните учители, родители и други образователни партньори (полиция, Инспектората за извънредни ситуации, Червен кръст).

Фигура № 6. Партньорство, включено в планирането на образователни дейности за превенция на риска от бедствия за деца в предучилищна възраст

Забележка: Синьо- Само от преподавателите в детската градина

Червено – от преподаватели и родители на учениците

Жълто – от преподаватели, родители на учениците и други партньори (полицаи, пожарникари, и др.)

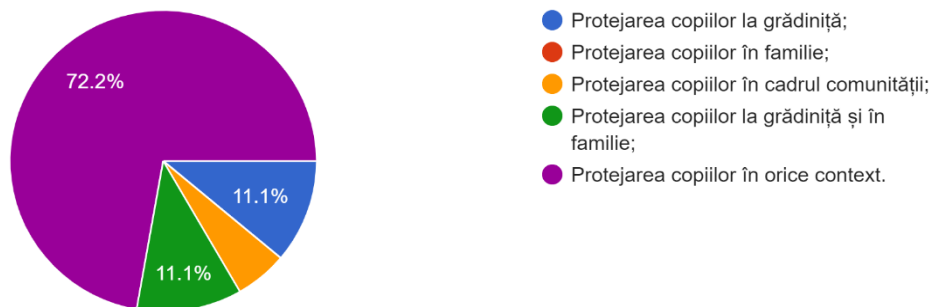
Зелено - от преподаватели, родители на учениците, други партньори и икономически агенти

Лилаво- Представител Инспектората за извънредни ситуации в окръга

Важна част от отговорите (33,3%) считат, че планирането на образователните дейности се извършва изключително от предучилищното звено, докато само малка част от учителите, включени в изследването, твърдят, че тази дейност се извършва изключително на ниво детска градина.

Образователният процес за превенция на рисковете от природни бедствия и аварии при децата трябва да осигури усвояване на знания и придобиване на специфично поведение, характеризиращо се с повишено очакване и отговорност, като последното означава, наред с други неща, участие в премахването на последиците от такива феномени

От друга страна, този образователен процес трябва да осигури на децата необходимите знания, които ще им позволят да се защитят по всяко време и на всяко място, където се намират, когато настъпи природно бедствие. Фигура №7 представя разпределението на отговорите на учителите към този последен аспект / цел на образованието за предотвратяване на риска от бедствия.

Фигура № 7. Целта и задачите на образованието за превенция на риска от бедствия при деца в предучилищна възраст

Забележка: Синьо- защита на децата в детската градина

Червено – защита на децата в семейството

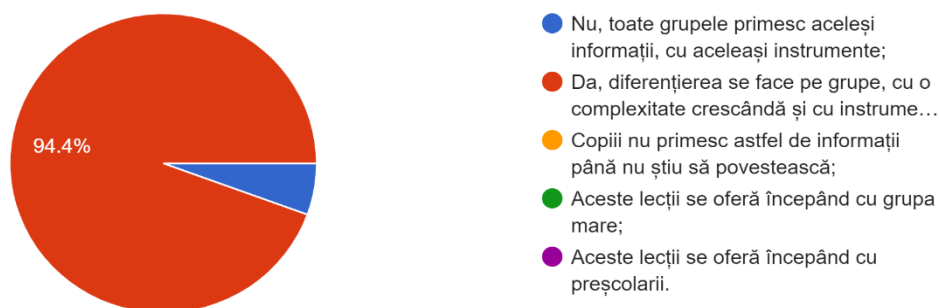
Жълто – защита на децата в общността

Комфортно мнозинство от респондентите (72,2%) избраха правилния вариант, а именно този за защита на децата във всеки контекст, докато 11,1% се позоваха на детска градина или детска градина и семейство. 5.6% от отговорилите учители се съгласиха с възможността за защита на децата в общността. Това разпределение обаче не е благоприятно за образователния процес, тъй като 27,8% от интервюираните, учители, участващи в преподаване на знания за предотвратяване на рисковете от природни бедствия и аварии, не знаят предназначението и целите на такова обучение.

Образованието за превенция на рисковете от природни бедствия и аварии е учебен план, който започва в ранна детска възраст и завършва, като се има предвид разграничението между първоначалното и продължаващото образование, с бакалавърски или дори магистърски проучвания за младите хора днес. Това образование има кумулативен характер, в смисъл, че основните му глави се възобновяват на все по-сложно ниво на разбиране, с развитието на възрастта на участващите деца и младежи. Това е логичен процес, подобен на изучаването на други класически предмети, но със специална педагогика, която от своя страна трябва да отчита способността за разбиране / броя на годините в училище.

На въпрос, който обобщава тези аспекти, отговорите на учителите в предучилищното образование бяха логични (фигура № 8), в смисъл, че диференциацията на образованието се извършва в групи, с нарастваща сложност и различни инструменти, в зависимост от последния критерий (94,4%), докато разликата от 5,6% не забелязва никаква разлика в това обучение на деца на възраст между 3 и 7 години.

Макар и относително малка, втората група отговори показва неадекватно обучение на обучители, което според други източници и други констатации е реалност в румънското образование. Продължаващото обучение се осигурява от Инспектората за извънредни ситуации и то е повече за съдържание и много малко за инструменти и педагогика. Системата за обучение е относително слабо развита и румънското висше образование не се занимава с този сегмент от образование за превенция на риска в случай на природни бедствия.

Фигура № 8. диференциране на образованието за предотвратяване на рисковете от природни бедствия при децата в предучилищна възраст

Забележка: Синьо- не всички групи получават една и съща информация, със същите инструменти

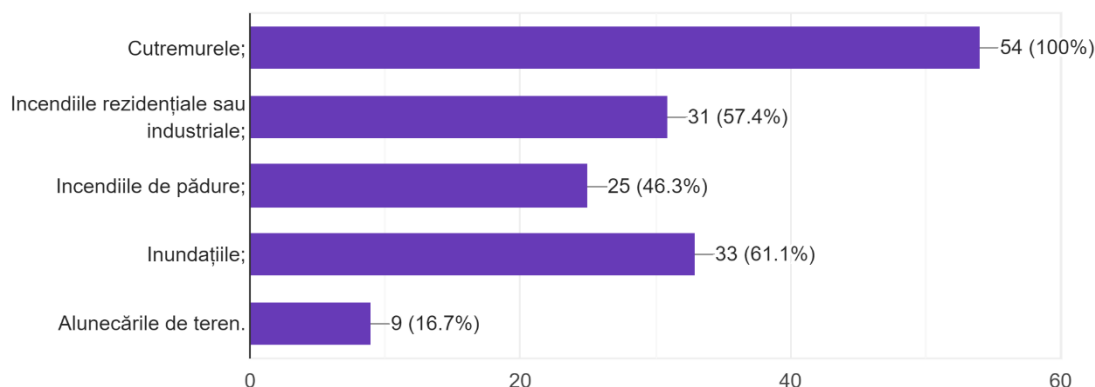
Червено – Да, разликата се прави по групи със увеличаваща сложност и с инструменти.....

Жълто – децата не получават тава информация докато не се научат да разказват

Зелено - тези уроци се започват от голямата група

Лилаво- тези уроци се започват от предучилищна група

Тъй като обхватът на природните бедствия е доста широк и тенденцията на образованието е да се съсредоточи върху най-често срещаните явления във външната среда по-близо до изследваната област, трябва да се отбележи, че в предучилищното образование в окръг Долж от тази гледна точка подходът е доста балансиран (фигура № 9). По този начин предлаганите уроци се отнасят за земетресения (100%), последвани от наводнения (61,1%), жилищни или промишлени пожари (57,4%), горски пожари (46,3%) и свлачища (16, 7%). Други проучвания с подобна тема, проведени в окръг Долж, съобщават, че в гимназиалното образование за превенция на природни бедствия, рисковете са насочени главно само към земетресения и наводнения, а останалите опасни явления са по-скоро малко обсъждани.

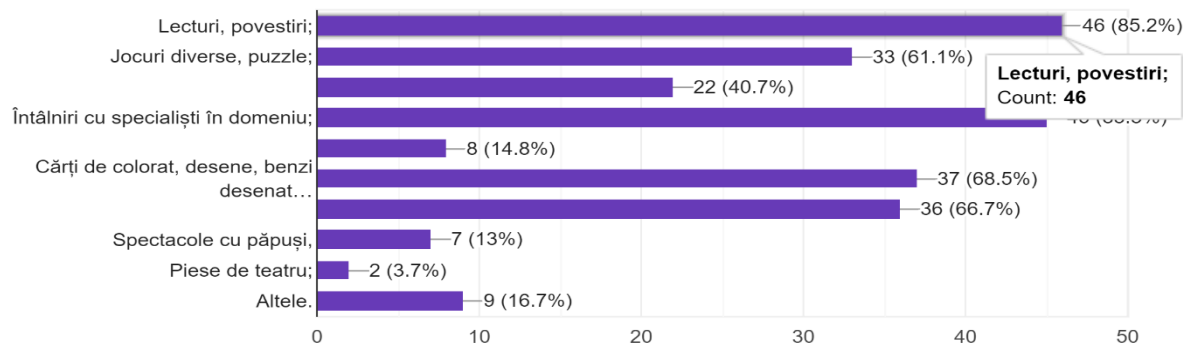
Фигура № 9. Типологията на природните бедствия в образователния процес за превенция на риска при деца в предучилищна възраст

*Забележка: 54(100%) - Земетресение
31(57.4%) – домашни и индустриални пожари
25 (46.3%) – горски пожари
33(61.1%)- наводнение
9(16.7%) - свлачища*

Ако няма особени проблеми със съдържанието на този тип образование, в смисъл, че повечето учебници и източници на информация предоставят достатъчно технически знания, от които да се правят правилни подбори, изборът на модалности и педагогически инструменти, използвани в обучението, изисква по-големи усилия, при които както обучението на учители е недостатъчно, така и броят и източниците на информация са относително ниски в Румъния.

Използването на диверсифицирани инструменти е ограничено от съществуващото предлагане на пазара и липсата на по-широки партньорства, които биха могли да компенсират подобна ситуация, а методите на преподаване зависят от нивото на обучение и участие на учителите.

В Настоящата ситуация в предучилищното образование в Долж (фигура № 10) се използват предимно класическите инструменти: четения и разкази (85,2%), срещи със специалисти в областта, като тези от Инспектората за извънредни ситуации, полицията, Червения кръст и др.

Фигура № 10. Начини и педагогически инструменти, използвани при обучението на деца в предучилищна възраст за превенция на риска от бедствия

Забележка: 46 (85.2%) – уроци, разказване

33(61.1%) – Игри, пъзели

--- Срещи със специалисти

37 (68.5%) – книжки за оцветяване, рисуване, анимационни филмчета

36(66.7%)

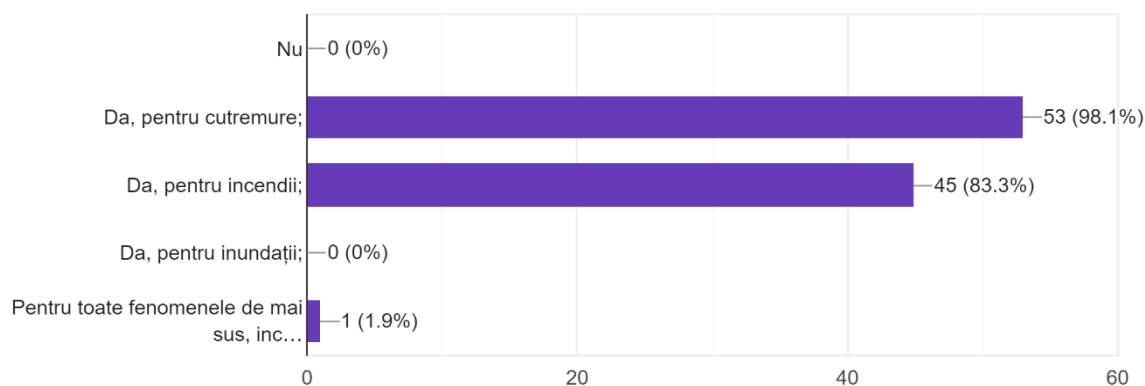
7(13%) - Куклени представления

2(3.7%) – театрални пиеси

9(16.7) - други

Подготовката на децата за превенция на рисковете от природни бедствия и аварии не може да бъде завършена, ако освен техническите знания, които могат да бъдат предадени в теоретичната част, тя няма и практическа част.. Тъй като възможностите за пряко наблюдение на такива опасни явления или техните непосредствени последици не са нито възможни, нито желателни, често се използва методът за симулиране на възникването на природни бедствия.

Задължителната училищна програма и / или препоръчана от Министерството на образованието и от Министерството на вътрешните работи предвижда в практическата част да се използват симулации в зависимост от вида на бедствията и националните / местните специфики. Учителите от предучилищни звена, включени в анализираната общност в окръг Долж, споменават, че тези симулации (фигура № 11) се извършват главно за земетресения (98,1%) и пожари (83,3%) и в малка степен за наводнения и други опасни събития, като свлачища.

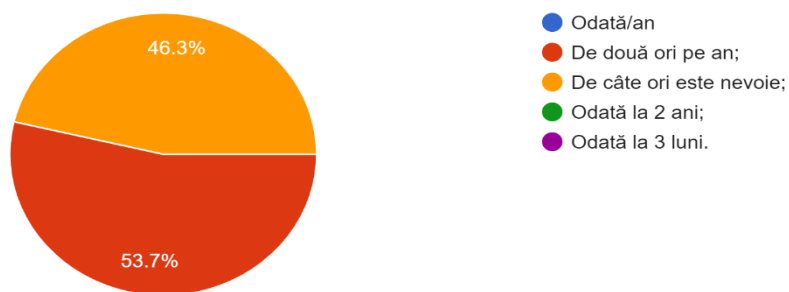

Фигура № 11. Видове природни бедствия, за които се правят симулации за деца в предучилищна възраст

Забележка: 0(0%)- Не
 53(98.1%) – Да, за земетресения
 45(83.3%) – Да, за наводнения
 1(1.9%) – За всички феномени изброени по-горе.....

Препоръките на министерствата, ангажирани с образованието на децата за превенция на бедствия, също се отнасят до годишната честота на симулации за всеки вид бедствие. Отговорите, предоставени от учителите в детските градини в общността за наблюдение, отново поставят под въпрос обучението на учители, относно обучението на деца за предотвратяване на рисковете от природни бедствия и аварии (фигура № 12).

Много от тях (53,7%) смятат, че симулациите трябва да се провеждат на всеки шест месеца, което съответства на препоръките на горните органи, но значителна част от учителите (46,3%) не посочват този отговор. Те споменават, че такива симулации трябва да се планират и извършват, когато е необходимо, отговор, който не отговаря на реалността.

Фигура № 12. Честота на симулации в образованието за превенция на риска при деца в предучилищна възраст

Забележка: Синьо – веднъж на година

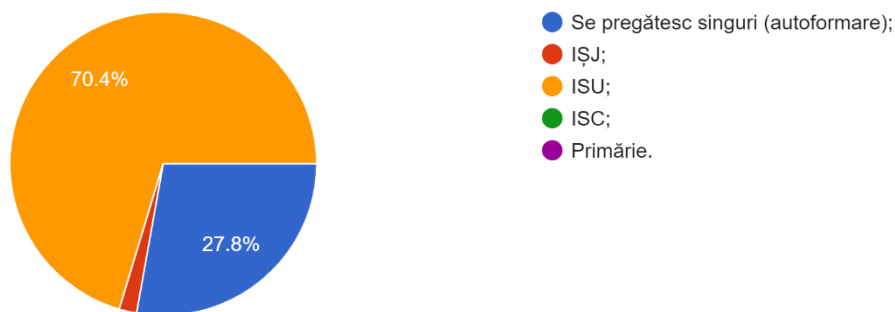
Червено - два пъти на година

Жълто – колкото пъти е нужно

Зелено – веднъж на 2 години

Лилаво – веднъж на 3 години

Отговорите, които учителите предлагат, относно собственото им обучение по риск от бедствия и предотвратяване на инциденти, разкриват, че резултатите от него не постигат напълно задачите и целите си (фигура № 13). Според анкетиранияте обучението на директора и отговорника за градината за превенция на риска от бедствия трябва да се извършва от Инспектората за извънредни ситуации (70,4%), което отговаря на реалността, докато доста важен дял от учителите (27,8%) счита, че самообучението е правилният отговор. Малка част от анкетиранияте (1,8%) възлагат тази отговорност на окръжния училищен инспекторат, който в действителност не участва в този процес на обучение.

Фигура № 13. Отговорност за обучението на директора и лицето, отговорно за предотвратяване на бедствия в предучилищните звена

Забележка: Синьо – подготвят се сами (самоподготовка)

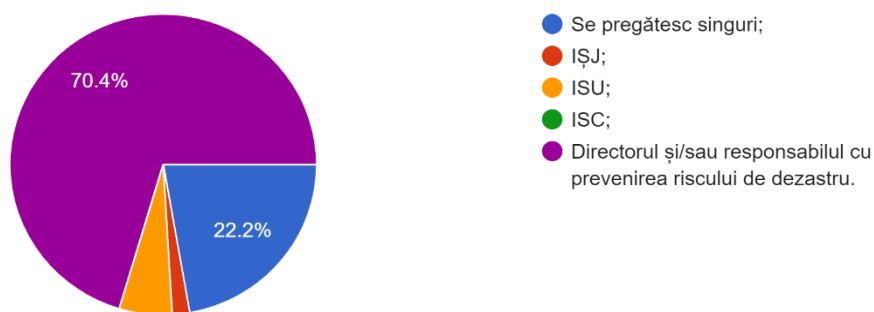
Червено – Окръжен училищен инспекторат

Жълто – Инспекторат за извънредни ситуации

Зелено – Държавен инспекторат по строителството

Лилаво – Кметство

Подобна ситуация е налице при обучението на учители и административен персонал в предучилищното образование (фигура № 14). Значителна част от отговорите (70,4%) са верни, в смисъл, че отговорниците за този тип обучение са директорът и / или лицето, отговорно за предотвратяване на бедствия в предучилищното звено, но доста висок процент (22,2%) счита, че подготовката се извършва всъщност чрез самообучение. В допълнение към участието на Инспектората за извънредни ситуации в това обучение (5,2%) се споменава и окръжният училищен инспекторат (2,2%). Както при предишния въпрос, отговорите, предоставени от много учители, показват, че този тип обучение не отчита желаните резултати за тази категория участници в образователния процес, което обикновено се отразява в образованието на децата.

Фигура № 14. Отговорните за обучението на учители и административен персонал за превенция на риска от бедствия в предучилищните училища

Забележка: Синьо – подготвят се сами (самоподготовка)

Червено – Окръжен училищен инспекторат

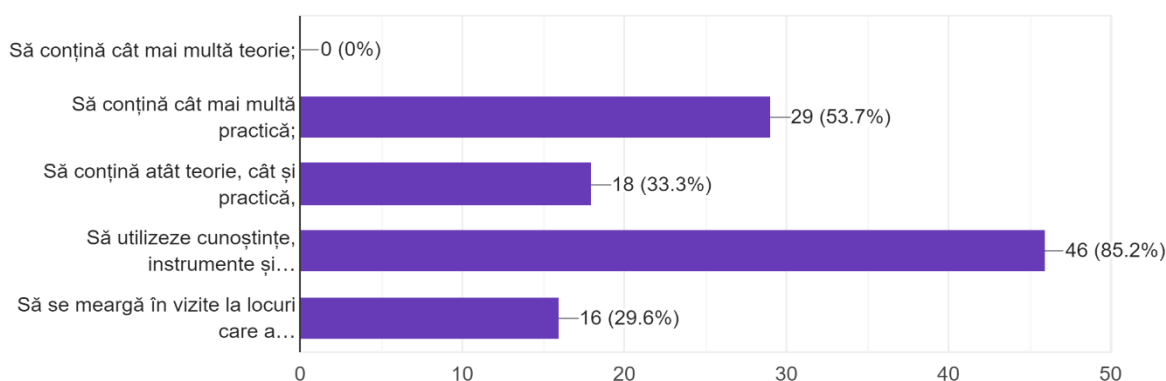
Жълто – Инспекторат за извънредни ситуации

Зелено – Държавен инспекторат по строителството

Лилаво – Директор и/или отговорник по превенцията на риска от бедствия

Друг необходим въпрос за характеризирание на образованието за превенция на риска в предучилищните звена се отнася до структурата на неговото съдържание, но също така и елементи, свързани с инструментите и педагогиката, използвани за улесняване на учебния процес. Получената обратна връзка е доста интересна (фигура № 15):

- 85,2% от анкетираните смятат, че знанията, инструментите и другите педагогически методи трябва да се използват в процеса на подготовка на децата, за да направят подобни събития запомнящи се;
- 53,7% от участващите учители са за обучението, което съдържа възможно най-много практика;
- 33,3% от дадените отговори са съгласни с балансирана подготовка по отношение на теоретичната и практическата част;
- 29,6% от анкетираните смятат, че използването на посещения на места, засегнати от природни бедствия, е ефективно средство за обучение за предотвратяване на тези рискове при децата в предучилищна възраст.

Фигура № 15. Учебната структура за предотвратяване на риска от бедствия при деца в предучилищна възраст

Забележка: 0(0%) – Да съдържа повече теория
 29(53.7%) - да съдържа повече практични упражнения
 18(33.3%) - да съдържа колкото теория, толкова и практика
 46(85.2%) – да се използват познания, инструменти.....
 16 (29.6%) - да се посещават места, които

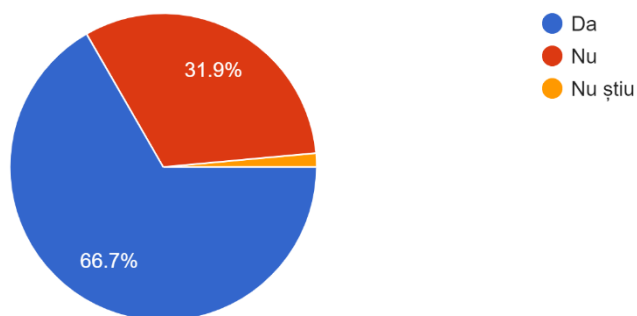
Въпреки че предлаганите отговори не създават особени проблеми за респондентите, реакциите им са логични и изобщо не се отклоняват от препоръките на международните органи относно инструментите и педагогическите модели в обучението при децата за предотвратяване на рискове от бедствия. Предвижданията им са логични, но на практика образователният процес се затруднява от липсата на необходимите регулации, национална стратегия и ефективно стратегическо развитие на местно ниво. В същия негативен смисъл липсва национална мрежа от частни и публични заинтересовани страни, която да подкрепя на множество нива (разработване на нови учебни инструменти, нови педагогически модели, финансиране и т.н.) образование, което да осигури по-добра защита на бъдещите поколения от последствията от неминуеми природни бедствия.

II.2.2. Анализ на съществуващата ситуация в началното и средното образование

Проектът „ГРИЖА - Образователен пакет за деца за превенция на риска в кризисни ситуации“, Ems код ROBG - 448, има за цел да подготви сегмент от деца на възраст от 3 до 12 години, което доведе до проблеми по отношение на хомогенността на образованието. Децата между 3 и 6 години не могат да четат и да се озоват в периода, в който определят основите на собствената си личност, децата между 7 и 11 години са в начално училище, имат учител и започват да знаят как да четат и разбират текст, а 12-годишните са в гимназията и имат учители по всеки предмет. Изучаването на физика и други предмети може да им даде по-подробна информация за природните бедствия. В настоящото проучване ние избрахме отделния подход към децата в предучилищна възраст и тези от I-VI клас.

Във всички училища, в които се наблюдава образователният процес за превенция на риска от бедствия, отговорите бяха единодушни (100%), когато бяха попитани за съществуването на такива учебни дейности. Въпреки това, на следващия въпрос (фигура № 17), предложените отговори не подкрепят напълно предишните твърдения, тъй като само 66,7% от анкетираните учители са наясно със съществуването на незадължителен проект / дисциплина, специфична за това образование, 31,0% казват, че няма такова нещо и разликата от 2,3% не знаят нищо по този въпрос.

Ако последните два отговора, предложени от респондентите, бъдат приети, това би довело до това, че обучението на деца за предотвратяване на бедствия се извършва извън учебната програма и само по волята на учителите /преподавателите в училището, което е трудно да се приеме. Ясно е, че тези учители имат проблеми с обучението в тази област, което трябва да привлече вниманието на училищните ръководства и организациите, които чрез законови разпоредби носят тази отговорност.

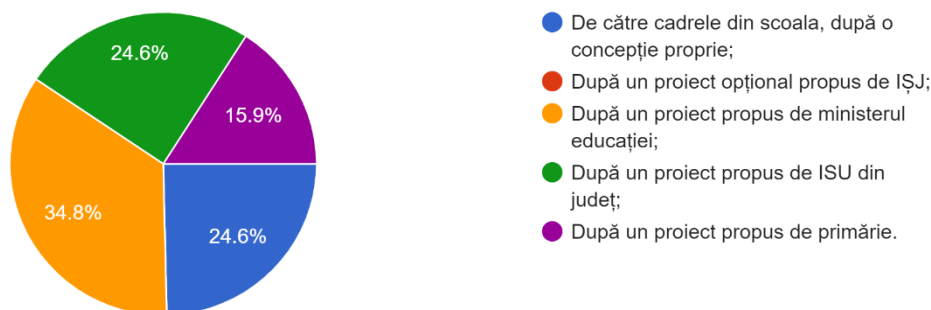
Фигура № 17. Реакции на учителите за съществуването на незадължителен проект / дисциплина за обучение на ученици за риск от бедствия

Забележка: Синьо – Да, Червено – Не, Жълто – Не зная

Това обучение трябва да вземе предвид най-новите разработки в образованието на учениците за предотвратяване на риска от бедствия в световен мащаб, тъй като само по този начин може да се подобри теоретичното и практическото обучение, да се възприемат ново съдържание и методологични иновации, за да се увеличи ефективността на обучението.

Изводите относно спешната необходимост от обучение на учители в областта на образованието за риск от бедствия се подкрепят допълнително от отговорите, свързани с автора на проекта / незадължителната дисциплина. Същите 69 респонденти приемат този път, че в училищното им отделение има проект / дисциплина по избор, но по отношение на автора и източника на вдъхновение в неговата концепция отговорите на учителите се различават доста (фигура № 18):

- 34,8% от тях твърдят, че проектът е предложен от Министерството на образованието и поет от училището;
- 24,6% считат, че проектът принадлежи на Инспектората за извънредни ситуации;
- 24,6% от общото споменават, че проектът се изпълнява от училището, според собствената му концепция;
- 16,0% смятат, че проектът принадлежи на кметството.

Фигура № 18. Автори на незадължителен проект / дисциплина (и) за обучение на ученици за предотвратяване на риск от бедствия

Забележка: Синьо-От персонала на училището, според собствената им концепция;

Червено- По избиращия проект на Окръжен Училищен Инспекторат ;

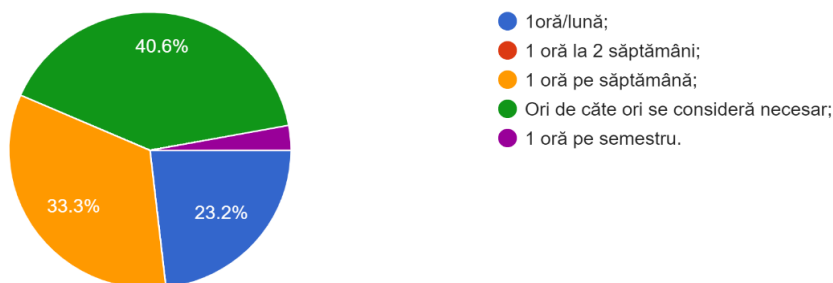
Жълто - По проект предложен от Министерство на образованието;

Зелено - По проект предложен от Инспектората за Спешни Ситуации в окръга;

Лилаво- По проект предложен от кметството.

По отношение на честотата на образователния акт, мненията също са разделени и се отклоняват от препоръките на Министерството на образованието и Министерството на вътрешните работи и дори от обичайните практики в училищата в Румъния (фигура № 19). По този начин повечето от респондентите (40,6%) смятат, че дейностите трябва да се извършват, когато е необходимо, 33,3% твърдят, че това да се прави един час седмично, 23,2% са отбелязали с 1 час на месец, а разликата от 2,9% е вариант с един час на семестър. час на месец и разликата от

2,9% вариант с един час на семестър.

19. Честота на учебните часове за предотвратяване на риска от бедствия

Забележка: Синьо-1 час на месец;

Червено- 1 час на 2 седмици;

Жълто –1 час на седмица;

Зелено – колкото пъти се смята за нужно;

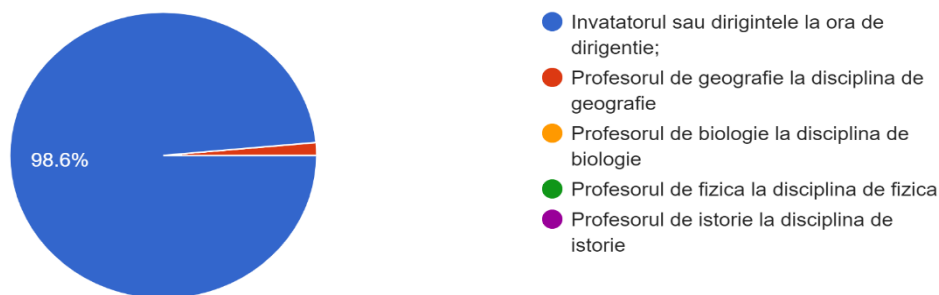
Лилаво- 1 час на семестър.

От дискусиите с ръководствата на училищата, участващи в проучването, беше отбелязано, че този час обучение се провежда ежемесечно, най-често в провеждане на занятията, чиято програма включва и знания, свързани с превенция на риска от бедствия.

За да се попълни информацията за разработването и разпространението на дисциплини по знания за превенция на риска от бедствия, във въпросника в изследването беше въведен въпросник, на който бяха записани следните отговори (фигура № 20):

- заниманията се провеждат от учител или учителите в часа на класа (98,6%);
- часовете се водят от учителя по география, в неговата собствена дисциплина (1,4%).

Практиката на образованието за превенция на бедствия в развитите страни има много случаи, в които се използват няколко дисциплини за представяне на материала, като география, физика, математика, история, биология, когато свързани теми се разглеждат в определени уроци. В Румъния и България тези знания се представят по време на часовете на класа, обикновено ежемесечно.

Фигура № 20. Провеждане на дейности за преподаване на образование за предотвратяване на риска от бедствия

Забележка: Синьо- Преподавател или класния ръководител в часа на класа;

Червено - Преподавателя по география, в часовете по география;

Жълто - Преподавателя по биология, в часа по биология;

Зелено - Преподавателя по физика, в часа по физика;

Лилаво - Преподавателя по история, в часа по история.

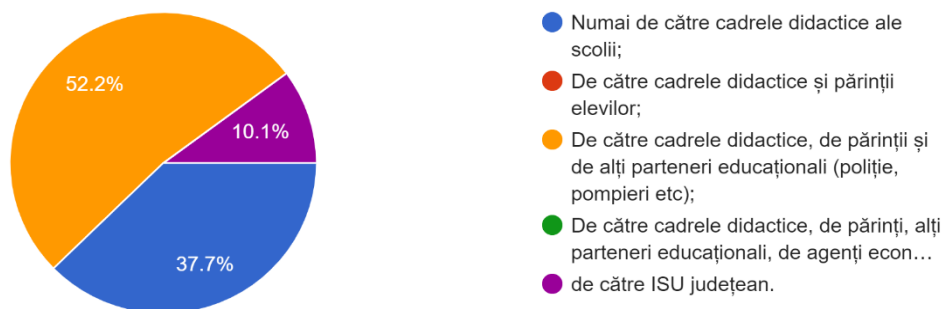
Възрастта на децата в това проучване е фактор, който влияе върху планирането на образователните дейности за предотвратяване на рисковете от природни бедствия и аварии, особено при симулации на опасни явления, по вероятни за географския район, които се провеждат периодично, обикновено два пъти годишно. Следователно, в процеса на планиране на тези дейности, който се извършва от училището, трябва да участват семейството, образователните партньори, участващи в действителното образование (полиция, Инспекторат за извънредни ситуации, училищен инспекторат, кметство, Червен кръст), но също и партньори, които могат да осигурят икономическа подкрепа (икономически агенти).

Отговорите, предоставени от респондентите (фигура № 21), доказват, че процедурата за планиране е различна на практика, тъй като всички анкетирани учители се обърнаха към други съществуващи варианти, както следва:

- 52,2% споменаха всички категории партньори, с изключение на икономическите агенти;
- 37,7% смятат, че планирането е единствено отговорност на училището;
- 10,1% посочват Инспекторат за извънредни ситуации на окръга като институция, която се занимава с това планиране.

Отговорите, предоставени от учителите на този въпрос, също са убедително доказателство за липсата на адекватно обучение в този тип образование, което, макар и важно, не се радва на необходимото внимание от страна на правителството и министерствата (образование, вътрешни работи, здравеопазване).

Тази ситуация не е специфична само за Румъния и България, но това изобщо не оправдава недостатъците, които се проявяват в цялостното регулиране на това важно обучение, в преразглеждането на стратегията и в създаването на силна мрежа.

Фигура № 21. Участие на партньори в планирането на образователни дейности по превенция на риска от бедствия

Забележка: Синьо - Само от преподавателите в училището;

Червено- От преподаватели и родители на ученици;

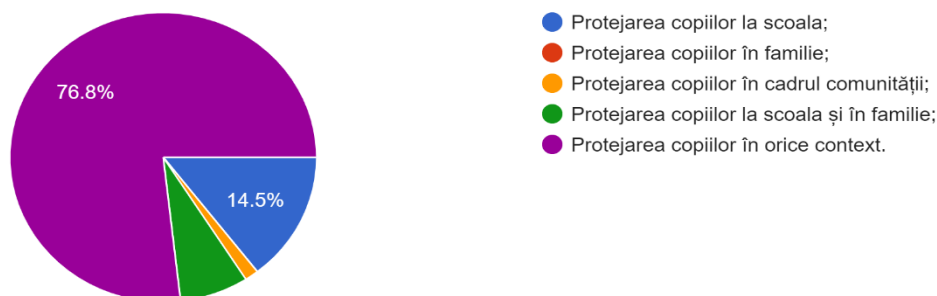
Жълто- От преподаватели, родители и други партньори (полиция, пожарникари и др.);

Зелено - От преподаватели, родители, други образователни партньори, икономически агенти и неправителствени организации;

Лилаво- От Инспектората за Спешни Ситуации в окръга.

Основната цел на обучението на учениците за предотвратяване и намаляване на риска от бедствия е да им предостави набор от знания и умения, които да им помогнат да предвиждат, защитават и да участват, доколкото е възможно, за смекчаване на последиците от природните бедствия и произшествия. Това поведение трябва да се проявява винаги и навсякъде, където се

случи опасно явление. Значителна част от предоставените отговори обаче се отклоняват от този правилен вариант (фигура № 22), като се има предвид (23,2%), че това образование се предлага само за осигуряване на защита в училищното звено (14,5%), само в училище и в семейството (6,8%) или само в рамките на местната общност (1,9%).

Фигура № 22. Целта на обучението за предотвратяване на риска от природни бедствия и аварии

Забележка: Синьо- Защита на децата в училище;

Червено- Защита на децата в семейството;

Жълти- Защита на децата в обществото;

Зелено- Защита на децата в училище и в семейството;

Лилаво - Защита на децата независимо от контекста.

Въпреки че задачите и целите на обучението за превенция на бедствия са идентични и продължителността им съвпада с продължителността на учебната година, уроците трябва да бъдат диференцирани по отношение на съдържанието на предадената информация, педагогиката и използваните инструменти. Всъщност, на въпрос, който разглежда тези въпроси, получените отговори (фигура № 23) до голяма степен потвърждават тази хипотеза:

- 81,2% от учителите твърдят, че диференциацията се извършва по класове, с нарастваща сложност и специфични за възрастта инструменти;

- 15,9% от анкетираните са били на противоположната позиция, според която учениците от I-VI клас получават една и съща информация, с еднакви учебни средства;

- 2,9% от избраната общност предпочитат, тези уроци да започват с трети клас.

Въпреки че отговорите до голяма степен съответстват на училищните разпоредби и практики, значителна част от учителите (18,1%) или не ги познават, или не ги осъзнават, което влияе негативно на поведението им в случай на опасни събития. Подобна ситуация трябва да даде храна за размисъл на училищните ръководители, Окръжен училищен инспекторат и други партньори, участващи в обучението за предотвратяване на риска от бедствия.

Фигура № 23. Разграничете уроците за предотвратяване на риска от бедствия според възрастта на учениците

*Забележка: Синьо- Не, всички класове получават една и съща информация, с едни и същи инструменти;
Червено- Да, разграничаването се прави по класове, с нарастваща сложност и специфични за възрастта инструменти;*

Жълто - Децата не получават такава информация, докато не знаят да четат;

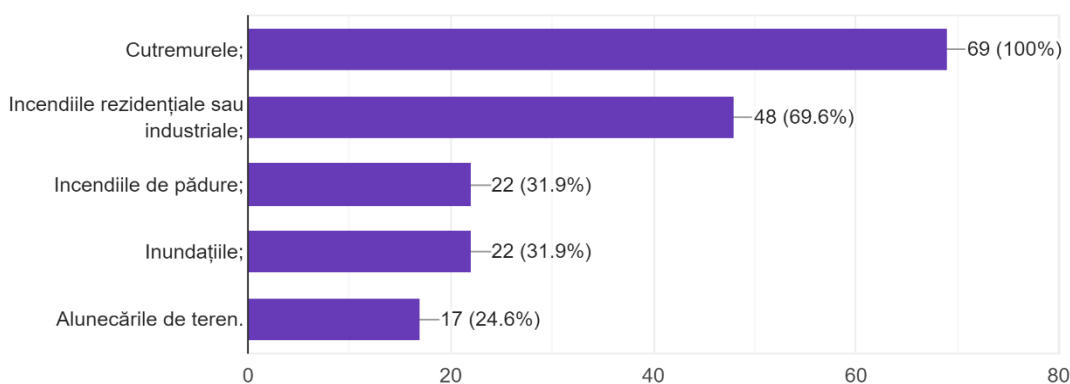
Зелено - Тези уроци се предлагат, започвайки от III клас ;

Лилаво -Тези уроци се предлагат, започвайки от V клас.

Природните бедствия имат сложна типология и образователната практика ги адресира според тяхната специфичност в национален, регионален или местен контекст. От тази гледна точка изборът на опасни събития, които ще бъдат обсъждани в училище, е разликата между отделните региони или окръзи. По този начин окръг Долж не се характеризира с природни бедствия, причинени от урагани, цунами, вулканични изригвания, дори горски пожари и те се разглеждат само информативно в обучението на децата.

Този аспект също беше проверен в настоящото проучване и конкретният въпрос включваше вариантите, с които се сблъскват повечето жители на окръга. Предоставените отговори съответстват на очакванията на проучването, а разпределението на отговорите е както следва (фигура № 24):

- земетресенията са включени в обучението на децата във всички училища в изследваната общност (100%);
- жилищните и индустриалните пожари също заемат важно място в това обучение (69,6%);
- наводненията и горските пожари са равни (31,9%) по отношение на интереса на училищата да ги включат в аналитичните програми (включително техните програми за дисциплина на превозните средства);
- на последно място по интерес на образованието по превенция на рисковете от природни бедствия са свлачищата (24,6%).

Фигура № 24. Интересът на училищното образование за предотвратяване на риска в зависимост от вида на бедствието

Забележка: 69(100%) - Земетресение

48(69.6%) – домашни и индустриални пожари

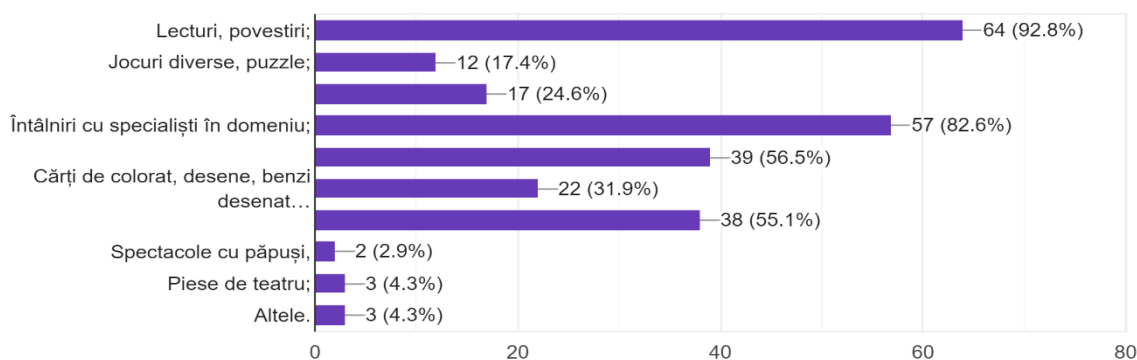
22 (31.9%) – горски пожари

22(31.9%)- наводнение

17(24.6%) - свлачища

Една от основните причини, поради които образованието на децата за предотвратяване на бедствия не е достатъчно ефективно в Румъния, както и в България, е тесният набор от инструменти и педагогически методи, използвани в учебния процес. Отговорите на въпроса относно тези недостатъци подкрепят такава хипотеза (фигура № 25). В процеса на обучение съвременните и иновативни инструменти се използват по-рядко:

- четенията и разказите са основният инструмент, използван за обучение на ученици (92,8%);
- на не много голямо разстояние са срещите със специалисти в областта, които обикновено използват презентации и дебати (82,6%);
- книжки за оцветяване, рисунки, анимационни филмчета и други заема трето място с 56,5%;
- състезания в клас, между класове и между училища (56,5%);
- прожекции на филми, включително в Интернет (55,1%);
- книжки за оцветяване, рисунки, комикси (31,9%);
- посещения на места и партньори, участващи в това явление (24,6%);
- куклено представление, театрални пиеси, анимационни филмчета и други имат доста ниска стойност между 2,9 и 4,3%.

Фигура № 25. Педагогически инструменти и педагогически начини за обучение на ученици за превенция на бедствия.

*Забележка: 64 (92.8%) – уроци, разказване
 12(17.4%) – Игри, пъзели
 57(82.6%) Среши със специалисти
 39 (56.5%) – книжки за оцветяване, рисуване, анимационни филмчета
 22(31.9%)
 2(2.9%) - Куклени представления
 3(4.3%) – театрални пиеси
 3(4.3) - други*

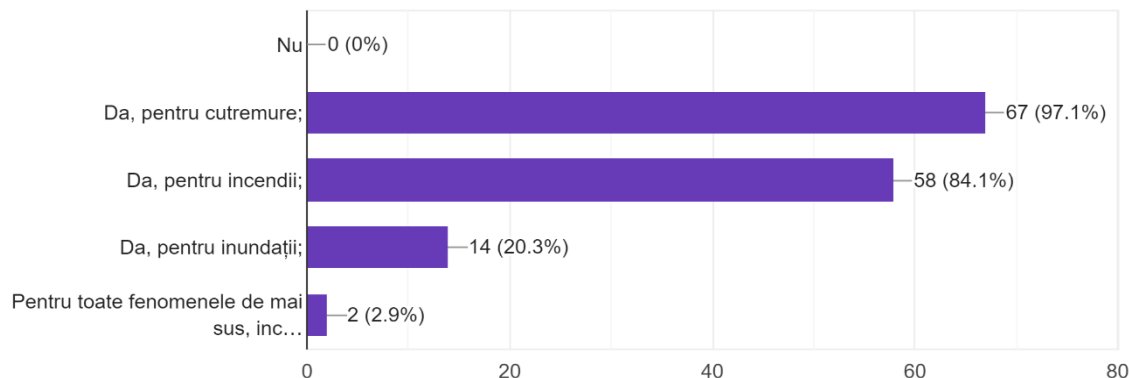
Както може да се види, някои инструменти, които са педагогически подходящи в учебния процес за превенция на риска от бедствия (т.е. куклени представления, анимационни филмчета или пиеси), се използват недостатъчно, като по този начин се обясняват недобрите резултати от този тип обучение в началните и средните училища.

Практическото обучение в обучението на ученици за превенция на рисковете от природни бедствия е сложна дейност, която може да приеме формата на симулации, но също така и на посещения на засегнатите места и наблюдение на техните последствия, доколкото е възможно. Най-използваното средство остава симулацията в училище на тези опасни събития. За да се

забележи ситуацията по отношение на използването на този инструмент, въпрос от този вид беше включен във въпросника, а отговорите подчертаха тенденцията да се съсредоточи върху опасните явления, срещани главно в района (фигура № 26), съответно:

- земетресения (97,1%);
- пожари (84,1%);
- наводнения (20,3%);

Забелязва се, че явления като наводнения, макар и чести в района, се симулират най-малко, но тази ситуация изобщо не означава, че за тях се използва друг възможен инструмент, а именно посещения в райони за бедствия.

Фигура № 26. Разпространение на симулации за предотвратяване на риск от бедствия в началните и средните училища в окръг Долж

Забележка: 0(0%) – Не

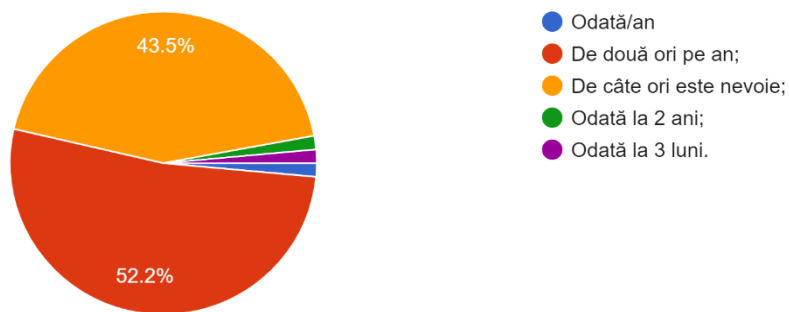
67(97.1%) – Да, за земетресение

58(84.1%) – Да, за пожари

14(20.3%) – Да, за наводнения

2(2.9%) – За всички явления по-горе.....

Усилията, направени за извършване на симулация, са доста големи, ако вземем предвид мобилизацията на ученици, учители и административен персонал, присъствието на партньори, но и времето, запазено за нейното изпълнение, което прави честотата на този инструмент да бъде относително ниска. Настоящите разпоредби препоръчват извършването на две симулации на семестър, без да се посочва опасното явление, за което са запазени. Получените отговори (фигура № 27) потвърждават тази честота в съотношение 52,2%, а останалите учители посочват варианти, които не отговарят на действителността. Последните отговарят на въпроси, за качеството на обучението на обучители в училищата, включени в проучването, и подкрепя предложението за преразглеждане на политиката за обучение в областта, популяризирано в момента от Министерството на образованието и Министерството на вътрешните работи.

Фигура № 27. Брой симулации, специфични за обучението на учениците по превенция на риска от бедствия

Забележка: синьо- 1 път на година

Червено- 2 пъти на година

Жълто- колкото пъти е нужно

Зелено- веднъж на 2 години

Лилаво – 1 път на 3 месеца

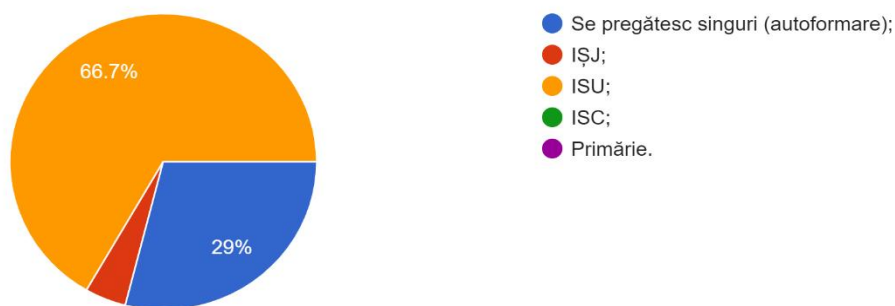
Настоящата система за обучение на училищни ръководители и мениджъри за управление и предотвратяване на риска за ученици предвижда последователност от действия и поредица от отговорности, както следва:

- директорът и отговорникът, посочени по-горе, са обучени от окръжния инспекторат за извънредни ситуации;
- учителите и административният персонал се обучават от директора или лицето, отговорно за изпълнение на проекта за предотвратяване на риска;
- учениците се обучават от учители в училището.

Само че тази ситуация е известна само на част от учителите в училището, видно от фигура № 28, съответно: 66,7% от записаните отговори съответстват на действителността;

- 29,0% смятат, че става въпрос само за самообучение;
- разликата от 4,3% твърди, че това обучение се провежда от окръжния училищен инспекторат.

Подобно разпределение на отговорите поставя под въпрос качеството на обучението на учителите и тяхната отговорност при обучението на учениците за превенция на извънредни ситуации. От друга страна, трябва да се подчертае, че обучението по Инспектората за извънредни ситуации е съдържателно е без големи педагогически претенции. Или този аспект трябва да бъде преразгледан в рамките на системата за обучение и окръжният училищен инспекторат трябва да има такива отговорности, като се има предвид, че той има достатъчно компетенции в това отношение.

Фигура № 28. Отговорност за обучението на директора и лицето, отговорно за предотвратяване на бедствия в училището

Забележка: синьо- Подготвят се сами (самоподготовка);

Червено- Окръжен училищен инспекторат;

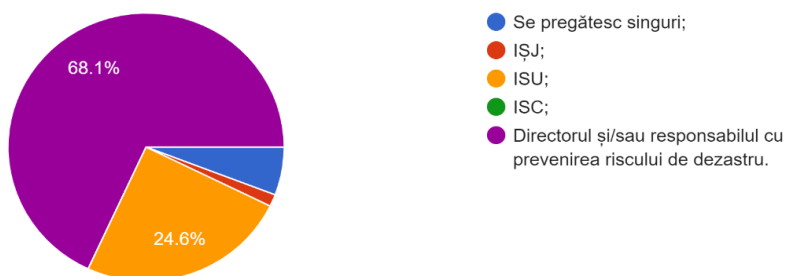
Жълто- Инспектората за извънредни ситуации ;

Зелено- Държавен инспекторат по строителството;

Лилаво - Кметството.

Резултатите по отношение на отговорността за обучението на учители и административен персонал в училището са сходни (фигура № 29) по отношение на записаните резултати:

- 68,1% от анкетираните дават верния отговор (директорът и лицето, отговорно за предотвратяване на риска при извънредни ситуации);
- 24,6% смятат, че Инспектората за извънредни ситуации на окръга носи тази отговорност;
- останалите анкетирани учители (6,3%) са разделени между самообучение и окръжен училищен инспекторат.

Фигура № 29. Отговорност за обучението на учители и административен персонал в училището

Забележка: Синьо-Подготвят се сами;

Червено - Окръжен училищен инспекторат;

Жълто- Инспектората за извънредни ситуации;

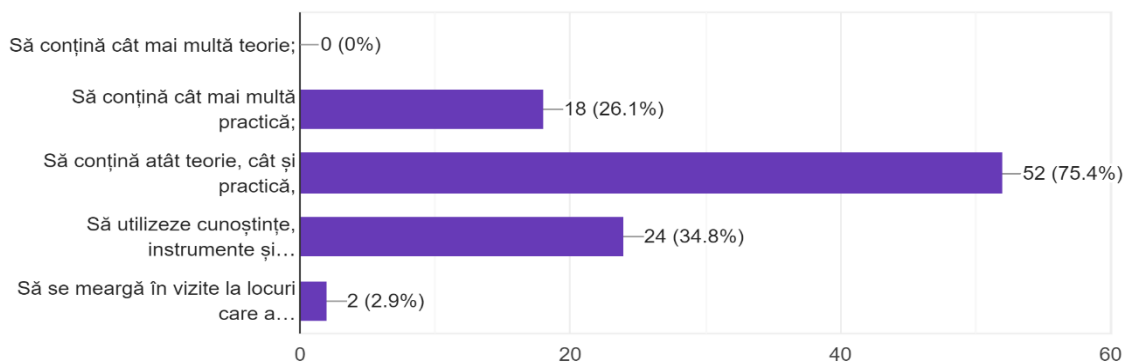
Зелено- Държавен инспекторат по строителството;

Лилаво - Директорът и / или лицето, което отговаря за превенцията риск от бедствие.

Интересен въпрос се стреми да идентифицира съдържателните елементи и педагогическите елементи, които учителите считат за необходими за повишаване на ефективността на уроците при обучението на учениците в областта на превенция на бедствия.

Предоставените отговори съответстват на общите принципи на това обучение и те са следните (фигура 30):

- да съдържат както теория, така и практика (75,4%);
- да се използват знания, инструменти и други педагогически методи, за да направят подобни събития запомнящи се (34,8%);
- да се провежда възможно най-много практика (26,1%);
- да се посещават места, засегнати от такива трагични събития (2,9%).

Фигура № 30. Структурата на обучение на ученици за предотвратяване на риска от бедствия

*Забележка: 0(0%) – Да съдържа повече теория
 18(26.1%) - да съдържа повече практически упражнения
 52(75.4%) - да съдържа колкото теория, толкова и практика
 24(34.8%) – да се използват познания, инструменти.....
 2 (2.9%) - да се посещават места, които*

Друго интересно проучване, проведено от организация "Младежки център" във Видин, представя анализ на съществуващото състояние на обучението и знанията, предоставяни на деца, ученици и учители и помощен персонал за предотвратяване и премахване на последиците от природни бедствия и аварии в областите Видин и Монтана. Основните разглеждани теми бяха главно противопожарна защита, боравене със специфично противопожарно оборудване, наводнения, първа помощ, обучение за предотвратяване на аварии и бедствия, поведение при бедствия и превенция на бедствия, кризи и евакуация в случай на пожар.

Респондентите посочиха и специализирано обучение, като например обучение по изпълнението на плана за действие при извънредни ситуации в АЕЦ Козлодуй.

По отношение на подготовката на учениците за превенция на рискове от бедствия и аварии, респондентите-преподаватели обясниха, че всички ученици са включени в постоянна програма за обучение на национално ниво.

Един от най-важните въпроси беше да се идентифицират недостатъците и, очевидно, подходящите мерки за определяне на тяхното подобрене, а отговорите бяха почти подобни на тези, предлагани от румънските респонденти в горното проучване, а именно:

- а) Необходимост от информационни (и обучителни) кампании за по-ясно и ефективно обяснение на природни бедствия и опасни Происшествия;
- б) Организиране на подходящо обучение (съдържание, методология, педагогика) по-често на всички нива (органи, учители, деца, ученици);
- в) Необходимост от обучение на специалисти в тази област за работа в училище (обучение и специализация на учители);

г) Подобряване на материалната база, за да отговори по-добре на изискванията за защита, което за училището означава предоставяне на разнообразни, богати и ефективни инструменти (документални филми, интернет, ролеви игри, карикатури, реклами, компютри, екрани, пиеси, симулации и др.).

Анализът на информацията на респондентите показва, че въпреки проблемите, идентифицирани от училищния персонал, учениците се чувстват много уверени в обучението си и са уверени, че знаят как точно да действат в случай на бедствия и аварии. Този резултат е важен, защото показва, че децата се чувстват в безопасност с информацията и уменията, които училищното образование им предоставя в областта на реагирането при бедствия. Въпреки че проучването не е проверило нивото на специфични знания и умения, то е удовлетворяващо за начина, по който се възприема училищната среда.

По отношение на проблемите, идентифицирани от учителите и административния персонал, е необходимо да се заключи, че обучението на всички нива трябва да бъде с повече практика, за да се насърчи появата на реални умения в учениците.

ГЛАВА III

ПРИНЦИПИ, ПРАВИЛА, ПРЕПОРЪКИ И ДОБРИ ПРАКТИКИ В ОБРАЗОВАНИЕТО НА ДЕЦАТА, ЗА ДА СЕ ПРЕДОТВРАТИ РИСКЪТ ОТ ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ

Образованието за превенция на основните рискове е на пресечната точка на екологичното образование и образованието по сигурност, където се комбинира с гражданско образование, образование в транспорта, битова сигурност, работа и спорт и развлекателни дейности. Със своя прогресивен и трансверсален характер по отношение на съществуващите дисциплини и към темите за околната среда, сигурността, здравето и граждански дух, трябва да се генерира по-безопасно, по-обединено поведение в съответствие с желаното развитие: необходимо поемане на индивидуална отговорност в перспективата "устойчиво" развитие на населението.

В контекста на формалното и училищното образование превантивното обучение отговаря на целите, поставени от дисциплините и по-специално чрез образованието за повишаване на духа на гражданството:

- образование по смисъла на индивидуални и колективни отговорности;
- образование за развитие на преценка (на разсъждение), чрез упражняване на критично мислене и чрез практика на аргументация;
- придобиване на знания, които осмислят правилата на социалния и политическия живот.

Това обучение трябва да бъде прогресивно, в смисъл, че учениците придобиват ключови понятия, подходящ речник, методи за анализ на ситуацията пред известна опасност и по този начин да подхождат към проблемите по критичен и аргументиран начин.

III.1. ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСКА, УЧЕБЕН ПЪТ НА ЖИВОТА В ОБЩЕСТВОТО

В предучилищна възраст, в училище и в гимназията образованието трябва да позволява на всяко дете да потвърди своята самоличност, да спечели уважението на другите, да участва в

живота на институцията, да демонстрира отговорност, самостоятелност и инициативност. Натрупването на знанията и практиките в различни дисциплини позволява това. Изследваните дисциплини допринасят за формирането на детето, чрез практикуване на социално поведение и чрез творчеството, което то насърчава.

Обучението за превенция на риска е неразделна част от тази система. Обучението за превенция на риска е подходящо за интердисциплинарна работа, която включва география, битови и земни науки, история, чужди езици, физическо и спортно обучение в съответствие с гражданското образование в средното училище и юридическото и социалното образование в гимназията. Училището няма изключителността на това превантивно образование, но в случай на оценка в това отношение, то все още е привилегированото място.

Това превантивно образование позволява на детето да бъде поставено в ситуация на действие. То има право да знае, но има и задължението да търси информация. Събуждайки любопитството си да отиде да събере информация, детето открива удоволствието да знае предварително „неща“. Очаквайки обучение и съзнателни действия, то се възпитава в отговорност.

Детето е решено да измерва резултатите от своите действия и да разбере, че правата му го ангажират с отговорност. Чрез самочувствие детето е готово да установи отношения на доверие в училищната общност и по този начин да стане солидарно с колегите и околните. Солидарността е още по-полезна, тъй като ще насърчи здравия разум към външния свят, когато възникне опасни явление. Превенцията започва с осъзнаване на риска. Това осъзнаване е възможно чрез опита или културата на групата, в която човек живее. Детето придобива това осъзнаване, като познава територията, в която живее, като неговата граница е линията на хоризонта. Чрез интернализиране на знанията за риска се установява, че детето може да се държи по подходящ начин и може да стане отговорно за придобиването на географски понятия на местно ниво.

По отношение на представите, които децата имат за риска, бедствието и възможните смекчаващи мерки, нещата не са очевидни. Това означава да преминем от непосредствени представи, при които опасността се превръща в катастрофа от естествен или технологичен произход, при която акцентът е върху индивида, неговите страхове и / или отричания, към въпрос, който ще има за обект обществото, уязвимостта и следователно към въпроса за възможните смекчавания (намаляване на уязвимостта).

Обучение за превенция на основните рискове може да се предприеме, започвайки от реално събитие, за да се преодолее, така че да предизвика емоция и размисъл. В този случай учителят може да прибегне до дебати (препоръчани от официалните учебни програми, но също така и от националните стратегии за устойчиво развитие, приети от европейските страни след 2003 г.). Дидактическият подход чрез "казуси" без съмнение е най-добрата дидактическа практика за подхождане към тези понятия. Разумният подход чрез изкуствата също е претекст за развитието на това образование. Партньорството с експерти, професионалисти извън училището, различни участници, позволява изграждането на последователен подход.

За да се предотвратят бедствия и да се намали уязвимостта на популациите в риск, може да се осъществи реален образователен проект, базиран на полеви действия. Това насърчава екологично образование, практикувано през целия живот, с подобряване на местния опит. Обучението с действие (групова работа на място, проучвания, изложби и дебати и т.н.) прави възможно развитието на „готовност за действие в тази посока“ и насърчава образованието за устойчиво развитие, търсенето на алтернативни решения за икономическо, социално, културно развитие и наследство, т.е. „устойчиво“ развитие за бъдещите поколения. Участието на младите хора в градския живот (и тук младежките организации могат да бъдат включени в системата) може да повлияе на местните решения за планиране в ефективно и ефикасно развитие на ресурсите и околната среда за намаляване на уязвимостта.

От гледна точка на активно и поведенческо образование такъв подход може да бъде обобщен, както следва:.

1. Идентифициране на риска чрез информиране за рисковете на местно или регионално ниво (чрез информационни документи);
2. Наблюдение на близката територия (образование на територията);
3. Въпроси относно съществуващите опасности и договорености;
4. Прогнозиране на организацията на безопасността в училище и извън училище, у дома;
5. Предоставяне на спасителни мерки в случай на непосредствена опасност, на поведението, което ще се възприеме;
6. Предоставяне на симулации на такива ситуации;
7. Проверка на компетентностите по отношение на очакваното поведение (сертифициране, оценка).

Инициативите на органите на ООН за по-голямо участие в процеса на обучение за превенция на риска в училищата, с оглед на устойчивото развитие, значително разшириха мрежата от национални партньори, което също увеличи потенциала за развитие и еманципация на този вид образование. По този начин, в допълнение към класическото партньорство между министерствата на образованието и вътрешните работи, логично беше включването на министерствата на околната среда, здравеопазването, земеделието, културата, младежта, спорта и т.н.

Всички европейски държави се присъединиха към тази инициатива на органите на ООН, но има големи разлики по отношение на постиженията. През 2005 г. френското министерство на околната среда създаде работна група, озаглавена „Прогресивност на знанията и валидиране на очакваното поведение“, която постави следните цели:

1. Маркиране в съществуващите учебни програми на местата, запазени за това образование, и изброяване на знанията, които ученикът придобива на всяко ниво на класа, във всички дисциплини и във всички мултидисциплинарни устройства;
2. Размисъл за възможни валидации (удостоверяване под формата на сертификат) чрез учебната програма на ученика от подготвителната година до 12 клас, между шест и осемнадесет години, чрез подчертаване на компетентностите по отношение на очакваното поведение: очаквано поведение преди настъпването на нежеланото събитие, поведение в случай на непосредствена опасност;
3. Създаване на предложения за национално образование, селскостопанско образование и асоциативни и професионални сектори.

Поуките, които бяха извлечени след 10-годишна работа в училищата, относно управлението на големи рискове бяха идентични с целите, изразени за екологично образование и включени в националната стратегия за устойчиво развитие, и подчертаха необходимостта от обобщаване на това образование.

Успехът на такъв образователен проект изисква участието на учители, сдружения, културни институции (музеи, природни къщи и др.) и местни общности, които в по-голямата си част вече работят в тази област. Били било препоръчително на национално ниво да се обърне повече внимание на съществуващата ситуация и да се уточни на всеки неговата роля и ограничения в обучението на място. Асоциациите и общностите трябва да намерят смисъл за своите действия и да бъдат много четливи по отношение на своите членове или населението.

Превантивното образование трябва да бъде структурирано, организирано и да осигурява референтни показатели, така че човек да може да открие, опознае и научи територията на която живее, да я уважава и да знае границите пред големите рискове. От тази гледна точка участието на местните общности и сдружения е ключов фактор за успеха на това образование. По този начин превантивната информация за населението, съгласуваното разпределение между държавата и регионите би могло да даде възможност да се предприемат действия, за да се подпомогне образованието за предотвратяване на големи рискове. Превантивното образование също включва обучение на преподаватели, повишаване на осведомеността или дори продължаване на обучението за възрастни, както и първоначално или специализирано професионално обучение, подходящо за прилагането на устойчиво развитие.

В много страни, пострадали от бедствия, за съжаление, в засегнатите региони някои учители са преподавали и преподават концепции за рискове и опасности дори в лицето на тези природни явления и инциденти, с цел повишаване на осведомеността, за необходимостта от управление на тези драми, подобряване познаването на околната среда и подкрепа на младите хора за преодоляване на трагедията.

По този начин в Минамисома, недалеч от Фукушима, целият град е замърсен, така и училищата които са били отворени, но средната радиоактивност от $0,4 \mu\text{S} / \text{h}$, се счита за безопасна от властите. Въпреки хубавото време, заниманията на децата се провеждаха във фитнес зала, предназначена да защити по-добре населението в ежедневието им от околната радиоактивност, което беше начин да накара жителите да се чувстват в безопасност. Ако родителите разбираха ситуацията, това не беше така за малките деца. Когато те задаваха въпроси, учителите успяваха да отговорят, но се ограничаваха до разкритата информация, което доведе до състояние на безпокойство на децата, които разбраха, че не им се казва цялата истина.

Учителите разговаряха с тях за рискове и опасности, но не навлизаха в подробности и не говореха за радиоактивност. Други учители, напротив, вярваха, че е необходимо да им се обяснят по-подробно опасностите от радиоактивността, за да се премахне това безпокойство, това съмнение, относно ситуацията, която ги засяга. Дали принципът на радиоактивността трябваше да бъде обяснен по прост начин: защо е опасен и защо трябва да се извършва обеззаразяване? Скоро правителството, загрижено за проблемите на младите хора пристъпи към обеззаразяване на детските площадки, което позволи на децата да играят навън и всички да са по-спокойни от тази гледна точка.

Друг пример за това са големите наводнения в Италия през 2010 г., които накараха учителите да научат учениците на причините за това бедствие, да научат възможно най-много за заобикалящата ги среда и да ги информират как да предотвратят този тип събития. В колежа Убалдо Мацини в Ла Специя учител организира практическа работа за своите ученици в уроци по природни науки, за да изучи феномена, който е засегнал страната, неговите причини, рискове и опасности.

В Боргето ди Вара, близо до Ла Специя, през 2011 г. свлачище унищожи всичко, убивайки 7 души. По време на излет учениците отидоха на това място, за да разберат мащаба на бедствието. На място те разбраха причините за това свлачище, особено поради многото строежи по крайбрежието и липсата на поддръжка на горите. Взимайки почвени проби, те се научиха да анализират структурата, текстурата, пропускливостта и рН на почвата. През октомври миналата година свлачища нанесоха хаос на цели села, убивайки десетки хора, включително един от учителите в училището.

За да се предотвратят рисковете и значителният брой свързани щети, обучението на най-малките е от съществено значение. Те трябва да са наясно с проблемите на околната среда, за да не възпроизвеждат грешките на предишните поколения, които не са били подготвени за този тип сценарии.

В доклада „Към устойчивост“ (2013) Turnbull, Sterrett и Hilleboe са идентифицирани 10-те принципа за интегриране на намаляването на риска от бедствия и адаптирането към изменението на климата в образованието и, което е по-важно, насоките за действие са специфични, като предоставят практическа информация, особено полезна за учебния процес (таблица № 10).

Принципи на интеграция и насоки за действие в процеса на интегриране на рисковете от бедствия в образованието на младите хора

№	Принцип на интеграция	Насоки за действие
1.	Повишаване нивото на разбиране на контекста на рисковете и изменението на климата	• Използвайте информация за известните рискове, последиците от исторически бедствия и прогнозираните ефекти от изменението на климата, за да се застъпите за интегрирането на намаляването на риска от бедствия и адаптирането към изменението на климата в националните програми
2.	Повишаване нивото на разбиране на експозицията, уязвимостта и възможностите	• Оценка на степента, в която сградите, използвани за образователни цели, са изложени на опасностите и прогнозираните ефекти от изменението на климата • Подкрепа за професионално и техническо обучение на обучители (родители-учители, лидери на общността, младежки работници и други), за да ги подготвят да преподават концепциите за риск и устойчивост • Осигуряване на обучение на професионални обучители и техници за мерки за намаляване на риска от бедствия и адаптиране към специфични климатични промени (напр. Техники за безопасно строителство; земеделие, устойчиво на бедствия и климат и др.) • Използване на местните медии и публични събития за повишаване на осведомеността сред възрастни, млади хора и деца за рисковете от бедствия и изменението на климата и добрите практики за устойчивост
3.	Признаване на права и отговорности	• Улесняване участието на най-уязвимите сектори от населението в риска от образование за устойчивост при бедствия и климатични промени чрез мерки като осигуряване на училищно хранене и програми, съвместими с другите отговорности на учениците • Насърчаване създаването на подходящи за възрастта и нивото образователни материали за намаляване на риска от бедствия и адаптиране към изменението на климата на местни езици, илюстрирани със съответни примери за учащите • Застъпване за безопасна и устойчива на бедствия училищна среда
4.	Засилване на участието и представителството на населението в риск	• Разработване на глобално разбиране за формални и неформални образователни процеси в местния контекст, за да се идентифицират подходящи входни точки за интегриране на намаляването на риска от бедствия и адаптирането към изменението на климата. • Участие на ученици, учители и административен персонал от училища и други образователни институции в оценката на риска на ниво общност. Подкрепа за участието на учениците в процесите на планиране на училище и общност. • Подкрепа разработването на подходящи за възрастта и подходящи образователни материали чрез широка гама от медии, за да включите всички сектори от населението в рисковото обучение.
5.	Насърчаване на ангажираност и системни промени	• Насърчаване на включването на образователните въпроси и участието на представители на образованието във форуми за намаляване на риска от бедствия и адаптиране към изменението на климата, от национални платформи до

		местни комитети за управление на бедствия
6.	Насърчаване на синергия между различни нива	• Подкрепа за участието на учители и местни доставчици на образователни услуги в разработването на национални политики и програми • Подкрепа за разработването на образователни материали, които прилагат национални програми и политики, адаптирани към местния контекст
7.	Експлоатация и развитие на различни съществуващи източници на знания	• Обучение на преподаватели да разберат стойността на традиционните и научни знания и да им покажат уважение • Използване на достъпен език и достъпни педагогически инструменти (снимки, видеоклипове, песни и др.) За обяснение на научни и технически концепции
8.	Насърчаване на гъвкав и отзивчив подход	• Насърчаване на използването на методи и учебни материали за адаптиране към изменението на климата и намаляване на риска от бедствия, които насърчават иновациите • Предоставяне на помощ на училища, които желаят да служат като спешни / временни подслони по време и след бедствия • Насърчаване анализа на опасностите и бедствията и интегрирайте научените уроци в училищните и местните планове за готовност
9.	Удължаване на времеви хоризонт за умножаване на ефекта от преживяването	• Насърчаване на училищата и лидерите на общността да обмислят всички съответни опасности и ефекти от изменението на климата (бавно възникващи бедствия, бързо настъпване и дългосрочни промени), преди да разработят планове за намаляване на риска от бедствия и приемственост. Ако е необходимо, подкрепа на училища и други организирани учебни среди за провеждане на аварийни учения за справяне с рисковете от бързото начало. Застъпване и / или подкрепа за преразглеждане на национални програми на първично, вторично и третично ниво за интегриране на намаляването на риска от бедствия и адаптирането към изменението на климата. • Застъпничество за създаването на училища по отношение на краткосрочни и дългосрочни рискове и / или сигурност.
10.	Да не прави зло	• Подкрепа на преподаватели и вземащи решения в образователния сектор за достъп до най-добрата налична местна и научна информация за методите за намаляване на риска от бедствия и климат

Тримата автори също така дават някои внушителни примери за намаляване на риска от бедствия и адаптиране към изменението на климата в официалното и неформалното образование, както следва:

1. Клубове за намаляване на риска от бедствия и адаптиране към изменението на климата.

В полуформална учебна среда тези клубове насърчават децата, юношите и младите хора да усвоят знания за бедствия и климатични промени, информация, която след това може да бъде предадена на други. Тези клубове могат да включват дейности като разработване на карти за идентифициране на уязвимости към опасностите, както и способността на училищата да го направят, или организиране на симулации, в които участват всички ученици и които могат да бъдат споделени и свързани с разширени планове за действие на общността.

2. Системи за ранно предупреждение, инсталирани в училищата. В много случаи училищата могат да въведат системи за ранно предупреждение на ниво общност, които предупреждават децата, юношите, младежите и възрастните за възможни кризи и могат да бъдат чудесен начин за включване на младите хора в дейности за намаляване и предотвратяване на бедствия и адаптация към изменението на климата.

3. Екологично образование. Училищата са идеалното място за обучение на деца и юноши по управление на околната среда.. Те също така предоставят добра възможност за изследване на връзките между човешката дейност и потенциалните бъдещи рискове.

4. Неформално образование за основни житейски умения, които интегрират практиките за намаляване на риска от бедствия и адаптиране към изменението на климата. Обучението по основни житейски умения може да се практикува с учащи от всички възрасти и предоставя добра възможност за интегриране на упражненията за риск с готовността за бедствия и адаптирането към изменението на климата.

5. Обучение на обучители и / или учители в училищата. Подпомагането на развитието на обучители в училищата и в общността прави възможно полезното обучение на човешките ресурси.

III.2. ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦАТА ЗА ОТГОВОРНОСТ ЗА РИСКОВЕТЕ

След 2000 г. законите на страните от Европейския съюз приеха разпоредби, предназначени да направят задължителни по време на учебния процес осведомеността за предотвратяване на риска, спасителни мисии, обучение за първа помощ и изучаване на общите правила за безопасност. Тези разпоредби, които трябва да се прилагат през целия период на обучение, накараха министерствата на вътрешните работи, образованието и здравеопазването да разсъждават върху условията, които позволяват на населението да придобие подходящо поведение, така че всеки да може осигурява защита и допринася за защитата на живота на другите. Тези разпоредби се фокусираха върху рисковете от ежедневието, пътните рискове, рисковете за здравето и основните рискове. В допълнение, опасенията, разработени в този контекст, са били особено полезни при справяне с проблеми, засягащи образованието в областта на устойчивото развитие, тъй като концепцията за риска позволява както краткосрочно, така и дългосрочно обучение по избор.

Следващата стъпка на учащите министерства беше разработването на различни образователни проекти или действия за превенция и сигурност. За обобщаване на техния опит е дефиниран преносим подход за обучение на риска. Той се основава на учебни програми в училищата, коледжите и гимназиите, като се позовава на знанията, уменията и нагласите на общата база и постепенно се прилага в преподаването и дейностите в училищния живот. В зависимост от големите семейства в риск и възрастта на учениците или са предоставени примери за последователности и проекти за улесняване на прилагането на обучение, отговарящо на риска в училищната среда.

III.2.1. Прогресивен подход

От детството, множеството възникнали ситуации, тяхната сложност и еволюиращият им характер (разработване на техники, отвратителна среда и т.н.) изискват всеки индивид винаги да координира по-добре своите действия. Такъв е случаят при ежедневни дейности (у дома, в училище, на места за култура или отдых и т.н.), по време на индивидуални или групови екскурзии или пред изключителни събития от естествен, технологичен или човешки произход. Простото предаване как да се процедира бързо се оказва неефективно, ако не се подкрепя от обосновката на подходящия жест или поведение. Това кара обществото да разработи нови стратегии за

предотвратяване и организиране на риска и включва споделено образование и обучение, прилагано от семейства и училища с деца и младежи, в сътрудничество с участващите партньори.

Този учебен процес е сложен, който изисква не само информация, но и практика и, накрая, обогатяване на опита. По всяко време всеки човек може да бъде изправен пред необходимостта да управлява различни ситуации, които могат да включват рискове или опасности. Ефективното образование трябва да се върти около три допълващи се оси в динамичен процес на обучение за:

- да се предвиди (А), което предполага лесно мобилизиране на знания, повече или по-малко специфични, адаптирани към ситуацията, за да се оцени един или повече рискове, преди да се действа;

- действайте (А) или използвайте преки оперативни умения, за да демонстрирате внимателно и отговорно поведение;

- да се научи (І), което означава да се възползва от собствения си или чуждия опит, за да укрепи трайно способността си да действа разумно и ефективно и да интегрира превантивен подход за по-добро предвиждане.

Този подход на ІАА, споделен от членовете на образователната общност и обогатен по време на училищната кариера, ще помогне да се формира гражданско поведение, основано на ценности на солидарност и отговорност. Само обмислените действия, основани на точни знания, помагат да се предотвратят рисковете или да се ограничат последствията от тях. Тази синергия между знания и действия води цялото образование за отговорност.

Учебните програми за предучилищни, училищни, средни и основни училища осигуряват първата рамка за придобиване на необходимите знания в тази област, прилагани ежедневно по време на индивидуални или колективни действия. Преподавателите и учителите ще намерят в раздела „Ориентировъчни ресурси“ точните начини за намеса според различните класове на риска, които позволяват развитието на конкретни действия с учениците.

Развитието на подхода „Предвиждане-действие-обучение“ изглежда уместно, за да се създадат допълнителни умения, които трайно се задълбочават в учениците. Той отчита физическото и психическото развитие, еволюцията на двигателните умения, възприятието, анализа и концептуализацията на деца и младежи (таблица № 11).

Таблица № 11.

Развитие на ААІ подхода според възрастта на децата

№	Избрани нива и възраст	Възрастови характеристики	Форми на защита
1.	начинаещи 2-7 години	- двигателните умения са в процес на изграждане - Вселената на възприятията (зрителни, слухови, обонятелни, кинестетични и др.) Е доминираща - писането и символиката остават трудно достъпни	под формата на забрани и постепенно обяснения от възрастни.
2.	Напреднали 8-12 години	- двигателните умения са усъвършенствани - умее да тълкува писмена и символична информация - тяхната автономност се увеличава със способността им да концептуализират - Започват да действат отразяващо за себе си и за другите	обяснения от възрастните
3.	Обучени 13-15 години	- Знаят най-често основните правила за сигурност и какво е забранено - способни да отразяват определени ситуации и да действат правилно - понякога те не осъзнават последствията от своите действия или грешки - Придобиват опит и чрез умишлена	обяснения от възрастните.

		конфронтация с рискови ситуации ▪ са привлечени от механизирани средства	
4.	Утвърдени > 16 години	▪ се проектира в живота на възрастните и се сблъсква с кодовете на обществото ▪ понякога има нужда да се включите в прости ситуации, при които се прилагат превантивни мерки и участие в организираната спасителна система ▪ възрастта, на която са изправени пред всички рискове, включително за някои професионални рискове	обяснения от възрастните.

III.2.2. Подходът ААІ, преносим подход

Подходът ААІ е подход, в смисъл че образователният процес като цяло започва, първо, от общите знания и след това прилага своя механизъм в определен контекст, в случая към рисковете от природни бедствия и аварии (таблици № 12 и 13). Отговорен подход към рисковете е постепенно, като се започне от ситуациите, срещани в ежедневието, в пътното пространство или когато настъпи голямо събитие, независимо дали е от естествен, технологичен или санитарен произход. Той също така трябва да улесни прилагането на превантивни и защитни мерки, независимо от рисковете, с които всеки може да се сблъска.

Таблица № 12

Образование за рисковете от ежедневието
(Общи познания)

НИВО НА ПОДГОТОВКА	ДА УЧАСТВА Оценка на знанията и риска	ДА ДЕЙСТВА За да защитите и да бъдете защитени - предупреждение и помощ	ДА РАЗБИРА Да разбере, за да предвидите по-добре
„Начинаещи” 2-7 години	- Да научи да познава предмети, материали и стоки и техните условия на употреба (училище - дом), за да избегне травми, кръвене, изгаряния, задушаване, интоксикация; - да разпознае най-често срещаните токсични продукти, които не трябва да се пият, консумират или пипат; - разпознаване на най-често срещаните токсични растения (растения, плодове и др.), които не трябва да се консумират или пипат; - познаване и спазване на прости инструкции за забрана (не докосвайте ..., не поглъщайте ...); - идентифициране на препятствия и опасности при пътуване до училище, у дома и т.н .;	- правилно използване на познати предмети и материали; - поставяне на предметите и материалите на определеното място; - да знаят как да опишат пътуване (до училище, у дома), използването на познат предмет или материал; - да знаят как да сигнализира какво може да се види или какво не може да се чуе лесно или ясно; - управление на поемането на риск в ръководена ситуация и след това в по-свободна ситуация;	- Говорене, реагиране на измислена или реална история около понятията „нараняване / да наранява“; - описание на реални ситуации, които могат да бъдат източник на произшествие, разберете защо; - разбира играта / сериозното нещо.

	- докато играе, за да не се катери по мебели, върху предмети, които не са предназначени за тази употреба или да не ги изкачват; - откриване на съществуването на пожар в сградите.	- прилагане на инструкции за възрастни по време на упражнения за предупреждение и пожар и поведение по подходящ начин.	
„Напреднали”, деца от 8 до 12 години	- За да можете да четете и зачитате информацията, иконите, които се появяват върху предмети, материали, продукти и др.; - да запомнят най-честите изображения, които се появяват върху предмети, материали, продукти; - да знае основните правила за поддържане на безопасност в познатата среда; - да знае някои от източниците на пожара.	- Да се използват все по-сложни предмети и материали по подходящ начин; - споделят с колегите си информация за злоупотреба с обект или материал; - сигнал на възрастен за злополука или рисков характер на употреба; - систематично да съхранява и изхвърля токсичните продукти по начин, който не е достъпен за младите хора; - Да се обади на спешни служби и да направи първите стъпки за предоставяне на помощ (APS); - да са запознати и да изпълняват основните инструкции за пожарна безопасност под отговорността на възрастен.	- Разграничаване на понятията риск и опасност (концептуализиране): • рискове и опасности, • опасности и предизвикателства; - разграничаване на временно или постоянно излагане на риск; - вземете предвид последиците от неподходящо поведение (травма, кръвене и т.н.).

Таблица № 13.

Образование за рисковете от ежедневието
(основни рискове)

НИВО НА ПОДГОТОВКА	ДА УЧАСТВА Оценка на знанията и риска	ДА ДЕЙСТВА За да защитите и да бъдете защитени - предупреждение и помощ	ДА РАЗБИРА Да разбере, за да предвидите по-добре
„Начинаещи” 2-7 години	Разкриване на съществуването на големи рискове; - откриване на средствата за защита в случай на потенциален местен риск.	- Прилагане на инструкции, дадени от възрастни като част от упражнения за предупреждение и подходящо поведение	Постепенно разграничаване на рисковете от ежедневието и изключителните рискове, които изискват специфични средства за защита; - откриване на разнообразието от мерки за защита, които трябва

			да бъдат приложени..
„Напреднали”, деца от 8 до 12 години	- Познаване на основните основни природни и технологични рискове (наводнения, горски пожари, земетресения, бури, циклони, транспорт на опасни материали [TDG], вулканични изригвания, свлачища, лавини, разрушаване на язовири, индустриални или ядрени аварии). - Познаване на основните инструкции за безопасност и притежание на способността за тяхното изпълнение под отговорността на възрастен; - участие под отговорност на възрастен в защитни и / или евакуационни устройства.	- Познаване на основните инструкции за безопасност и способността за прилагането им под отговорността на възрастен; - участие под отговорност на възрастен в защитни и / или евакуационни устройства.	- Разграничаване на понятия (концепции): • рискове и заплахи, • опасности и предизвикателства; - осъзнаване на приемането на превантивни мерки и положителното въздействие на собствените действия.

По отношение на педагогическите стратегии, в зависимост от ситуацията, дейностите и възрастта, подходът ААІ има за цел да накара ученика да разбере процеса на предвиждане на възникването на бедствие, авария или повреда, да действа по начин внимателен и подходящ и да анализира процеса на подобряване на индивидуалните или колективните действия. Инцидентът не се дължи на случайност, фаталност или лош късмет. Това е резултат от комбинация от фактори, включващи сложна система.

За да се идентифицират основните причини, е необходимо да се помисли за местоположението на различните фактори, допринесли за възникването на този инцидент.. Те задължително се отнасят до четири компонента, а именно личността, задачата, вещта (материала) и околната среда. За да се анализират причините за произшествие, трябва да се използва логически модел като този, включен в таблица № 14).

Таблица №14

Въпросителен логически модел, използван при идентифициране на фактори, които предизвикат опасни събития

Въпроси	Възможни отговори
Кой? Какво?	съответното лице или лица
Каква задача?	действието и начина на извършването му
С какво?	използвани материали, стоки, предмети и др
Където?	среда, място
Кога?	период, момент
С кого?	среда, определящи фактори

Предложеният подход, ААІ, е вдъхновен от метода на причинно-следственото дърво, който е аналитичен метод, използван главно за предотвратяване на професионални рискове. Методът на причинно-следственото дърво е аналитичен инструмент, който има за цел да възобнови възможно най-тясно генезиса на аварията, като включи всички проверими факти, допринесли за нейното възникване. Това е ретроактивен аналитичен метод.. Започвайки от

крайния елемент (бедствие, авария), ние се опитваме да идентифицираме, стъпка по стъпка, всички предишни елементи, които са определили външния му вид. Точните данни (ситуация и факти) се събират без други тълкувания и без търсене на отговорности.

Принципите на причинното дърво могат да бъдат приложени в подхода ААІ. Въдъхновени от този метод, преподавателите имат възможност да разработят два подхода за определяне на веригата от причини. Така нареченият „сценаристки“ подход се прилага априори. Подходът тип „изследовател“ се прилага последващо (таблица № 15).. Тази заявка дава възможност да се проектира сценарий, при който в зависимост от направения избор инцидент може да се случи или да не се случи.

Таблица №15

Подходи за идентифициране на причините за бедствия / аварии

Подходът на „сценариста“ априори прилага на практика	„Разследващият“ подход, прилага на практика апостериори
Набор от въпроси, който позволява разработването на сценарий, при който в зависимост от направения избор инцидент може да се случи или не. Диверсификацията на предложенията се извършва чрез комбиниране на четирите фактора по-долу.	Този набор от въпроси позволява хронологична и правдоподобна реконструкция на реалните факти, довели до настъпването на събитието..
Кой? : съответното лице или лица; Каква задача? : извършеното действие и как; С какво? : материали, стоки, използвани предмети ...; Където? Кога? С кого? : околна среда.	

III.2.3. Конкретно изживени или симулирани ситуации

Учителите могат да вземат примери за ситуации в изключително разнообразни регистри. Таблица № 16 предлага за всяко ниво пример от една и съща област, който се провежда в последователност на обучението и към който може да се приложи а priori или а posteriori подход. Следващите примери (таблицы № 17 и № 18) предлагат за всяко училищно ниво приложение, което се основава на експерименти, попада в различна рамка и се отнася до специфичен риск или първа помощ.

Таблица №16

Примери за конкретно изживени или симулирани ситуации

Фактори, които трябва да се вземат предвид	Основно училище	Колеж	Гимназия
Индивидуален	Един ученик	Един ученик	Един ученик
Задачи	Физическо и спортно възпитание (EPS)		
Материали	Топка	Матрак	Кон с дръжки
Околна среда	Земя или зала	физкултурен салон	Гимназия
Злополука	Фрактура на ръката	Навяхване на коляното	Вертебрална фрактура

Таблица № 17

Елементи на съдържанието	Детска градина	Начално училище
Рамка	Училищен проект: фокусиран върху рисковете от ежедневието	Изпълнение на програмата: извършване на някои жестове за първа помощ (APS)
Цел	Идентифициране на рисковете в ежедневието, за да предотвратите инциденти	- Анализ на инцидента (симулационна ситуация); - Познаване и прилагане на мерки за първа помощ (APS)
Ситуация	Като се започне от конкретна ситуация: Виктор, на 5 години, пристига в клас в понеделник с превръзка на палеца на дясната ръка	Натали, 10-годишна, тичайки в кухнята, удря дръжката на тигана, който пада от плота. По крака му се стичаше горещо олио. Брат ѝ веднага пхна крака ѝ под чешмянната вода, за да охлади изгарянето, а сестра ѝ се обади на 112.
Актьор	Учител от училището	- Учителят (ите), участващ (и) в училището - Училищна медицинска сестра.
Развиване на последователността	- Виктор е помолен да опише хода на събитията - Да идентифицира фактите, допринесли за инцидента (учителят отбелязва фактите) - Да търси да установи възможните причини за произшествието - Подходът ААІ се прилага за дефиниране на предпазливо поведение	- Проверка на уместността на APS жестовите, извършени в тази симуляция - Обосновка на извършеното действие (охладена и ограничена болка) - Идентифицирайте други случаи на изгаряния, при които този жест е необходим; - Възстановете ситуацията, като идентифицирате причините за произшествието и средствата за избягване (стъпка 3А).

Таблица №18

Елементи на съдържанието	Прогимназия		Гимназия	
Рамка	Изпълнение на програмата: обучение по пътна безопасност (подготовка за ASSR)	Проектът на институцията: ос за медийно образование.	Комисия по здравно и гражданско образование (ESCB): Закон за образованието по гражданска сигурност	Комисия по здравно образование и гражданско образование (ESCB): действие за здравно образование
Цел	- Информираност за реалността на пътните инциденти, свързани с конкретната възрастова група - Разбиране на	- Познаване на основните рискове, на които е изложен колежа; - Идентифициране на жилищните условия;	Развива защитно поведение срещу производствена авария	Предотвратяване на заболявания (или злополуки), особено при EPS, свързани с хипогликемия

	целите и интересите на ASSR.	Участие в симулационно упражнение (PPMS)		
Ситуация	По повод седмицата за пътна безопасност класовете използват статистика, която показва нарастване на инцидентите с 2 колела	По случай седмицата на медиите, в тясна връзка с текущите събития и местните реалности, учениците са поканени да изследват рисковете, на които е изложен колежа, и да изпитат подслон.	По време на упражнението за гражданска сигурност (PPI) на отделите учениците са отговорни за подготовката на изложба за училището и организирането на информационен щанд за други ученици относно индустриалния риск.	В „Café santé“, организиране на дебат за хранителните ритми, значението на закуската, особено когато се упражнява физическа активност
Актьор	- Един или повече учители - CPE - Полиция или жандарми - Сдружение, работещо в областта на пътната безопасност	- Учители (включително библиотекаря); - Участници в гражданската сигурност; - Журналист от местната преса.	- Преподавател и (учени по история-география, физика-химия, учени за живота и Земята); - Персонал в училищния живот; - Участници в гражданската сигурност (пожарникари, представители на префектурата, общностите и др.); - Представители на индустриал	- Учители (SVT) - Здравен персонал - CPE - Представители на родители и общност в гимназията - Асоциирани партньори: лекар, нутриционист, диетолог

			ния оператор.	
Развиване на последователността	- Исползват се аргументираният анализ на шифрованите данни (часове по математика, гражданско образование, SVT и др.) - Преглеждат се възможните причини за произшествия: скорост, поемане на риск, спазване на кода, характеристики на двигателя, задръствания - Организиран е на ролеви игри, за да накара учениците да размишляват от различни гледни точки (потребител, пазач, спасител ...) - Идентифициране на мерки за превенция или защита за възприемане на отговорно поведение в пътното пространство (подход AAI)	- Идентифициране на статии за големи аварии в околната среда (на румънски (български) и / или уроци по история-география и др.); - Идентифициране на местните рискове на съответните общности; - Отразяване на условията на подслон; - Изпитване на подслон пред предварително идентифициран риск (AAI подход); - Искане за реализиране от група ученици на някои синтези върху картографираните опори (места, природа, гравитация, последствия), които ще бъдат показани в гимназията.	- Събиране на всички налични данни, за да се разбере развитието на алармения цикъл и системата за управление на кризи; - Търсене на документи за превантивна информация; - Разбиране и прилагане на общи мерки за сигурност за училище и семейства (подслон, евакуация, ограничени е на пътуването, слушане на радио ...).	- Насърчаване на промяната в отворена рамка на „здравословното кафене“ за разглеждане на различни въпроси, свързани с храненето на младите хора: физиологични и нужди, начин на живот, ритъм и хранителен баланс ...; - Позволете осъзнаване на собственото поведение - Развиване на критично усещане за това как се предава медията - Идентификация в образователната институция или извън специализирани специалисти, които могат да предоставят помощ и информация в тази област

III.3. НАЧИНИ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА ПРЕДОТВРЯВАНЕТО НА БЕДСТВИЯ В УЧИЛИЩНИТЕ ПРОГРАМИ

След провеждане на казуси в 30 държави на всички континенти, изследователите Selby и Kagawa (2014) идентифицират няколко начина, които са склонни да се засилят в практиката за интегриране на превенцията на риска в училищните програми.

Инстилацията или импрегнирането е най-често срещаният подход и той предполага, че темите и субектите, свързани с намаляването на риска от бедствия (DRR), са част от съдържанието на определени предмети (дисциплини). Обикновено се провежда изпит, по време на който се оценява уместността и потенциала на програмата в областта на RRD. Това изследване може да бъде буквално (например изследване на земетресения в географската програма) или цялостно (идентифициране на възможностите за справяне със СРБ, без непременно да се разчита на един или друг проблем на програмата за бедствия, но да се използва това, което материалът съдържа като такъв, например намиране на начини за укрепване на културата на сигурност чрез използване на драматично изкуство, математика или музика).

Прочитането на аналитичните програми на автомобилните дисциплини показва, обаче, ограничена инсталация, с други думи, RRD е интегриран в малка група от теми, най-често физическите науки (география и науки), където изследването на природните опасности отдавна е намерило своето място. Цялостното четене на програмата предлага възможност за интегриране на RRD във всички или почти всички теми.

Ограниченото инстилиране може да изложи RRD главно на културни приоритети и ограничения по отношение на малкия брой разглеждани теми. Тъй като изборът на кариера най-често е насочен към географията и природните науки, вероятно е училищната среда да ориентира резултатите от обучението към усвояване на ограничени знания и умения (т.е. обикновено свързани с тези предмети). Той може също така да постави под въпрос постигането на целите на RRD, конкретни и вкоренени в местния живот, намаляване на риска и устойчивост на същите рискове. Стойностите и нагласите на RRD също са по-малко вероятно да бъдат широко разпространени в култура на обективност. Ограниченото инстилиране най-често се основава на наличието на вече съществуващи теми в училищната програма, свързани с природни бедствия, което дава на стратегиите за разработване на програми за намаляване на риска от бедствия произволна и нехолистична ориентация или резултат от поставени цели.

Холистична инстилация може да позволи отклонение от пътеките, проследени от даден предмет, тъй като дава на ученика различни ъгли, от които да разбере и формулира RRD. В този случай възниква въпросът за това как да се свърже обучението в различни дисциплинарни контексти. В казусите от страните, анализирани от изследователите, не изглежда трудно да се забележи, че преподаването на RRD в различни дисциплини се извършва по нтердисциплинарен и систематичен начин, и че знанията, придобити в една дисциплина, са свързани със придобитите в други дисциплини ги обогатява. Освен това няма нищо, което да показва, че учениците, запознати с RRD, се идентифицират, наблюдават и използват за засилване на ключови послания, както и на основни знания, умения и нагласи. Изглежда, че няма цялостен и систематичен подход. Ако няма хоризонтални взаимодействия между субектите в рамките на едно и също ниво на обучение, също е малко вероятно да се наблюдава значително и структурирано консолидиране на знанията за DRR в значителна степен.. Идеята за кумулативна или спирална програма, която дава възможност за консолидиране и задълбочаване на знания, теоретично разбиране, умения и способности, независимо от нивото, все още не е достатъчно разгледана.

Специфична материя. Под това име се създава нова дисциплина, в която RRD се превръща в основен елемент, както в случая с Грузия, с „Курсът на ръководни учители“. По същия начин в Руската федерация има отделен предмет, наречен „Основни принципи на човешката

сигурност“. Също така е възможно да се създаде, като част от централизирана реформа на учебните програми, пространство, благоприятно за преподаването на RRD, вариант, който най-вероятно ще се използва от училища в силно изложени на риск населени места и силни поддръжници на RRD. Други примери за този подход са „интегрираният период на обучение“ в Япония и „програмата за местно съдържание“ в Индонезия и Лаос.

Инстилацията и специфичният въпрос са два подхода, които не се взаимно изключват. Те дори могат да се комбинират, както в Грузия, където програмата " Курсът на ръководни учители " се допълва от теми, свързани с RRD, взети от курсове по наука, социални науки, география и гражданско образование. Те могат да предизвикат положително подсилване и следователно да имат по-голямо въздействие, когато учениците постоянно и непрекъснато намират RRD в определен курс и периодично в други области на програмата.

По отношение на честотата на групите субекти, за които е установено, че имат програми, свързани с намаляване на риска от бедствия, в 30-те казуса, включени в изследването, природни науки (биология, химия, изучаване на планетата, науки за живота, геология, физика и др.) е най-често цитираният (20 пъти), последван от социалните науки / изследвания (12 цитирания), географията (11 цитирания) и езиковата група (английски, френски, испански, арабски и др.) с 10 цитати, гражданско и гражданско образование (5 цитата), група за физическо и здравно образование (4 цитата), технологична група (4 цитата), група за текущи житейски умения (3 цитата). Само две държави са избрали да подхождат към конкретна тема.

Произволното разполагане на свързани и различни материали, като 12 държави приемат до три и само четири държави с пет или повече такива теми, показва, че ограниченото набиране е много по-лесно за прилагане подход от холистичния. Това изобщо не е изненадващо, като се има предвид, че насаждането на учебни програми изисква ангажираност и насоки на високо ниво, специфични ресурси и широк алианс от експерти в областта на образованието и съдържанието (UNISDR, 2008).

Много страни, анализирани в казусите, подчертават значението на извънкласните и извънучилищните измерения на RRD и споменават дейности извън официалната рамка: срещи, дейности след училище, ученически клубове, квартални срещи, изложби, специални събития, състезания и упражнения за сигурност. От друга страна, няма нищо, което да показва, че повечето извънучилищни инициативи, както подсказва името им, обогатяват или са вдъхновени от официалната учебна програма и ако да, до каква степен.

Малко са доказателствата, че се полагат системни и структурирани усилия за обвързване на опита на учениците във и извън официалната обстановка. Съществува загриженост относно отклоняващия ефект, който може да има дисоциацията на извънкласните подходи, но също така се разбира, че прибягването до извънкласната пътека може да бъде лесно решение, когато програмите са претоварени и сковани.

Характеристиката на този кратък преглед се появява редовно: относителното отсъствие на всеобхватни и систематични подходи за интегриране на RRD в училищните програми. Това може да доведе до допълнителни наблюдения.

1. Първо, голяма част от програмата за намаляване на риска от бедствия се ограничава до изучаването на фундаменталната наука за екологичните рискове, след което продължава да се запознава с мерките за безопасност. Систематичното изследване на риска, неговото предотвратяване, смекчаване и, накрая, подготовката за справяне с него често отсъства. Освен това не е достатъчно да се третира рискът и средствата за подготовка за справяне с него, без да се вземат предвид превенцията и смекчаването. Разбирането на научните аспекти на риска не развива способността за предвиждане и фокусирането изключително върху сигурността, като същевременно се пренебрегва превенцията и смекчаването, води до това, което трябва да се случи неминуемо. По този начин вниманието се отклонява от социалните, икономическите и политическите аспекти на бедствията, което подкопава разглеждането на уязвимостите и устойчивостта. Програма, която има за цел да създаде способност за очакване на хората в риск, трябва да анализира местността и общността, но също така структурите на социалната,

икономическата и политическата динамика от противоположната гледна точка, допълва уязвимостта и устойчивостта.

2. Второ, програмите за намаляване на риска от бедствия се различават по обхвата на рисковете, които са избрани да разгледаме. Повечето страни се фокусират върху природните рискове, с които са най-добре запознати. Всъщност редица страни добавят природни, антропогенни и технологични рискове към своите програми. Когато се изследва тематичният обхват на националните програми за намаляване на риска от бедствия, изменението на климата обикновено е темата, която се игнорира. Това явление увеличава както честотата, така и интензивността на бедствията, но програмите за намаляване на риска от бедствия, които интегрират образованието с изменението на климата, са рядкост. Това повдига въпроса за преминаване към по-широка тематична основа на обучението за намаляване на риска от бедствия (UNISDR, 2011).

3. На трето място, програмите за намаляване на риска от бедствия се налагат до голяма степен на национално ниво и изглежда системно не се полагат усилия, да се възползват от местния опит и знания за предотвратяване на риска от бедствия и за използване локални възможности за отговор, които отдавна са полезни.

III.4. ИНТЕГРИРАНЕ НА НАМАЛЯВАНЕТО НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ В УЧИЛИЩНИТЕ ПРОГРАМИ: ПОДХОДИ

След анализа на 30-те казуса, Selby и Kagawa (2014) изтъкват някои общи подходи, които не са изключителни един за друг и които могат да ускорят развитието и интеграцията на учебните програми, свързани с RRD. Таблиците по-долу (19-24) представят накратко тези подходи с техния потенциал, предимства и недостатъци. Двамата изследователи смятат, че хибридно използване, като се има предвид това разнообразие, предлага много предимства в този процес на интегриране на превенцията на риска от бедствия в училищните програми.

1. Ръчно-центрираният подход. Такъв подход обикновено се отнася до структурата на Министерството на образованието, отговаряща за програмите, която често си сътрудничи с национални и международни неправителствени организации за преразглеждане на учебниците по различни теми, за интегриране на рискове или бедствия или за разширяване на перспективата.

Таблица № 19

Ръчно центриран подход

Ползи	Недостатъци
• Преразглеждането на учебниците се инициира централизирано. Приемането на ревизирия наръчник на ниво министерство гарантира, че подходът към рисковете и бедствията ще бъде адресиран до всички държавни училища. • В страни, които вече имат „култура на учебниците“, учителите обикновено приемат лесно новия текстов материал, посветен на рисковете и бедствията. • Традиционната концепция за учителите за тяхната роля не се поставя под съмнение и обучението на учителите не трябва да надхвърля познаването на новия материал (освен ако не е изразено намерението да се направи по-оживено използването на учебника чрез въвеждане на иновативни подходи при използване на ръководството).	• Способността да се постигнат желаните резултати по отношение на уменията, промените в духа и поведението само чрез обучение за намаляване на риска от бедствия е много несигурна. Учебниците обикновено благоприятстват представянето на причините, последиците от рисковете и безопасното поведение и е малко вероятно да насърчават придобиването на активни умения за готовност и смекчаване на последиците. • Училищната култура, основана на учебници, насърчава пасивността на учениците и възпрепятства интерактивното и експериментално обучение, което насърчава ангажираното гражданско участие. • Текстово базиран, централизирано координиран подход е подход „универсален за всички“, който не отразява в достатъчна степен и отчита местните култури и необходимостта да се отговори на местните рискови ситуации.

Подход на пилотен проект. Той съчетава производството на нови учебни материали, често мултимедия, разработването на нови учебни ръководства, които разработват нови педагогически и иновативни форми на оценяване, с обучението на преподаватели. Обикновено това включва последователни фази на експериментално прилагане в училищата в малък брой области, с последователни фази и нарастващо обучение за учители.. В някои случаи пилотните действия могат да бъдат спонсирани и организирани на национално ниво, но понякога те са резултат от дейностите на местни и международни неправителствени организации, в някои случаи с лоша комуникация с централното правителство.

Таблица № 20

Ползи	Недостатъци
- Пилотните проекти могат да осигурят ползотворна рамка за генериране на ентузиазирани и вдъхновено участие и създаване на отдадено лидерство, чувство за близост и пространство за иновации. - Централно координирани пилотни проекти, интегриращи партньорства с министерства, отговорни за образованието и извънредните ситуации, неправителствените организации и академичните среди имат възможностите и често държавната подкрепа, потенциал и финансови ресурси, необходими за постепенно, но справедливо движение бързо, в по-голям мащаб.	- Проектите за разработване на учебни програми в централните училища могат да бъдат димни завеси, за да се избегне промяната на тези програми. Когато свърши, резултатите им нямат последствия. Когато пилотните действия в областта на RRD се извършват по инициатива на министерство или публичен орган, различен от министерството, отговорно за образованието, продуктите и резултатите от този експеримент могат да получат само пасивна или неохотна подкрепа, когато той стане широко разпространен. - Пилотните проекти, осъществявани от организации или институции, различни от държавните, често са склонни да се фокусират върху експерименти, разглеждайки само последната фаза и късното широко разпространено приложение и допълнителни разходи. Тази тенденция се превръща в прекъсвания и прекъсвания в развитието на проекта. Това се случва точно при прекратяване на финансирането. Вариант на подхода на пилотния проект е подходът на местния проект, при който проект, който не поражда конкретни амбиции или очаквания от своите проектантите по отношение на широкомащабно приложение, радва се на национално внимание, се възпроизвежда в голям мащаб и в крайна сметка в крайна сметка се интегрира в националната оферта за RRD.

3. Компетентен централизиран подход. Първата стъпка в този подход е идентифицирането от централен публичен орган, обикновено в сътрудничество с ключови заинтересовани страни, на ключови RRD съобщения и ключови концепции, знания и по-специално компетентности, които трябва да бъдат включени в учебните програми. От това първоначално картографиране на компетенциите се получават решения и мерки, свързани със съответните предмети, класовете, които трябва да бъдат интегрирани при разработването на учебни програми, разработването на модули и материали и обучението на учителите. Плановите за удължаване на други предмети и класове също са умишлено определени или, напротив, се развиват според опита и оценките.

Таблица № 21

Ползи	Недостатъци
Решението за започване на такова действие се взема с подкрепата и ангажимента на правителството, което означава бързо изпълнение, мащабни експерименти, придружени от оценка и бърз	Акцентът върху уменията и скоростта на развитие може да се превърне в подход, който прилича на „бързо решение“ и размива аспектите от разработването на програмата за RRD, което изисква повече време (като педагогическо развитие, внимание към ценностите и прогресивно обучение на учители). След като учебната програма бъде приложена, може да се развие усещане за

преход към реалния му мащаб..	„постижение“, а не „в процес на работа“.
-------------------------------	--

4. Централизиран подход (пространство, запазено в програмата), разработен на централно ниво.

Този подход създава нов автономен предмет (дисциплина), посветен изцяло на образованието за намаляване на риска от бедствия или чрез разпределяне на достатъчно учебно пространство за формално обучение. Основните послания и компетенции за намаляване на риска от бедствия са в основата на този проблем или тези, които са в съответствие с него.

Таблица № 22

Ползи	Недостатъци
- Решението за започване на такова действие се взема с подкрепата и ангажимента на правителството, което се превръща в бързо изпълнение, мащабни експерименти, придружени от бърза, пълномащабна оценка и експерименти. - Създаването на конкретна тема за RRD означава специално внимание и видимост, ясният израз, че ученето за намаляване на риска от бедствия е важна част от официалното обучение..	- Създаването на тема, специално посветена на бедствията, би могло да даде усещане за „изпълнена мисия“, а усилията за интегриране на теми и проблеми при бедствия другаде да бъдат забравени или напразно разглеждани. - Ако даден предмет е ограничен до определени класове и / или е по избор, излагането на учениците на риск от бедствия ще бъде много ограничено. - Многостранният характер на обучението при бедствия може да бъде подценяван. - Може да отнеме време, за да помогнете на учителите да овладеят напълно този нов предмет и да разработят необходимите учебни материали и методи за оценяване. Грузия и Русия предлагат примери за специфичен за космоса подход. Важно е да се отбележи, че и в двата случая новосъздаденият конкретен предмет е придружен от интегрирането на обучение, свързано с бедствия, в различни дисциплини.

5. Симбиотичен подход. Тази модалност се основава на „семеината прилика“, която обединява DRR с други трансверсални действия, които вече са интегрирани и има за цел да развие социалната информираност и да даде на хората автономията, необходима за упражняване на активно гражданство. По този начин междусекторното измерение играе роля като средство за обучение за намаляване на риска от бедствия, като се обогатява по този повод. 30-те казуса дават примери за интегриране на RRD в програми за натрупване на умения, необходими в ежедневието, гражданско образование, екологично образование и образование за устойчиво развитие.

Таблица № 23

Ползи	Недостатъци
- Относително лесно е да се интегрират нови елементи в съществуващите кръстосани измерения и подходящо професионално развитие. - Тези измерения сами по себе си могат да осигурят допълнителна дълбочина, обхват и основа за разбиране на целите и обхвата на образованието за риск от бедствия.	Съществува риск, че в комбинация с други напречни измерения вътрешните цели и императиви на RRD могат да бъдат разпръснати или загубени. Понятията „риск“ или „сигурност“ например биха могли да обхващат толкова широки значения, че да започнат да губят своята специфичност и значение. Пример за програма за изграждане на умения за ежедневието може да се намери в Мианмар. В страни, в които има силна традиция на трансверсално екологично образование, RRD е интегриран в тази традиция, например в Мадагаскар, Коста Рика, Куба, Никарагуа, Перу и Бенин. В Латинска Америка фактът, че „образованието за управление на риска е специфично приложение на екологичното образование, все повече се признава. По този начин RRD се определя като продукт на екологично образование, фокусирано върху местните реалности. Във Франция RRD е част от гражданското образование, утвърдена дисциплина, чието средство

за обучение за устойчиво развитие е по-нова дисциплина, но вече добре закрепена в програмите.

6. Подходът "специални събития". За разлика от извънкласните подходи, които имат недостатъците, подчертани в горните разработки, специалните прояви, свързани с RRD, могат да окажат каталитично и стимулиращо влияние върху развитието на официалните програми.

Таблица № 24

Ползи	Недостатъци
• Специалните събития могат да осигурят демонстрация на решаващите проблеми и по този начин да дадат допълнителен тласък за разработването на всеобхватни учебни програми, педагогика и училищни подходи, както и партньорства между училища и общности. • Специалните събития осигуряват прагматично решение, когато „претоварените учители“ смятат, че не могат да въведат обучение при бедствия в „претоварена учебна програма“. • Такива събития осигуряват допълнителни пространства, в които учениците могат да практикуват RRD обучение.	• Взети изолирано и отделно от развитието на програмата за преподаване и учене, специалните събития могат да бъдат отклонения, които маскират липсата на напредък по същество.

III.5. КЪМ ПЕДАГОГИЯ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА РИСКОВЕ НА БЕДСТВИЯ

Прилагането на учебната програма за намаляване на риска от бедствия изисква активно, интерактивно, ориентирано към действие обучение, което дава приоритет на учебния опит в общността и извлича емоционалното обучение от пределната позиция, която заема днес. Образованието за намаляване на риска от бедствия има за цел да накара учениците да разберат причините, естеството и последиците от рисковете, като по този начин се насърчават редица умения и опит, които да им позволят да допринасят активно за предотвратяване и смекчаване на бедствията. Що се отнася до тях, знанията и опитът трябва да се основават на рамка от нагласи, нагласи и ценности, които ще позволят на хората да действат по социален, отговорен и реактивен начин, когато техните семейства и общности са застрашени.

Педагогиката, която дава живот на знанието, прилага на практика опита, провокира нагласи и ги предизвиква заедно с ценности, е активна, интерактивна педагогика с участието. Знанията могат да се научат от книгите, но за да бъдат усвоени, те трябва да се използват и опитват в реални места. За да бъдат добре обосновани, уменията трябва да бъдат приложени на практика. Чрез диалог и дебати нагласите и ценностите се разбират, тестват и преосмислят най-добре. Това са съображенията, които подкрепят значението, което се отдава на подходите за интерактивно обучение и опит. По принцип това е въпрос на начин и послание. Ако посланието на образованието за риск от бедствия е, че учениците трябва да бъдат подготвени да участват активно в потенциалното предотвратяване и справяне с бедствия, начинът на обучение трябва да се основава на активно участие.

Темите и проблемите на учебната програма в никакъв случай не представляват съвкупността от съобщенията, които получават учениците: те се допълват със скритата програма на учебния процес (или се извличат от нея). Начинът също е представен от съобщението. Програма, която изисква от учениците да действат, макар да изисква пасивно и заседнало слушане, ще бъде приета като непоследователна. Вместо това програма, която призовава учениците да предприемат действия, като активно ги включва в обучението, може да има каталитичен ефект и да им осигури средства за това. Selby и Kagawa (2014) предоставят няколко примера за участие в програми за

предотвратяване на бедствия, примери за учебни методи, които от своя страна могат да се припокриват (Таблица 25).

Таблица № 25

Типология на обучението в образованието за предотвратяване на риска от бедствия	
Видове обучение	Инструменти /дейност
Ефективно обучение	• предаване на чувства за заплахи и бедствия • упражнения за съпричастност към хората, засегнати от бедствия
Интерактивно обучение	• мозъчна атака (спонтанно въвеждане на идеи по дадена тема, като всички идеи се приемат преди да бъдат сортирани, организирани и оценени) • дискусии по двойки, в малки групи и с цялата група • интерактивни мултимедийни презентации (от ученици, учители и гост-лектори във връзка с RRD)
Учене под формата на анкети	• изследвания и екипен анализ на казуси, • Интернет изследвания, • дейност под формата на проекти
Алтернативно обучение чрез опит	• правене на филми, настолни игри, ролеви игри, театър (скици, мимики, кукли) • симулационни игри • училищни срещи по въпроси, свързани с бедствия
Учене от полевия опит	• екскурзии с услуги за подкрепа на жертви на бедствия • картографиране на риска и оценка на уязвимостта в училищата и общностите • рискови преходи в общността • анализ на аварийни планове • интервюта с членове на местната общност да ги попитате за рисковете / бедствията, които си спомнят
обучение чрез действие	• партньорства между ученици и общността за повишаване на осведомеността • разработване на карти на риска и планове за намаляване на риска • плакатни кампании • уличен театър • кампании за намаляване на риска (например засаждане на дървета)

Сред горните начини афективното обучение (което се занимава с чувства и емоции) е това, което изглежда най-малко използвано в специализирани изследвания. Подобна ситуация е изненадваща, но и лесна за разбиране. Изненадващо, защото фактът, че представянето на реални и потенциални рискове и бедствия може да предизвика силни емоции у обучаемия: научаването, че едно бедствие е опустошило общността един ден и че това може да се случи, може да бъде страшно, дори кошмар, ако не се вземат превантивни мерки. Изглежда обаче, че засега не се набляга много на емоционалното обучение при разработването на учебните програми и образованието при бедствия. Разбираемо е, тъй като образованието в тази област изисква специфични умения, които рядко се срещат при обучението на учители по отношение на RRD. Този проблем се изостря от идеята, често подразбираща се в дискурса за намаляване на риска от бедствия, че акцентът трябва да бъде изключително върху намаляването на риска от бедствия. Предвид нарастващата честота и тежест в световен мащаб, тъжната реалност е, че предварителното обучение ще бъде част от средата след бедствието. Това е сериозен проблем при разглеждането на конкретен случай в Нова Зеландия. Земетресението, опустошило Крайстчърч през февруари 2011 г., накара учениците внезапно да се

разпръснат по училища в други части на страната, предлагайки редовни учебни програми, посветени на намаляването на риска от бедствия. Учителите, които често са страдали от посттравматичен стрес, са се чувствали невъоръжени и неподготвени да отговорят на разпръснатите психосоциални нужди в обучението си по RRC, както и да отговорят на нуждите и чувствителността на децата, които не са дошли от Крайстчърч, бяха не по-малко дълбоко трогнати от случилото се с техните съграждани. „Не са провеждани изследвания за ефективността на училищна програма за образование при бедствия за деца непосредствено след бедствие.“ (Johnson, 2011, 47).

Необходимо е също така да се коригира фактът, че в специалните курсове за DRR афективното (емоционално) обучение има ниско ниво на приоритет, тъй като същественият компонент на това обучение, придобиването на самочувствие, е жизненоважен за създаването на отговорни, реактивни и активни граждани.

Съществува силна връзка между усещането, което възниква за личната ценност, и нивото на алтруизъм и желанието да се действа в полза на общността (Selby, 1995).

Учебните методи, които се появяват в казусите, включват и въображаемо обучение. Този метод се състои в използването на собственото въображение, за да си представим положителни и отрицателни резултати, преминавайки през историята на минали рискове и поучавайки се от нея, мислено преразглеждайки какво да правим в кризисни ситуации и представяйки си въздействието, което рискът би имал върху общността (преди да се работи за неговото предотвратяване). Под това заглавие може да бъдат включени в педагогическия репертоар на RRD дейности с насочени гледания и сюжетни кръгове (където участниците, седнали в кръг, си разказват истории).

Активните методи на обучение често се отнасят до културните норми на училищата и общностите. В това отношение действията за разработване на училищни учебни програми за намаляване на риска от бедствие трябва да интегрират подходи, насочени към повишаване на чувствителността на родителите и възрастните членове на общността към нови практики и да им позволят да ги изпитат.

Същото проучване на Selby и Kagawa (2014) представя честотата на присъствието на горепосочените учебни методи в образованието за превенция на риска от бедствия в съответно 30 анализирани държави:

- интерактивно обучение - 18 посещения;
- алтернативно обучение чрез опит - 16 посещения;
- активно обучение - 10 присъствия;
- обучение чрез полеви опит - 7 посещения,
- обучение под формата на анкета - 6 присъствия;
- афективно обучение - 3 присъствия.

III.6. ОЦЕНЯВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценката на обучението осигурява достъп до състоянието на дейността на училищната програма, но нейната характеристика в областта на предотвратяването на бедствия и образованието за намаляване на риска досега е тази на незавършен проект. Въображаемите форми на оценка, съответстващи на активно, ориентирано към действие и обучение, основано на компетентност, в този случай напълно липсват.

Разделите, посветени на оценката на учениците в проучвания за обучение на ученици за предотвратяване на бедствия в този документ, се отличават главно с малкия си размер. Тази констатация също така предвижда заключението, че оценката за обучението на учениците е дейността, която е най-малко взета предвид и е най-слабо развита в този тип образование. В някои случаи оценката се ограничава до тестове за познаване на рисковете и процедурите, които трябва да се следват, ако бедствието заплашва или предизвиква.

Обикновено тези тестове се състоят в това да помолите учениците да напишат отговорите на набор от въпроси или да ги помолят да отговорят на поредица от въпроси с множество възможности за избор. Такива форми на оценяване, не са показателни при определянето на нивото на умения и поведение, придобити от учениците при бедствия, въпреки че развитието на нови умения и нови поведения се счита от първостепенно значение за RRD.

Поредицата от казуси, анализирани от Selby and Kagawa (2014), включват някои примери за въображаемо използване на разнообразни форми и комбинации от оценки, които имат за цел да подчертаят знанията, които учениците са усвоили, уменията, които са развили и степента на развитие на техните нагласи и нагласи в контакт с образователни програми, свързани с RRD.

Напълно подробен, този подход се нарича оценка на портфолио от компетенции, което осигурява разработването на портфолио от данни от различен тип въз основа на резултатите на всеки ученик. Що се отнася до разработването на програми за намаляване на риска от бедствия, оценката на портфолиото от умения е по-скоро на ниво добри намерения, отколкото на практическо изпълнение. Малави вече прилага този подход към основното образование като цяло и възнамерява да го приложи при разработването на учебни програми за намаляване на риска от бедствия и климатични промени. Рисуване, мимика, наблюдения на учители (с помощта на контролен списък), устни въпроси, писане на есета и доклади, пеене и разбиране на писмени текстове се използват за оценка на способността на учениците да използват придобитите знания и умения, както и за подчертаване техните нагласи, настроения и поведение.

В някои от изследваните страни оценката на RRD се използва главно за обобщителни цели, т.е. за измерване на това, което учениците знаят във връзка с предписаните резултати от обучението по време на етапите на учебна програма и главно след нейното приключване. Обобщаващата оценка обикновено се използва като част от процеса на оценяване и обикновено включва писмени тестове като тези, споменати по-горе. Обобщаващата оценка чрез тестове и упражнения остава основната форма на Турция, Камбоджа, Лаос, Филипините и Египет.

Тестът за знания при бедствия често се интегрира в тест за превозно средство. В други страни *оценката се използва главно за целите на обучението*, т.е. за да се подчертае наученото и кое не е, и следователно да се даде възможност за навременни програмни и образователни корекции. Такъв е случаят в Мадагаскар, където симулационни упражнения се използват за оценка на нивото на разбиране на учениците, в Никарагуа, където наблюдението на умения и нагласи помага да се определи напредъкът на учениците при усвояване на култура на превенция и, потенциално Лесото, където базирани на компетентност форми на оценяване са обещани в новите национални учебни програми.

Някои национални програми за обучение за превенция на риска от бедствия, използват балансирана система за оценка по отношение на формиращи и обобщаващи оценки и са неразделна част от събирането на информация за развитието и постиженията на учениците. В Грузия комбинация от така наречените оценки за „детерминация“ и „развитие“ се използва за изучаване на RRD в официални учебни програми, но вторият тип е единственият, използван за определяне на нуждите и напредъка на учениците в неформалната програма - и колкото и задължително - „Курсът на класния ръководител“. В Казахстан самооценката и партньорската оценка се използват за целите на обучението и тестовете с множество избори за обобщаващи цели. В Нова Зеландия се предлага балансирана система за оценка, съчетана с препоръчания подход на „портфолиото от умения“, който осигурява разнообразието на оценяването, но обратната връзка с учителите показва, че тя се използва много малко.

Ясно е, че има основателни причини да се разработят по-въображаеми и иновативни форми за оценка на ученето на учениците в училищните програми, свързани с DRR.. Ако знанията, уменията и резултатите от обучението на нагласите и диспозициите на духа и поведението са важни, трябва да се обмислят подходящи форми на оценка, за да се види ясно до каква степен тези резултати са действително постигнати. Това призовава за широко приложение

на описания по-горе подход на „портфолио от умения“, използван както за обучение, така и за обобщаване. Модалностите на формативното оценяване, като самооценяване и партньорска оценка, също са в съответствие с въпросите за учене с участието и участието на децата, които са включени в Конвенцията за правата на детето.

Проблемите, които могат да бъдат срещнати при оценката на портфолиото от умения, са свързани с неговите последици за времето и ресурсите: отнема повече време и струва повече, както беше в Малави. Инвестирането на време и ресурси в оценката заслужава повече внимание от страна на организаторите на образованието, свързани с RRD. Би било по-удобно да се изучават начини за интегриране на оценяването в учебния процес, в смисъл, към бъдещето. Разработването и интегрирането на училищни програми за намаляване на риска от бедствия ще остане незавършен проект, докато оценката на обучението на учениците не се разглежда изчерпателно. Изборът на елементи, които ще бъдат оценени изрично и имплицитно, изразява приоритетите на дадена програма.

Обобщение на начините за оценка на учениците в страните в проучването на Selby и Kagawa е представено в таблица №26. Като цяло оценката на учениците може да бъде два вида, т.е. формираща или обобщаваща. Формативното оценяване се извършва по време на учебния процес, докато обобщаващото оценяване се извършва само в края на курса или единицата.. Основната разлика между формиращата и обобщаващата оценка се състои в естеството и честотата на тяхното възникване и извършване. Първата оценка обхваща разнообразни процедури, които предоставят информацията, необходима за коригиране на преподаването по време на учебния процес. Той включва малки проверки, устни или писмени, веднъж на всеки 2-3 дни или когато учителят иска да види как учениците са усвоили знанията си по време на час. Обобщаващата или кумулативната оценка се извършва в края на набор от учебни дейности, съответстващи на придобиването на учебни резултати, разглеждани от тема, глава, учебна единица. Тя е свързана с традиционния модул за проверка на подготовката на учениците, подчертава придобиванията и санкционира липсата на знания или грешките им. Това е свързано с периодичния баланс по отношение на учебните дейности и подчертаването на индивидуалните резултати на учениците, изразени в оценки, чрез които се правят селекции и класификации. Сумативното оценяване удостоверява степента на очакваните учебни резултати, която учениците са постигнали в края на учебния период.

Таблица № 26

Начини за оценка на учениците в образованието за предотвратяване на риска от бедствия

Режим на оценка / окончателност на оценката	Формативен	Суматор
Писмени тестове (компютъризиран изпит и въпроси с множество възможности за избор)	1	7
Писане на есета	2	
Самооценка и оценка от колеги	5	
Устен разпит	2	
Симулация	1	
Наблюдение	2	
Производство на предмети (пример за рисуване)	1	
Въпросници	1	
Устни / писмени коментари	1	
Домашна работа	1	1
Демонстрация, мимика, разказване на истории, пеене	1	

III.7. ОБУЧЕНИЕ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИ / ВЪЗПИТАТЕЛИ / УЧИТЕЛИ В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ

Укрепването на уменията на учителите, така че те да могат ефективно да прилагат програми за намаляване на риска от бедствия, изисква съчетаване на обучение за риск и бедствия с обучение за това как да се улеснят моделите за активно обучение. Такова обучение вече се предлага в някои случаи, но засега само навреме, без значителни последици.

Проучването на Selby и Kagawa отбелязва, че повечето страни, включени в изследването, осигуряват материали за обучение и / или подкрепа за учители за улесняване на обучението в клас, за да се намали рискът от бедствия, но подходите се различават.

В някои случаи не е осигурено обучение, но е разработен практически наръчник за учителите и според финансирането е широко разпространен. В други случаи обучението се проведе по време на един пилотен етап, без да се предприемат действия за неговото удължаване. Понякога обучението на учители се извършва по каскаден модел, т.е. обучение на обучители, които след това обучават, от своя страна, други учители. А в други случаи за професионалното развитие на учителите се използва предимно уебсайт или широко разпространено професионално списание. Установява се, че хората, които не са учители получават обучение, различно от тяхното. Редица примери показват директори и ръководители на местно или национално образование, които се обучават в семинари поотделно или съвместно с учители.

Лидерите на местни и международни неправителствени организации често се присъединяват и допринасят за обучението. Примери за професионално развитие, които в областта на RRD се базират изцяло или почти изцяло на учебници, включват Никарагуа, Египет, Бангладеш и Непал. Подкрепата за учители, главно чрез Интернет, се предоставя от Япония, Нова Зеландия и Перу, докато Руската федерация се основава на професионално списание, което представя най-добрите местни практики и опит. Пилотно или дребномащабно обучение на учители е организирано в Армения, Камбоджа, Фиджи, Лаос, Филипините, Япония и Коста Рика, докато в Казахстан, Турция, Индонезия и Мадагаскар преобладава мащабното обучение. Във Франция националното обучение се предоставя със съгласието на Министерството на образованието от обучители от специализиран национален институт, а във Грузия обучението се извършва от кабинет от експерти в областта на образованието и управлението на извънредни ситуации, прикрепен към националните органи, участващи в образованието.

Обучението, предлагано на учителите, варира от гледна точка на техния характер и цели. Някои се фокусират върху теоретичното съдържание и изхождат от принципа, че учителите ще напуснат стажа, като обикновено разбират какво трябва да научат техните ученици. Може също така да се каже, че обученията са подобни на „книга с рецепти“, т.е. учителите се учат как да правят своите уроци стъпка по стъпка, използвайки учебник. Това обаче изглежда не развива способността им да използват и развиват знанията, които са им били предоставени по гъвкав и креативен начин. „Книгата с рецепти“ и ориентираните към съдържанието подходи са отразени в учебниците, които придружават обучението на учителите.

В първия случай ръководството е повече или по-малко доволно от подхода към проблема с бедствията, без да се позовава - или да прави много малко - на педагогиката, а главите му обикновено са създадени като учебник за ученици. В първия случай ръководството е повече или по-малко доволно от подхода към проблема с бедствията, без да се позовава - или да прави много малко - на педагогиката, а главите му обикновено са създадени като учебник за ученици. Във втория случай има инструкции как да се процедира, което изобщо не насърчава творческия дух при педагогически отклонения. В някои страни са предпочитани по-холистични подходи за професионално развитие, цитирани в този доклад. В Грузия обучението обхваща както намаляването на риска от бедствия, така и как да улесним интерактивните уроци, всичко това в

един ден. Обучението, предоставено в пилотните фази на развитие в Армения и Казахстан, постави улесняването на интерактивното обучение в основата на специфичното професионално развитие по отношение на RRD. Педагогиката също играе централна роля в мащабното обучение, което съществува в Турция.

Дори в онези случаи, когато ситуацията е по-напреднала от другаде, организирането на обучение създава проблеми. Най-често обучението на учители по DRR се характеризира с единично събитие. Участващите учители имат само една обучителна сесия, преди да въведат тези нови знания в своите класове. Очевидно са много малко случаите, в които самите те са провели курс за намаляване на риска от бедствия, преди да споделят своя опит и да ги анализират с обучители. И изглежда, че също толкова рядко се случва учителите да имат мониторингови посещения в училището си. В заключение, обучението им по въпросите на CPC остава недостатъчно и липсва мониторинг.

Без да се пренебрегват финансовите последици от систематичното и продължително обучение, трябва да се признае, че това е от съществено значение, ако учителите трябва да станат рефлексивни практикуващи, а не квалифицирани техници, които се задоволяват с прилагането на наложена учебна програма. Рефлексивен практикуващ DRR е човек, достатъчно импрегниран с принципи и практики, специфични за тази област, така че той вече не трябва да разчита на учебник, а да прилага концепциите за DRR към своите дейности и образователна рамка по пъргав и гъвкав начин (Pike и Selby, 1999).

Предложените в предишната точка видове оценка на образованието по RRD изискват внимателна практика, за да бъдат успешно приложени. Струва си да се спомене и каскадното обучение, подход, който често се предпочита поради спестяването на време и пари, които позволява. Въпросът е "Какво означава водопадът?" Изглежда, че става дума преди всичко за знанието, дори ако може да се разработи по-цялостен и устойчив каскаден подход, също така предназначен да развива педагогически умения и рефлексивни практики.

Към днешна дата има малко или никакви доказателства, че обучението на учителите за намаляване на риска се занимава със социално-емоционалната страна на проблема. Както се споменава в типологията на обучението, обучението по RRD включва потенциално важно емоционално измерение, което подготвя учителите да се справят с тревогите и страховете на своите ученици, като проявяват чувствителност и играят поддържаща роля за тях. Или образованието по RRD ще става все по-важно, когато се случват бедствия, които ще оставят след тях деца, които проявяват психосоциални потребности.

Ситуацията след земетресението в Крайстчърч е добре известна, в която учители в Нова Зеландия говореха за необходимостта от специално обучение за това как да се подходи към темата за природните бедствия пред деца (Johnson, 2011). Въпреки че отговорите на психосоциалните нужди на ученици и учители, изправени пред природни или причинени от човека бедствия, са признати в политиките / насоките, споменати от ангажираните глобални органи и приети от повечето държави, изпълнението в училищата / класовете изглежда се забавя. Обучението по RRD, което позволява на учителите да осигурят социално-емоционално обучение, фокусирано върху надеждите, тревогите и страховете на своите ученици, е спешна нужда.

Активното и ефективно обучение, при което децата придобиват увереност пред опасността, е противоотрова за страха (но без да се стига дотам, че да повлияе на изискванията за работа върху негативните емоции в класната стая). Необходимо е по-нататъшно обучение на директори и мениджъри в областта на RRD. Проучването на Selby и Kagawa, споменато по-горе, отбелязва, че засега възникват въпроси без съгласуван отговор относно целите и естеството на това обучение и те са следните:

- Директорите следват ли го, за да се запознаят с нова програма, която скоро ще влезе в сила в училището?
- Научават ли се да ръководят и управляват прилагането на DRR в своите училища?

- Натрупват ли чрез това обучение необходимите умения, за да обогатят новата програма и да й дадат легитимност чрез своите действия и думи?

- Асимилират ли лидерския стил и управленските умения, необходими за насърчаване на култура на сигурност в тяхното училище?

С други думи, на практика не съществуват програми за обучение на ръководители на съответни неправителствени организации, така че те да могат да обучават учители в местните си училища, а прибягването до общности от учители, които практикуват виртуално обучение, свързано с RRD е идея, за сега е идея, която остава неизползвана.

Продължаващото професионално развитие, което е от съществено значение за мащабното и устойчиво развитие и интеграция на свързаните с RRD програми, остава пренебрегвана област. Двамата автори предоставят само няколко примера за университети и други висши учебни заведения, предлагащи професионално развитие за намаляване на риска от бедствия, и само един е идентифициран за DRR, интегриран в първоначалните програми за обучение на учители, предлагани във висшето образование от Русия.

III.8. ПОВЕДЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ СЛЕД ХУМАНИТАРНА КАТАСТРОФА. АТМОСФЕРАТА, СЪЗДАДЕНА В ДИСКУСИИ С ДЕЦА

Непредсказуемостта при извънредни ситуации е източник на стрес за децата. Връщането в училище възможно най-скоро помага за възстановяване на живота на децата до по-нормално състояние и им дава чувство за сигурност. И когато се случи хуманитарна катастрофа, която не ги засяга пряко, децата са изложени на новини, дискусии и изображения на събития. В такива ситуации е необходимо те да бъдат подпомагани да се справят със собствените си емоции, да се чувстват в безопасност и дори да реагират положително. Учителят трябва да знае и да спазва някои правила, които са доказали своята ефективност при нормализиране на дейностите и поведението на децата в такива случаи.

A. ГОВОРИМ ЗА БЕДСТВИЯ С ДЕЦАТА

1. Започване на разговор

- • Разговорът трябва да започне с разговор с децата за определена хуманитарна криза с въпроси като „Чували ли сте за ситуацията в (засегнатата държава)?“ или „Как се отнасяте към случващото се в (засегнатата държава)? Ако едно дете не иска да говори за това, не настоявайте;

- Необходимо е грижите на детето да ръководят дискусиите. Отговорите трябва да бъдат фактически, кратки и прости. Не трябва да се предоставя повече информация, отколкото е необходимо;

- На детето трябва да се покаже, че чувствата му се разбират, като се каже например „Знам, че е страшно“. Детето трябва да бъде уверено, че е в безопасност и че трябва да му бъде обяснено как да помогне на засегнатите от бедствието;

- Ако някои от тези въпроси останат без отговор, трябва да се възползвате от възможността да намерите отговорите заедно. Уебсайтовете на международни организации, но също и в страната, са отлични източници на информация.

2. Подпомагане на детето да се чувства в безопасност

- В случай на деца на възраст до 10 години, трябва да се избягва представянето на обезпокоителна медия, тъй като те могат да объркат изображенията, представени на екрана, с тяхната реалност и да мислят, че те от своя страна са подложени на непосредствена опасност;
- Ако изглежда, че детето вярва в медийното отразяване на събитията, препоръчително е да бъдете наблюдавани в това начинание и да обсъдите с него по-късно. Препоръчва ли се да се използва такава информация като въведение в дискусия, като например „Какво мислите за случващото се в (засегнатата държава)“?
- Децата реагират на отговорите и е от съществено значение да помислят внимателно как го правят, тъй като трябва да се чувстват спокойни и да знаят, че ситуацията е под контрол.;
- Трябва да се правят и опити да се компенсира ужасната и плашеща информация, която децата получават от медиите, с положителни истории, като актове на смелост, щедрост и доброта на обикновените хора, засегнати от бедствието, както и действията, които местните и международни организации предприемат, за да помогнат на засегнатите. Трябва да се напомни на децата, че много специалисти, като агенти на Инспектората за извънредни ситуации, полицаи, лекари, медицински сестри, се грижат за засегнатите..

3. Подкрепа на детето по конструктивен начин

Един от начините да помогнете на децата да се справят конструктивно с чувствата, които изпитват, е да им се даде възможност да допринесат за програмите за помощ и възстановяване

4. Реагирайте на поведенчески промени

- Някои деца по-трудно от други приемат смъртта и страданието. В такива случаи може да е добра идея да потърсите помощта на социални работници и психолози, които предлагат консултации в училищата.

В. МОБИЛИЗИРАНЕ НА ЦЯЛОТО УЧИЛИЩЕ ЗА УЧАСТИЕ

Когато хуманитарна извънредна ситуация мобилизира огромен източник на помощ, персоналът и учениците често искат да дадат своя принос. Следващите идеи са предназначени да помогнат на училищата да разработят кампании, с които да се гордеят.

1. Мобилизирайте цялото училище пред предизвикателството да участвате

Училищните кампании, в които участват целият персонал и всички ученици, ще имат забележителен ефект върху участниците и определените бенефициенти. Такива кампании са свързани с добър училищен климат, удовлетвореност от получените резултати и запомнящи се постижения, които трябва да бъдат подчертани в албумите на завършилите, в бюлетина и на уебсайта на училището.

2. Насърчаване на участието на децата

Персоналът трябва да насърчава учениците да мислят за училищна кампания в отговор на спешното повикване, както и да я представят и ръководят, ако е възможно. Това ще доведе до полезно учебно изживяване, тъй като учениците ще почувстват, че имат възможност да насърчават положителна промяна, да придобиват нови умения и да създават спомени, с които могат да се гордеят.

3. Създаване подходяща кампания

Най-ефективният начин училището да подкрепи хуманитарна интервенция често се състои от дарения на организация, която вече е в действие в зоната за спешни случаи. Неограничените

дарения обикновено се предпочитат, тъй като позволяват на организациите да закупят необходимите стоки или ресурси в засегнатата държава, като по този начин подпомагат нейната икономика. Тези дарения също позволяват на организациите първо да разпределят средства за най-основните нужди. В зависимост от естеството на аварийната ситуация и близостта на училището до нея може да е целесъобразно да се предприемат други мерки, като например насочване на вниманието към извънредната ситуация и насърчаване на системни промени, насочени към намаляване на бъдещите последици за уязвимите групи от населението.

4. Комуникация за успеха на кампанията

Насърчаването на по-голямо участие се извършва и чрез редовно комуникиране на успехи, както в училищната общност, така и извън нея. Към това се добавя и предизвикателството пред местния бизнес, обществени организации и лица да подкрепят кампанията. Всеки път не трябва да забравяме да подчертаем правилно приноса на всички участващи.

С. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА ПЕРСОНАЛА

Организирането на кампании на ниво училище изисква участието на колкото се може повече служители, които за съжаление имат малко свободно време. Ето няколко идеи за определяне на участието на персонала:

- На първо място, срещата с *директорите на училищата*. Всяка кампания на училищно ниво трябва да има подкрепата на управленски персонал (директор, заместник-директор). Обяснението на причината за провеждане на кампания, като например участие, е един от най-добрите начини за заинтересованите ученици да помогнат за постигане на положителни резултати, а кампанията е отлична възможност за демонстриране на национално и глобално гражданство. Ръководството може също така да улесни обсъждането на потенциална кампания на бъдеща среща на персонала.

- *Дискусии за кампания преди хуманитарна криза*. Една училищна кампания в отговор на хуманитарна извънредна ситуация, разбира се, е процес на реакция и трябва да се започне бързо. Ангажирането с персонала преди възникване на извънредна ситуация може да помогне за премахване на част от потенциалния стрес, свързан с организирането на бърза реакция. Персоналът може да обсъди причините, поради които училището би искало да реагира на такива извънредни ситуации, най-добрият начин учителите да обсъдят извънредни ситуации със своите ученици и да разберат извънредни хуманитарни ситуации при възникване на бедствие, видовете дейности, които училището трябва да предприеме.

- *Адаптиране на глобален подход*. Насърчаване на учителите да подкрепят кампанията на училищно ниво, като говорят за хуманитарната криза в техните класни стаи.

- *Участие на училищния помощен персонал*. Кампаниите на училищно ниво неизбежно засягат училищния помощен персонал (секретари, болногледачи и др.). Обсъждането на идеята за организиране на кампания с членовете на персонала и молбата за тяхната подкрепа, обръщането на внимание и реагирането на всякакви проблеми, които могат да повдигнат, е благоприятно.

- *Поддържане на отворени линии за комуникация*. Много актьори ще участват в организирането на училищен проект. Ето защо различни средства за комуникация (имейли, плакати, съобщения, афиши и т.н.) трябва да се използват за информиране на всички. Най-важното нещо, което трябва да се отбележи, е, че трябва да се провеждат индивидуални дискусии, за да се отговори на въпроси и опасения, така че служителите да се чувстват част от проекта.

- *Максимизиране на полученото участие*. Учителите и членовете на административния персонал с натоварени графици могат да изберат да не участват. Фокусирането върху специалния опит на участниците в кампанията помага да се демонстрира повишен интерес към включване на техните идеи и подчертаване на успехите на кампанията. Колебливият персонал може да бъде по-

благоприятен за участие в бъдеще. Персоналът също трябва да бъде насърчаван да допринесе възможно най-много за кампанията, в зависимост от техните умения.

ГЛАВА IV

УЧЕБНИ ПРОЦЕСИ. СПЕЦИФИЧНИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦАТА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА БЕДСТВИЯ

За да се осигури важна подкрепа за образованието на децата в случай на извънредна ситуация и криза, е необходимо да се предоставят на преподаватели / възпитатели / учители специфични начини, инструкции и материали / инструменти, които правят учебния процес по-привлекателен и ефективен. Основната цел на това ръководство е да предостави насоки и педагогически инструкции за подбора и използването на учебни материали, глава, в която образованието на децата за рисковете от природни бедствия и аварии има няколко ограничения, които засягат неговата мисия.

IV.1. ОБУЧЕНИЕ НА ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ И УЧЕНИЦИ В I-III КЛАС. УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ ЗА ВЪЗПИТАТЕЛИ И УЧИТЕЛИ

А. ЦЕЛ

Подпомагане на малките деца да разберат какво представляват хуманитарните извънредни ситуации и как те влияят на техния живот.

В. НЕОБХОДИМИ УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ

- Музика, флашка-памет, CD или MP3 плейър и високоговорители
- Ножици, лепило, маркери, моливи, хартия, списания, 6 дървени пръчки за всеки ученик
- Деца в досието на ученика: Достатъчно емоции за класа
- Голяма карта на света
- Два комплекта копия на ученическата карта: „Всички деца имат права“
- Част от пзела от увеличеното копие на всяка снимка между Снимки, направени по време на извънредни ситуации, всяка нарязана на части от пзела (по едно парче за всеки ученик)
- Увеличено копие на всяка от Снимките, направени по време на извънредни ситуации
- Маскираща лента, хартия за флипчарт
- Досие за ученици: Легенди
- Стихотворението Колело на надеждата

С. ПРЕДВАРИТЕЛНА ДЕЙНОСТ: КАК СЕ ЧУВСТВАШ?

Децата се събират на открито пространство. Те биват питани какви чувства изпитват. В него се обсъждат различните видове емоции, усещани в отговор на текущи събития (например „Как се чувстваш, когато човек, когото обичаш, те прегърне с ръцете си?“, „Как се чувстваш, когато любимата ти играчка е счупена“?).

Дискусия: Откъде знаете как се чувстват другите?

(Мимики; Те говорят за това; Чрез поведението си.)

Децата са помолени да се движат из стаята под звуците на музика. Когато музиката спре, всяко дете трябва да спре и да се обърне пред най-близкия човек.. Споменава се емоция (радост, тъга, гняв, страх, изненада, объркване) и децата се приканват да заемат изражението на лицето, което според тях най-добре демонстрира тази емоция (фигура № 31).. Пуснете отново музиката и повторете упражнението, като споменете различна емоция. След това оставете децата да седнат на пода пред черната дъска или голям лист хартия.

Дискусия: Забелязахте ли дали учениците са заели същия израз на лицето при обявяване на емоция? Защо след теб?

Фигура № 31. Основни емоции в живота на децата, включени в лист Моите емоции

За рекапитулация помолете децата да възприемат израза за всяка емоция и да нарисуват просто представяне на всяко от тях. Децата са помолени да направят пръчки, за да им помогнат да изразят емоциите си от следните дейности.. Раздайте на всяко дете ученически работен лист: Моите емоции (Приложение 1), лепило, ножици, 6 дървени пръчки и маркер. Децата трябва да нарисуват изразите, илюстрирани на листа Моите емоции. След това трябва да изрежат всеки израз и да го захванат на дървена пръчка. След като приключат, те са помолени да отговорят на въпроса - Как се чувствате сега? и да повдигнат пръчката на емоцията, която най-добре представя тяхното чувство. Децата пазят своите пръчки с емоции за следващите дейности от този урок. Също така е възможно да ги задържите през цялата учебна година, за да разберете бързо как се чувстват учениците по отношение на различни събития или дейности..

ДЕЙНОСТ 1: НУЖДИ, ПРИВИЛЕГИИ И БЕДСТВИЯ

Нужди: основни неща, за да оцелееш и да живееш нормално.

Привилегии: приятни неща, които могат да се получат, но които не са от съществено значение за живота.

Направете голяма таблица, с два реда и три колони: здраве, щастие и безопасност на дъската или на голям лист хартия. Децата са поканени да затворят очи и да помислят за всички неща, от които се нуждаят, за да бъдат здрави, като чиста вода, здравословна храна, здравеопазване, способността да тичат и да играят. Избройте някои от техните идеи в колоната „Здраве“ на двуредовата таблица. Ако е необходимо, нарисувайте прости символи или рисунки, за да илюстрирате техните идеи. Повторете този процес за другите две колони „Щастие и сигурност“.

Дискусия: Някои от нещата в таблицата по-важни ли са от други? Защо?

Трябва да се помогне на децата да разберат разликата между нуждите и привилегиите, като използват примерите в таблицата. елементите в таблицата, които представят нуждите. Това обяснява защо някои нужди може да се разглежда права. Всяко дете има право на чиста вода, храна, подслон, семейство, образование и защита от вреда. За повече идеи вижте картоната Всички деца имат права (Приложение 2).

Дискусия: Правата позволяват на всички деца да водят здравословен и щастлив живот, а също и да спасяват животи. Въпреки че всички деца имат права, те не се зачитат или защитават. Някои например имат право да ходят на училище, но не могат, тъй като трябва да работят или да вършат домакинска работа у дома. По този начин правото им на образование не се зачита.

Подготвени са два комплекта карти. Всички деца имат права. Три ученици доброволци са помолени да дойдат пред класа и се счита, че две от тях са деца, родени в един и същи ден, в различни региони на света. Единият е роден в Швейцария (Швейцария е показана на картата) в обикновено семейство и всичките му права са защитени от раждането. Дайте на това дете пълен комплект карти. Всички деца имат права. Цитирайте правата на глас, докато ги получавате.

Помолете учениците в класа да посочат с помощта на емоционален стик как се чувстват по отношение на историята на това дете. Говорете за техните чувства.

Другото дете е родено в Хаити, само два дни след тежко земетресение. Когато земята се разклатила, много сгради, включително семейния дом, се срутили, което затруднило семейството на това дете да получи вода, храна, подслон и др. Покажете държавата на картата и дайте на детето само няколко карти, като посочите правата при получаването им.

Помолете учениците в класа да посочат чрез пръчка емоцията, която изпитват към историята на това дете. Говорете за техните чувства.

След това дайте на останалото дете останалите карти. Обяснете, че много хора отговарят на призива, когато се случат бедствия като земетресения. Третото дете е доброволец, който работи за UNICEF, организация, която гарантира, че всички права на децата се зачитат и защитават. Третият ученик доброволец предава останалите права на детето, родено в района, засегнат от земетресението.

Помолете учениците от класа да посочат с помощта на емоционален стик какво чувстват. Обсъдете всички въпроси или притеснения, които децата могат да имат. Важно е да бъдем честни, но и да се опитаме да не даваме твърде много потенциално поразителни подробности. Трябва да се подчертае значението на помощта на нуждаещите се. Обяснете на децата, че следните дейности ще им помогнат да научат повече за бедствията.

ДЕЙНОСТ 2: АНАЛИЗ НА СНИМКИ

Поставете увеличено изображение на всяка снимка в учебен работен лист: Снимки при спешни случаи (Приложение 3) върху голям лист хартия и покажете тези снимки в клас. Поставете тубичка лепило до всяка уголемена снимка. На децата се обяснява, че ще проучат снимките, за да разберат повече за извънредните ситуации. Всички хора на снимките са преминали през извънредни ситуации. Смесете парчетата пъзел от нарязването на тези снимки на малки парчета. Разпределете парче от пъзела на всяко дете. Те са поканени да се разхождат из класната стая, за да определят от коя снимка идва тяхното парче и да залепят парчетата си на големия лист. Всяка група е помолена да разгледа внимателно своята снимка.

Беседа: Какво виждате на снимката? Какво правят хората? Какво става на заден план? Смятате ли, че хората на снимката са спасени или все още се нуждаят от помощ? Кой според вас им помага?

За по-малките деца се практикува анализ на групови снимки върху голяма снимка, преди да се предприеме тази дейност.

Децата са оставени в голяма група. Всяка идея за снимки и групи се разглежда в отговор на горните въпроси. Показва се на световна карта, където е възникнала всяка извънредна ситуация. Обяснете какво се случва във всяка снимка (вж. Работен лист за ученици: Легенди, Приложение 5). На всяка снимка задава въпроса: "Какво мислите за тази снимка?" Децата са помолени да отговорят, използвайки своите клечки с емоции. Техните отговори се обсъждат.

Раздават се поредица от карти. Всички деца имат права на девет деца, като се използват само картите, които илюстрират право. С помощта на картите можете да видите кои права се зачитат във всяка снимка.

Въпросът е: „Има ли някой от вас карта, която илюстрира право, свързано със ситуацията на тази снимка? Какви улики на снимката ви карат да мислите, че това право е илюстрирано? Ами другите права? ” След като е обсъдена снимка, децата са помолени да дадат книга на ученик (и), който няма такава, след което се наблюдава друга снимка. Отговорите за всяка снимка могат да бъдат намерени в Работен лист за ученика: Легенди.

Дискусия: Какво мислите за хората, които помагат на деца в спешни случаи? Децата са помолени да използват емоционални стикове. Как бихте помогнали на деца в спешни случаи? Как мога да помогна на учениците като клас? Защо е важно да помогнете?

СВЪРЗАНО ДЕЙСТВИЯ

- Изкуството и рисуването са представени като начини децата да изразят травматични преживявания. Учениците са помолени да се поставят в ситуацията на едно от децата на снимките и да направят рисунка, която да илюстрира тяхната гледна точка.
- Наблюдават се снимки с исторически извънредни хуманитарни ситуации. Обсъдете как децата са били засегнати и как са използвали картите. Всички деца имат права, за да определите кои права са били нарушени или зачетени.

Следващата дейност се отнася до малко момче, което предложи специална помощ, след като научи за катастрофа.

ДЕЙНОСТ 3: КОЛЕЛО НА НАДЕЖДАТА

Представете Колелото на надеждата (Приложение 6), стихотворение за малко момче, което искало да предложи подкрепата си след земетресение. С всяка обиколка на веригата той вдъхновява други хора по света да допринесат за премахване на последствията от това земетресение. Това е истинската история на момче Чарли Симпсън, което събра над 200 000 британски лири в отговор на призива на UNICEF за жертвите на земетресението, случило се в Хаити през януари 2010 г. Прочетете стихотворението на глас.

Дискусия: Как се чувствате, след като чухте това стихотворение? Как се е почувствал Чарли, когато чу за децата, засегнати от земетресението? Какво мислите, че той чувства, след като събра всички тези средства за UNICEF? Как се чувствате, когато помагате на другите?

Децата са помолени да използват емоционални стикове, за да отговорят на тези въпроси.

СВЪРЗАНИ ДЕЙНОСТИ:

- Помислете за четене на други истории, свързани с други бедствия. Вижте списъка с други детски истории в раздела Други ресурси.
- Изрежете стихотворението Колелото на надеждата и поставете всеки стих на отделен лист. Децата могат да илюстрират стихотворението и да го представят на семейството си или да го прочетат в друг клас.

ДЕЙНОСТИ ЗА АНАЛИЗ НА НАСТОЯЩИТЕ ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ - ОТ ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ ДО ТРЕТИ КЛАС

- Потърсете примери за героични или похвални действия, извършвани от хора по време на извънредни ситуации.
- Обсъдете защо съседите, приятелите и семейството обикновено са първите, които помагат при бедствие.
- Прочетете на глас историята, представена в „Когато се случи природно бедствие: Земетресение в Хаити“.
- Обсъдете правата на детето, които не са били зачетени и тези, които са били защитени в тази история. Задават се въпросите, които трябва да бъдат обсъдени.
- Проектирайте колаж, който да бъде показан в класната стая, за да илюстрира настояща хуманитарна извънредна ситуация.
- Организира се дейност по набиране на средства за хуманитарна интервенция.
- Представени са статии, които разглеждат настоящите хуманитарни извънредни ситуации. Те са уловени около карта във всяка от държавата, където е станала извънредната ситуация. Той обсъжда какво се случва във всяка извънредна ситуация.

IV.2. ОБРАЗОВАНИЕ НА ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ И УЧЕНИЦИ В IV-VI КЛАС. УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ ЗА УЧИТЕЛИ И ПРЕПОДАВАТЕЛИ

ЦЕЛ

Запознаване на учениците с извънредни хуманитарни ситуации, разбиране как те засягат правата на децата и как реагират международните органи.

НЕОБХОДИМИ УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ

- Копия от двете страници със заглавие Когато се случи природно бедствие: Земетресение в Хаити, достатъчно за класа
- Самозалепващи етикети, големи листове хартия, маркери
- Увеличено копие на всяка от снимките в ученическия работен лист: Снимки, направени по време на извънредни ситуации
- Поредица от карти Всички деца имат права - по един комплект за всеки отбор от двама ученици
- Копия на страница 5, Преглед: Разбиране на хуманитарни извънредни ситуации в достатъчен брой за класа
- Копия от ученическия работен лист: Тълкуване на снимки (Приложение 4), в достатъчен брой за клас
- Шест екземпляра от ученическия работен лист: Легенди
- Достъп до компютри и Интернет; карта на света
- Позоваване на стихотворението „Колелото на надеждата“ и на раздела „Детски глас“.

ДЕЙНОСТ 1: КАКВО Е ХУМАНИТАРНА ИЗВЪНРЕДНА СИТУАЦИЯ?

Хуманитарна извънредна ситуация възниква, когато природно бедствие, криза причинена от човека или комбинация от двете надвишава капацитета за реакция на засегнатото население. Хуманитарните извънредни ситуации могат да възникнат постепенно или да възникнат внезапно.

Класът е разделен на групи от трима ученици. Копие от историята, представено в приложения документ, се раздава на всеки ученик, Когато се случи природно бедствие: земетресение в Хаити. Учениците са помолени да прочетат историята и да отговорят в групи на въпросите, които ще бъдат обсъдени. След като всички групи приключат, започва дискусия с целия клас.

Дискусия: Какви мисли ви идват на ум, след като прочетете тази история? Какво би било да имаш такова преживяване? Учениците са помолени да представят някои от своите отговори на въпросите, които ще бъдат обсъдени.

Върху всяка група се разпределя горна част от самозалепващи етикети. На учениците се обяснява, че историята, която са прочели, идва от извънредна хуманитарна ситуация. Въз основа на тази история и техните знания учениците трябва да напишат думите и фразите, които им хрумват в отговор на въпроса: Какво е хуманитарна спешност? Всяка група избира най-добрите три идеи и записва всяка на самозалепващ се лист. След това учениците публикуват своите идеи на големия лист хартия пред класа.

Пренаредете самозалепващите се етикети, за да групирате подобни идеи и мисли. Идентифицират се общи теми и учениците са помолени да предложат дефиниция на „спешна хуманитарна помощ“. Прочетете определението, дадено по-горе (вижте карето Има хуманитарна извънредна ситуация). Известни са примери за извънредни хуманитарни ситуации: земетресението в Хаити, ураганът "Катрина", конфликтът в Судан, цунамито от 2004 и 2011 г..

ДОМАШНА ЗАДАЧА:

Учениците се приканват да търсят онлайн (вижте полето „Добра отправна точка“) или да разгледат вестник, за да намерят статия за настояща хуманитарна извънредна ситуация. Учениците са помолени да отговорят на следните въпроси: Какво се случи? Къде се случи? Как е засегнато населението? Кой ѝ помага? Кое беше най-интересното нещо, което научихте за тази извънредна ситуация? На следващия ден учениците са помолени да работят в екипи от по двама. Те са помолени да променят статията и отговорите си. Публикувайте статии и резюмета в клас или във форум.

ДЕЙНОСТ 2: ДА ИЗЖИВЕЕ ИЗВЪНРЕДНА СИТУАЦИЯ

ЗАБЕЛЕЖКА: За тази дейност учителят трябва да покани лице, което вече е преживяло, пряко или косвено, хуманитарна извънредна ситуация или което може да запомни подробностите. Учителят или друг поканен възрастен може също да играе ролята на някой, който е преживял хуманитарна извънредна ситуация. Може да е интересно да се използват примери за действително възникнали извънредни ситуации.

Съобщава се, че човек, който е бил засегнат или е преживял хуманитарна извънредна ситуация, ще даде интервю за класа. Учениците обсъждат този човек и извънредните ситуации, които са преживели, така че да имат основни познания за събитието. Ако има време, учениците могат да направят предварително проучване в интернет. Трябва да им се каже за техниките за интервюиране и значението на задаването на отворени въпроси (вижте полето Съвети за интервюта).

СЪВЕТИ ЗА ИНТЕРВЮТА

- 1. Подгответе се .** Трябва да имате основни познания по темата, преди да интервюирате лицето.
- 2. Подгответе списък въпроси.** Подгответе въпроси, но също така бъдете готови да задавате спонтанни въпроси, въз основа на отговорите на поканения човек.
- 3. Задавайте отворени въпроси.** Отворените въпроси дават пълни и изрични отговори, които се основават на знанията, опита и емоциите на интервюираните. Тези въпроси често започват с думи като „Как“ или „Защо“ или фрази като „Разкажи ми за...“. Трябва да се избягват затворени въпроси, които често водят до кратки отговори или отговори с една дума.

Пример за отворен въпрос	Пример за затворен въпрос
Разкажете ни за връзката ви с майка ви	Имате ли добри отношения с майка ви?

Учениците са помолени да сформират екипи от по двама. След това са помолени да измислят списък с въпроси, които биха искали да зададат на госта. Всеки екип добавя своите въпроси към общ списък, показан на голям лист хартия пред класа.

Добавете колона до списъка с въпроси, за точки (вижте полето Най-важните въпроси, които трябва да зададете). Учениците са помолени да използват маркер, за да маркират точка до всеки от трите въпроса, които биха искали да зададат.

Въз основа на резултатите от гласуването се определят десетте въпроса, избрани като най-важни, и се обсъжда редът, в който са зададени. Поставете името на всеки ученик върху бележка и изберете произволно десет имена, за да им зададете въпрос.

Най-важните въпроси, които трябва да зададете

№	Въпроси	Точки
1.	Как се чувствате след спешния случай?	
2.	Разкажете ни за опита на вашето семейство по време на зимната буря през 1998 година	
3.	Как бяхте спасени по време на извънредна ситуация?	
4.	Как живяхте без отопление няколко дни посред зимата?	
5.	Уплашихте ли се?	

Поканен е човекът, преживял такова нещо. От ученикът се иска да направи кратка презентация и да предаде, че е добре дошла в клас. Всеки определен ученик задава въпроса. Учениците, които нямат зададен въпрос, трябва да бъдат насърчавани да импровизират и да задават други въпроси на госта въз основа на казаното от него. Следете изминалото време и при необходимост допринесете за интервюто. Всички ученици трябва да си водят бележки. В края на интервюто той се пита дали има други въпроси. След това гостът има право да споделя мисли, които не са били адресирани в зададените въпроси. Моли се ученик да благодари на госта.

Дискусии за срещата в класа

Въпрос към учениците: Какво ви смути или впечатли най-много? Това, което сте научили изненадващо?

Учениците ще използват бележките, направени по време на срещата, за да пишат стихове. Учениците са поканени да работят в екипи от по двама. Всеки преглежда написаното и чете написаното от партньора си. След това, използвайки голям лист хартия и молив, учениците трябва да напишат думата или фразата, която им хрумва, когато размишляват върху опита си с госта. Всеки ученик пише на един ред, след това неговият съотборник пише на следващия ред. След като идеите им са изчерпани, те четат стихотворението си и правят необходимите корекции, за да го подобрят. Организира се четене на стихове, при което всеки екип чете своята поезия пред класа или пред други класове. Няколко от стиховете се изпращат на госта като благодарност.

ДРУГА ДЕЙНОСТ

Вместо да пишат стихове, учениците могат да развият свои собствени разсъждения в интервюто, като напишат статия във вестник, създадат произведение на изкуството, пишат песни, скици или разказ.

ДЕЙНОСТ 3: ВСЯКО ДЕТЕ ИМА ПРАВА

Нужди: основни неща, за да оцелеят и да живеят нормално

Привилегии: красиви неща, които могат да бъдат закупени, но които не са от съществено

значение за живота

Конвенция на ООН за правата на детето (Конвенция за правата на детето)

През 1989 г. световните лидери се съгласиха относно необходимостта от специална конвенция за децата, като признаха, че имат права и нужди от специални грижи и защита, които не са специфични за възрастните. Сега тази конвенция е известна като Конвенцията на ООН за правата на детето. Той определя правата, които децата имат, където и да се намират: правото на оцеляване; правото да бъде напълно изпълнено; правото на защита срещу вреда, пренебрегване и експлоатация; право на пълноценно участие в семейния, културния и социалния живот. Приемайки или ратифицирайки задълженията на Конвенцията, правителствата се ангажираха да отговорят пред международната общност за защитата и гарантирането на правата на всички деца.

Видове права	Съдържание
Правото на оцеляване	Правото да се живее и да се спазват всички основни нужди: подслон, хранене, медицински грижи например.
Правото на развитие	Права, които позволяват на децата да развият пълния си потенциал: образование, игри и развлечения, културни дейности, например
Право на участие	Права, които позволяват на децата да играят активна роля в своята общност: свободата на изразяване, например да се присъединяват към асоциации
Правото на защита	Права, които предпазват децата от всякакви форми на насилие, пренебрегване и експлоатация: например защита срещу участие във въоръжени конфликти и детски труд

Учениците са помолени да сформират екипи от двама от тях. Големи листове и маркери се раздават на всеки екип. Всеки ученик е помолен да опише типичен ден на своя партньор. След това учениците трябва да определят от какво се нуждаят всеки ден:

- Да бъде щастлив
- Да има добро здраве
- За да бъде в безопасност.

Учениците пишат своите идеи в таблица с три колони, озаглавена „Щастие, здраве и безопасност“. След като приключат, те обсъждат някои от своите идеи с целия клас. Разликите между нуждите и привилегиите се анализират с учениците. Учениците се приканват да пренаредят идеите, изброени в тяхната таблица, в нова таблица с две колони, озаглавена „Нужди и привилегии“.

Обяснява, че потребностите също могат да се считат за права. Конвенцията на ООН за правата на детето се представя на учениците. След това се обсъждат четирите вида права в конвенцията. Поредица от карти се раздава на учениците. Всички деца имат права върху всеки отбор. Учениците са помолени да класифицират картите под един от четирите вида права и да запишат своите идеи в друга таблица. Учениците трябва да определят кои карти не представляват права, а по-скоро привилегии.

Когато повечето ученици изглеждат готови, те започват да събират картите *Подслон, Семейство, което да се грижи за вас, Образование и игра* и отиди на произволно избраните екипи. Учителят не трябва да обяснява какво прави. След събирането на няколко карти от някои, но не всички, изглежда, че наблизо е избухнал конфликт и че много ученици в училището е трябвало да напуснат дома си или са били отделени от родителите си. Поради конфликта на много от тях се отказват определени права.

Въпроси:

Как се отнасяте към този конфликт?
Как ще се повлияе вашето ежедневие?
Как ще получите помощ?
За тези от вас, които не са засегнати, как се отнасяте към ситуацията, през която преминават вашите другари?

Свържете се с извънредни хуманитарни ситуации.

ДЕЙНОСТ 4: СПЕШНИ ИНТЕРВЕНЦИИ

Учениците са помолени да прочетат аварийния предговор в документа *Когато възникне природно бедствие: Земетресение в Хаити и Предговор: Разбиране на хуманитарните извънредни ситуации*. Учениците работят в екипи от по двама, за да отговорят на следните въпроси и да запишат своите идеи:

- Защо децата са толкова уязвими при извънредни ситуации?
- Какво прави UNICEF, за да помогне на децата в тази извънредна ситуация?
- Обяснете разликите между четирите основни програми за спешни случаи на UNICEF:
 - 1) Здраве и хранене;
 - 2) Вода, канализация и хигиена;
 - 3) Защита на децата;
 - 4) Образование.
- Разгледайте и обсъдете отговорите на учениците с класа.

ДЕЙНОСТ 5: ПРАВТА НА ДЕТЕТО ПРИ ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ

Шест снимки са определени в клас. Всяка точка трябва да има увеличено копие на една от снимките, направени при спешни случаи, копие на *Легендите* и набор от карти. *Всички деца имат права*. Поставете етикет на гърба на всяка уголемена снимка съгласно следната таблица. Разпространява се копие от раздаването на ученика: Интерпретация на снимките на всеки ученик. Класът е разделен на шест групи. Всяка група е помолена да започне да прави фото ъгъл и да следва инструкциите в работния лист на ученика за това, след което групите са помолени да сменят ъглите на снимките. Повторете процеса, докато всички групи посетят всички ъгли със снимки.

Учениците се събират. Всяка група е помолена да представи своите отговори, съответстващи на първата изследвана снимка.

Дискусия:

Как се чувствате като помагате на тези деца в такива ситуации? Как биха били засегнати тези деца в дългосрочен план, ако не бяха получили тази помощ?

ДОМАШНА ЗАДАЧА: Учениците избират човек от една от снимките и пишат страница на личен дневник, която илюстрира тяхната гледна точка.

Снимка	Етикет
1	D
2	B
3	E
4	A
5	F
6	C

ДЕЙНОСТ 6: ДЕЦА ДА ПОМАГАТ НА ДРУГИ ДЕЦА

Стихотворението Колелото на надеждата се чете на глас. Реакциите на учениците се наблюдават при слушане на поезия. Казват им, че този текст се основава на истинска история на момче от Великобритания, Чарли Симпсън (вж. Забележителен герой на Великобритания, на седем години). Учениците са помолени да търсят в мрежата статии за Чарли.

След това се обяснява, че някои деца, които оцеляват в извънредни хуманитарни ситуации, също предприемат стъпки, за да помогнат на други деца. Историята на Суку Джейн Саймън се чете на глас на учениците в раздела „Детски глас“. Покажете на децата къде е Судан на картата. Използвайки въпросите, предвидени за дебата, обяснете на учениците колко устойчиви и смели са тези деца.

Учениците се насърчават да напишат текст, описващ стъпките, които едно дете предприема, за да помогне на другите при извънредни хуманитарни ситуации. Текстът не трябва да бъде амбициозен, но опростен и дължината не е от значение. Учениците се насърчават да смятат, че могат да помогнат на други в нужда. Историята може да се основава на реални събития или да е измислена.

На учениците се обяснява, че текстовете ще бъдат свързани, така че да създават произведения и да ги променят. Учениците пишат своите истории, след това проверяват правописа и граматиката си, преди да илюстрират. След приключване на работата, те са помолени да я прочетат на по-малките ученици. Посланието трябва да бъде, че дори при най-лошите обстоятелства трябва да се поддържа оптимизъм и да се помага на нуждаещите се.

ДЕЙНОСТИ ЗА АНАЛИЗ НА НАСТОЯЩИ ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ В IV-VI КЛАС

- Потърсете примери за героични или похвални действия, извършвани от хора по време на извънредни ситуации. Обсъдете защо съседите, приятелите и семейството обикновено са първите, които помагат при бедствие.
- Помолете учениците да разберат за настоящите извънредни ситуации и да представят бюлетин.
- Помолете учениците да намерят статия за извънредна ситуация и да разберат как се нарушават или зачитат правата на децата.
- Организирайте творческа дейност за набиране на средства или повишаване на осведомеността за агенция за реагиране при бедствия.
- Помолете учениците да направят изследвания за хуманитарна извънредна ситуация и да определят как човешката дейност е допринесла за мащаба на ситуацията (напр. Климатични промени, натиск на населението и т.н.).

IV.3. ДЕЙНОСТИ ЗА РАЗМИСЪЛ НА ПЕРСОНАЛА

ЦЕЛ

Помощният персонал определи своята роля при справяне с бедствия и глобално гражданство с деца.

УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ

- Деца на статията Завръщане от Хаити: Служител на UNICEF говори за извънредната ситуация, засягаща децата
- Големи листове, маркери, самозалепващи се етикети.

ДЕЙНОСТ 1: РАЗГОВОР С ДЕЦА ЗА ХУМАНИТАРНИ ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ

Споделете копия на статията Завръщане от Хаити: Служител на УНИЦЕФ говори за извънредни ситуации, засягащи деца (един човек). Помолете персонала да прочете статията и след това да я обсъди в малки групи.

Инициране на дискусии

- Разкажете ни за вашия опит в общуването с деца за бедствия.
- Как се чувствате, когато трябва да подходите към този тип теми в класа си?
- Кои са най-трудните аспекти на бедствието, свързано с деца? Защо?
- По какви творчески начини сте интегрирали проблема с бедствията в класната стая?
- По какви начини сте включили бедствия в училищната програма?
- Избройте пет съвета за обсъждане на бедствия с деца? (Съставете този списък заедно).

Групите са помолени да представят най-здравословните точки от дискусията си и да изброят пет съвета. Споделят се всички идеи, които не са разгледани в раздела „Разговор с деца за бедствия“ в това ръководство.

ДЕЙНОСТ 2: ПРЕПЯТСТВИЯ И ВЪЗМОЖНОСТИ

Започнете дискусия със служителите, като използвате следните уводни елементи и дискуссионни точки в раздела „Мобилизиращо участие в училище“ (страница 7) от това ръководство:

- Много деца изразяват желание да реагират или да предприемат действия, след като чуят за бедствия. Дискусия: Смятате ли, че отговорността да подкрепи тази воля на действие принадлежи на училището? Поканете служителите да обсъдят техните идеи.
- Ако трябва да възприемем училищен подход за реагиране при определено бедствие, какви различни начини биха могли да бъдат представени? Как може да изглежда нашият подход? Били било извънкласна дейност или занимание в клас? Кампанията ще бъде ли обща за всички програми? Какви дейности бихме предложили? Как учениците ще бъдат насърчавани да подават и изпълняват проекти?

- Какви са ползите от възприемането на общоучилищен подход? Възможността учениците да участват, да структурират своята идентичност, да развият своята съпричастност и състрадание, както и да докажат глобално гражданство, загриженост, която надхвърля училищната общност, да се възползват от училищния дух и морални ценности и т.н.
- Какви пречки стоят на пътя на училищния подход? Запишете идеите на самозалепващи се листове, които да бъдат публикувани на голям лист хартия.
- Какви възможности насърчават общоучилищен подход? Запишете идеите върху самозалепващите се листове, които да бъдат показани на същия голям лист. Прекласифицирайте самозалепващите се листове, така че подходящите препятствия и възможности да бъдат групирани по двойки. Помолете групите да представят своите идеи.
- Какво определя успеха на училищните инициативи? В момента такава кампания е осъществима?

IV.4. ТЕМАТИЧНИ МОДУЛИ ЗА НАВОДНЕНИЯ И ПОЖАРИ

ОСНОВНИ ЦЕЛИ

1. Подобряване на информираността на учениците за природни бедствия и намаляване на рисковете;
2. Разпространение на информация за RRD чрез ученици в техните семейства и общности;
3. Развиване на устойчива култура на поведение и жизненоважни умения сред учениците.

ТЕМА 1. НАВОДНЕНИЯ, ВНЕЗАПНИ НАВОДНЕНИЯ

V-КЛАС

Специфични цели:

- Подкрепете учениците да разберат рисковете, свързани с наводненията и ги научете на основните правила, които трябва да бъдат подготвени за евентуално наводнение
- Научете учениците на правилата за безопасно поведение по време на наводнение.

Спомагателни материали: терминология, понятия, карта, дъска, правила, които да се следват

ДЕЙНОСТ 1

Ситуативно упражнение: учителят разказва на учениците история за селище, разположено на брега на река.

Нивото на водата в реката често се повишаваше и наводняваше територията; населението не е защитено и броят на жертвите е голям. Учителят моли учениците да разработят задължителни правила за населението на съответното населено място, които ще им помогнат да намалят броя на жертвите и щетите. Учениците трябва да напишат официални правила на предварително подготвени карти и да сложат катрите в кутия с идеи, подготвени и предварително.

На учениците се дават 10 минути да обмислят правилата. Когато завърши, кутията за идеи се отваря и идеите на учениците се записват на дъската. Ето няколко предложения, които учениците могат да изложат:

- къщите трябва да бъдат построени на специални устойчиви стълбове;
- в района трябва да има спасителен екип;
- речните брегове трябва да имат насипи.

Учителят трябва да публикува предложенията на дъската и да се върне към тях след обяснение на темата.

ДЕЙНОСТ 2

„Намиране на безопасни места ”: Учителят моли учениците да работят по двойки и да отбележат на картата града / селото следните елементи:

- ниски равнини;
- високи площи, които са безопасни по време на наводнения.

След това на учениците се дава домашна задача и се иска да обосноват избора си, като правят снимки на безопасни / високи зони.

ДЕЙНОСТ 3

Учителят моли учениците да подготвят плакати за населението, показващи действията, които трябва да се предприемат по време на наводнение.

Учителят трябва да прегледа резултатите от работата си, да публикува плакати и да организира изложба.

Въпроси:

1. Какво е наводнение?
2. В кои сезони са най-честите наводнения? Защо?
3. Кои от реките са най-податливи на наводнения?
4. Каква река тече през вашия град / село?
5. Характерни ли са наводненията за вашия регион / град / село?
6. Къде според вас може да се очаква наводнение във вашия регион / град / село? Защо?
7. На кого / къде ще се обадите в случай на наводнение? Имате необходимите телефонни номера?

VI- КЛАСА

Специфични цели:

- Подпомагане на учениците и техните семейства да се подготвят за наводнения;
- Подпомагане на учениците при идентифициране на потенциални рискове от наводнения.

ДЕЙНОСТ 1

Групов проект ”: учителят моли учениците да събират информация за миналогодишните наводнения в района. Каква беше пролетната температура? Какво беше средното ниво на сняг през зимата? Какво е положението тази година спрямо миналата? Очакват ли се наводнения / прогнози?

ДЕЙНОСТ 2

„Мозъчна атака ”: Кои предмети не трябва да се поставят на първия етаж? Предоставете списък на лесно развалящи се стоки.

ДЕЙНОСТ 3

Учителят моли учениците да скицират проект на къща, разположена в район, обект на наводнение. Какво да обмислим? Докато учениците работят, учителят ги моли да си спомнят типичните къщи в района, да свържат техните характеристики с климатичните условия (наводнения) и да направят изводи дали традициите / обичаите трябва да бъдат запомнени и взети предвид.

ДЕЙНОСТ 4

Учителят разказва на учениците за действията, които трябва да се предприемат по време на наводнения.

Учениците трябва да обяснят защо тези правила трябва да се спазват.
въпроси:

1. Какви климатични условия причиняват наводнения?
2. Как могат да бъдат защитени хората? (включване в социален проект)
3. Очаква се наводнение: Какви документи трябва да погледнете първо? Работете в групи от по четирима. Обосновете избора.
4. Какви продукти трябва да имаме при нас? Какви са критериите за подбор?
5. Защо трябва да информираме семейството си за избрания подслон?

ТЕМА. ПОЖАР

V-КЛАС

Специфични цели:

- Да помогне на учениците да разберат опасностите от пожар и техните правила за превенция;
- Да научи учениците на основните правила за безопасно поведение по време на пожар.

Спомагателни материали: терминология и концепции, правила за поведение преди, по време и след пожара

ДЕЙНОСТ 1

Учителят разделя класа на три групи и иска една група да нарисова дървета, лагерен огън, река, животни и т.н. Останалите две групи трябва да напишат на цветни стикери списък на мерките, които трябва да се предприемат за защита на горите и какви действия са забранени в гората. След като учениците завършат, да поставят плакатите на дъската и цветните стикери на подходящите места.

ДЕЙНОСТ 2

Учителят разделя класа на групи от трима или четирима ученици и им дава задачата да подготвят илюстриран плакат или брошура:

1. Какво бихте направили, ако дрехите ви се запалят?
2. Какво бихте направили, ако дрехите на приятеля ви се запалят?

След това учениците ще правят презентации на своята дейност в клас с помощта на учителя.

ДЕЙНОСТ 3

Учителят моли учениците да мислят и да пишат на картите подготвени предварително) за това как да се избегне пожар. Учениците поставят картите в предварително подготвена кутия. Учителят отваря кутията и анализира отговорите един по един. Ученик „доброволец“ рисува слънцето на дъската и пише правилните отговори на всеки лъч.

VI-КЛАС

Специфични цели:

- Помогнете на учениците и техните родители да разработят план за пожарна безопасност
- Организирайте обучение по евакуация.

ДЕЙНОСТ 1

Учителят разделя класа на три групи и им дава следните теми за дискусия:

Група 1: Какво трябва да направите, ако видите, че мазнината в тигана се е запалила?

Група 2: Какво трябва да направите, ако видите, че димът и огънят не ви позволяват да напуснете стаята?

Група 3: Какво да направите, ако не можете да напуснете апартамента поради пожара?

Група 4: Какво трябва да направите, ако има пожар в класната стая?

Учителят моли учениците да проявят креативност (да подготвят илюстративен плакат или брошура и т.н.). След приключване двама ученици от всяка група трябва да направят презентации и учителят прави заключения по темата.

ДЕЙНОСТ 2

Учителят разделя класа на групи от по пет ученици и ги моли да се подготвят за следващия урок; сценарий (кратка пиеса) за това как трябва да се подготвим за пожар. Учителят моли учениците да обсъдят този въпрос с родителите си и да ги помолят за съвет. В следващия урок учениците трябва да играят пиеса, след което учителят ще направи обобщение и напълно ще информира учениците за правилата на поведение по време на пожар.

ДЕЙНОСТ 3

Учителят разделя класа на групи и ги моли да подготвят плакат „Правила за гасене на пожар“. Групите подготвят плакатите и ги сменят; анализират се разликите и се представят нови (окончателни) правила; класът обсъжда необходимостта от познаване / спазване на правилата.

ДЕЙНОСТ 4

Индивидуална задача: учителят обяснява на учениците колко е важно да имат план за евакуация и им дава задачата да разработят такъв план у дома, заедно с родителите си. Планът трябва да показва изходи от всяка стая и допълнителен аварийен изход от сградата. За предпочитане е да използвате червени стрелки за показване на изходните маршрути. Плановете трябва да бъдат начертани на милиметрова хартия. Желателно е да се покаже планът на апартамента (прозорци, коридори и др.).

ПРИМЕРИ ЗА ВЕРИФИКАЦИОННИ ТЕСТОВЕ ЗА НАВОДНЕНИЯ И ПОЖАРИ

ТЕСТОВЕ ЗА УЧЕНИЦИ ОТ V-КЛАС

Предмет: Наводнение

1. Причините за наводненията са както следва:
 - а. Разтопен сняг
 - б. Проливни дъждове
 - в. Игра с огън
 - г. Градушка
 - д. Мълния
2. Какво трябва да правим по време на наводнения?
 - а. Изкачете се на по-високо място
 - б. Коленичете и задръжте за твърд предмет
 - в. Бягайте навън
 - г. Не оставяйте мястото до водотока
 - д. Защитете се под здрава греда.

Предмет : Пожар

1. Какви правила трябва да спазваме, докато палим огън в гората?
 - а. Огън се пали далеч от храсти и дървета
 - б. Огънят никога не се оставя без надзор
 - в. Винаги имаме пожарогасител
 - г. Огънят се пали само в близост до водотока
 - д. Всичко по-горе

ТЕСТОВЕ ЗА УЧЕНИЦИ ОТ VI-КЛАС

Предмет: Наводнение

1. Какво трябва да направим, за да се избегнат наводнения?
 - а. Не замърсявайте реките
 - б. Да се наблюдават постоянно не само язовирите на реката в близост до местността, но и нейните брегове
 - в. Всички по-горе
 - г. Нито едно от горните
 - д. Не използвайте запалими материали
2. Какво бихте направили, ако сте на покрив или на по-високо място по време на наводнение?
 - а. Ще слеза по стълбите
 - б. Ще се опитам да плувам до високо и сухо място
 - в. Непрекъснато ще давам сигнал за бедствие
 - г. Оставам там, където съм
 - д. Забелязвам дали водата е замърсена

Предмет: Пожар

1. Какво трябва да направите, ако дрехите ви се запалят?
 - а. Бягайте, докато огънят изчезне
 - б. Лягате на земята и започвате да се търкаляте, докато огънят не угасне
 - в. Потърсете вода и изсипете върху дрехите
 - г. Незабавно се събличате
 - д. Всичко по-горе
2. Какво да не правим в сградата по време на пожар?
 - а. Опитайте се сами да потушите голям пожар
 - б. Отворете вратата или прозореца на балкона
 - в. Хвърляйте вода върху огъня
 - г. Използвайте асансьора
 - д. Всичко по-горе
3. Как напускате сграда когато има дим?
 - а. Наведете се или пълзете и се покрийте с тежко одеяло и, ако е възможно, влажно
 - б. Бягайте на балкона
 - в. Използвайте стълбата по време на огън и дим
 - г. Скочи през прозорец
 - д. Отидете на покрива.

IV.5. СПЕЦИФИЧНИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦАТА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА БЕДСТВИЯ

При обучението на деца за предотвратяване на риска от бедствия се използва доста богат набор от инструменти, като повечето от тях използват игрива анимация под формата на различни игри, анимационни филми, анимирани спотове, изложби, превантивни информационни кампании, уебсайтове, природни опасности за деца, игриви пиеси, информационни документи за основните рискове за деца, инфографика за основните рискове, уебсайтове с педагогическа подкрепа (изложбени панели, карикатури, филми), книжки за оцветяване, нарисувани ленти и т.н. Игривата анимация означава използването на специфични елементи, които свързват играта и забавлението. Всички хора се считат за по-големи деца, които обичат да играят. Като се има предвид това, този тип анимация успява да създаде незабравими моменти в центъра на събитията, в които участниците могат да дадат воля на творчеството, въображението, но и игривия дух. Хубаво е хората наистина да изживеят настоящия момент и да бъдат приятно привлечени от ревизирани или напълно иновативни анимации. И така, събитието се превръща в място, където се споделят важни аспекти, където обменят с другите в забавна атмосфера, което ви кара да забравите ежедневните си грижи. Такъв инструмент е благоприятен за общуване и обучение на децата за по-редки събития, но които веднъж настъпили могат да причинят много загуби на общността, в която живеят.

1. Онлайн образователни игри и природни бедствия

Такива игри имат за цел да помогнат на децата да се опознаят и да се предпазят по-добре от природни бедствия, но също така да се обучават и да се забавляват едновременно. Предназначени главно за деца и тийнейджъри, тези игри могат да бъдат достъпни и за възрастни,

които също ще научат много за природните бедствия. Много от тези образователни игри са безплатни, проектирани и изработени с подкрепата на международни органи като UNESCO, UNDRR, Международната федерация на обществата на Червения кръст и Червения полумесец, UNICEF и др.

А. Спиране на бедствия: Управлявайте и организирайте населено място за ограничен период от време, за да го подготвите за природни бедствия

Проектирана от UNDRR (Служба на ООН за намаляване на риска от бедствия), тази изометрична 3D игра приканва управлението на градските услуги на дадено населено място. За да се избегне природно бедствие, което няма да закъснее, трябва да се изградят устойчиви на земетресения места, да се изградят язовири или да се разширят наводнени площи или дори да се урбанизира в райони с висок риск.

Опасности: циклони, наводнения, земетресения, цунами и горски пожари

Аудитория: ученици, тийнейджъри, възрастни

Училищна дисциплина: география

Езици: английски, френски, испански, руски и китайски

Site web : <http://www.stopdisastersgame.org/en/home.html>

2. Инфографии

Информативната графика или инфографиката е широко използван комуникационен формат в мрежата и се произвежда с помощта на специфична компютърна програма. Тя позволява на обществеността да бъде предоставена с илюстрирана информация, която може да разкрие графики, цифри, изображения и текст. Целта на инфографията е да възпроизведе целевото съдържание във визуален и синтетичен формат. Много атрактивна и въздействаща, инфографиката трябва да се възползва от строгата организация на данните, за да позволи на читателя бързо да разбере събраната информация. Изборът на цветове, символи и изображения помага да се увеличи значението и разбирането на съобщението от целевата аудитория. По този начин много компании и институции се позовават и подобряват своята дейност чрез тази комуникационна среда.

В образованието компютърната графика може да намери своето място в следните области:

- синтезиране на уроците чрез визуално представяне;
- планиране на дейности;
- техният надзор.

За учениците синтетичното представяне на изображението помага за улесняване на паметта.

А. Инфографика за основните рискове

Тази анимация е създадена, за да научи учениците по забавен и образователен начин на десет основни риска, а именно земетресения, горски пожари, лавини, ядрени аварии, наводнения, вулканични изригвания, транспорт на опасни материали, промишлени рискове, циклони.

Това е идеален за подхода към предмета с ученици от началното училище, дори със ученици в гимназията, защото представя всеки от тези рискове чрез множество инфографики (анимации), придружени от обяснения за риска, техните последствия и средства за превенция. Има и „малки аксесоари“, ако искате да отидете малко по-далеч по дадена тема, както и инструкции, които да следвате, независимо дали човек е у дома или в училище, когато възникне рискът. В приложената програма има и ръководство за презентация.

<https://www.georisques.gouv.fr/tags/infographie>

В. Когато земята реве: Разбиране на основите на вътрешната геодинамика на планетата и оценка на това знание

Въз основа на хумора и използването на мултимедия се появява научното откритие на геоложки феномени, които водят до бедствия, свързани с вътрешните движения на Земята. Кратък тест в края на откритието позволява оценката на придобитите знания. За учителите тази игра е придружена от учебник, адаптиран към началното училище. Той може да бъде интегриран и в проекта Mémo'Risks, който има за цел сътрудничество на кметството с училището за откриване на земя, върху която може да възникне местен природен риск, използвайки паметта и възприятието на жителите.

Опасности: земетресения, вулкани и цунами

Публика: 8 - 11 години

Училищен предмет: SVT, География

Език: английски, френски

Site web игра : <http://www.cite-sciences.fr>

Site web обучители : <http://www.fondation-lamap.org/fr/risques>

С. Спасение и природни бедствия: Да знаете как да се предпазите и да помогнете за спасяването на живота

Спасител, чирак спасител, придружен от кучето си Флеъртус, учи децата на опасностите и на правилните нагласи, които да възприемат по време на природни бедствия. Състои се от няколко игри (игра на гъски, книги, пъзели, тестове) и документи (уроци, комикси), тази игра, проектирана и разработена през 2002 г., е във връзка с образователните ресурси на уебсайта Prévention 2000. Съдържа и образователна брошура за учители.

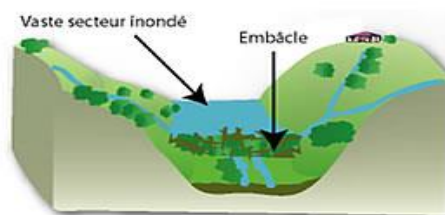
Опасности: Гръмотевични бури, наводнения, земетресения, горски пожари и лавини

Публика: деца

Училищна дисциплина: Гражданска сигурност, SVT, география.

Език: Френски

Site web: Jouer à Sauvie et les catastrophes naturelles

D. Гражданска сигурност със Sécuro: Добри рефлексии в лицето на бедствия

Този сайт в Квебек предлага на децата множество малки игри, всяка от които включва образователна цел, насочена предимно към гражданско образование, като например създаване на спешен комплект. Службите за гражданска сигурност на Квебек също имаха добра идея да преведат някои игри на FEMA (Федерална агенция за управление при извънредни ситуации на САЩ). Кът, наречен „учители“, е особено добре документиран и позволява подхода на няколко дисциплини в училищните програми..

Опасности: Всички природни опасности

Публика: деца

Училищна дисциплина: гражданска сигурност, науки за живота и земята, география, математика, френски език.

Език: Френски

Site web: <http://www.jeunesse.securitecivile.gouv.qc.ca/>

3. Анимационни филмчета

В Тайланд и Индия са използвани кит и слон за обучение на децата за наводнения. Roo Su Flood (Познаване и борба с наводненията), карикатура, направена в Тайланд и пусната по време на наводненията, които засегнаха страната в края на 2011 г., получи над 78 000 отливия от публикацията си в YouTube. Броят на гледанията се е увеличил до над 650 000, според брояча на каналите. Джон Ръсел, който живее в Тайланд, е редактор за Азия на блога за интернет технологии "The Next Web". Според него популярността на карикатурата идва от схващането, че предоставената информация е "безпристрастна и надеждна". Дотогава, каза Ръсел, държавните служители са били противоречиви по отношение на оценката: отчита се, че наводненията са под контрол, така че след няколко часа ще бъде подаден сигнал. За шест месеца наводненията отнеха поне 628 човешки живота, засегнаха над 13 милиона души и унищожиха 20 000 квадратни километра земеделска земя в Тайланд. На други места в региона правителството на Индия и Програмата на ООН за развитие използват слон, герой за оцветяване, много ценен от децата, за да ги научи за опасностите от наводненията.

https://www.youtube.com/watch?v=b8zAAEDGQPM&list=PLZVaDs1uFv3R9wflKvqheR_9a7kUUpXue

https://www.youtube.com/watch?v=LY7a88olbek&list=PLZVaDs1uFv3R9wflKvqheR_9a7kUUpXue&index=2

https://www.youtube.com/watch?v=pPhKlLQyD6s&list=PLZVaDs1uFv3R9wflKvqheR_9a7kUUpXue&index=3

https://www.youtube.com/watch?v=9BmDfRqFnNQ&list=PLZVaDs1uFv3R9wflKvqheR_9a7kUUpXue&index=4

4. Анимирано спот

Реклама или филм е „реклама, която рядко надвишава 30 секунди“. Тази кратка видеопродукция, съдържаща рекламно съобщение, е предназначена за излъчване по радио, телевизия, кино или интернет. Рекламният филм комуникира нещо под формата на реклама с повечето изображения (с изключение на радио спотове). Рекламата е творение, публична комуникация, която позволява на хората да знаят нещо. Той разпространява информация, предназначена да има ефект върху публиката или върху целева аудитория, като деца по Коледа. По природа рекламата е свързана с медийните канали, които достигат до най-голям брой хора. Появата на реклами се състоя по радиото, телевизията, киното, а днес кралският път към рекламата е интернет с неговите приложения. Телевизията трябва да остане и един от основните канали за излъчване на анимационни реклами. Използвано за други цели, като например обучение за деца, спотът няма рекламен характер, а за да се даде.

<https://www.youtube.com/watch?v=I-qPKKiSEPI>

<https://www.youtube.com/watch?v=IJBwbw7fLTI>
<https://www.youtube.com/watch?v=W-cvnSvXD6s>
<https://www.youtube.com/watch?v=zu7N0IzqggqM>

5. Спектакли и художествен израз

Изпълненията и артистичното изразяване предлагат разнообразни възможности за творческо общуване на важни и сериозни послания чрез възнаграждаващи дейности, често извършвани публично, като:

- улични театри, публични четения, кратки комедии и пиеси;
- куклени представления;
- поетични четения;
- танцово шоу;
- бърза мобилизация в големите градски центрове (група хора, които внезапно се събират в публично пространство, за да извършат конкретни действия, преди да се разпръснат бързо);
- възстановяване на устни традиции, като разказване на истории, музика и песни;
- стенописи и други практически дейности за художествено изразяване и концепция.

Всички тези дейности могат да обединят доброволци и членове на общността като актьори и зрители. Талантливите актьори намират креативни начини да ангажират публиката.

А. В годишния младежки лагер на Червения кръст на Колумбия (2017) екипите имаха 20 минути, за да създадат куклен театър, за да предават на други деца послания за осведоменост относно изменението на климата, използвайки специално направени за тази цел кукли и надуваема сцена.

В. Певци/автори в Колумбия

Представления и дейности за художествено изразяване могат да се провеждат там, където хората се събират: информационни щандове в салоните за здраве и безопасност, изложби, събития в общности и обществени паркове. По-специално младите хора често са склонни да участват в тези видове дейности. Тук е възможно да се интегрира форма на приятелско състезание за привличане на повече хора. Трябва да се отбележи, че участниците ще оценят, че към тях се отнасят с уважение и благодарност.

Дейности за художествено изразяване бяха организирани в обществен парк в Аржентина, за да се обърне внимание на риска от наводнения.

Дейности, наречени „строителни изложби“, в които обществеността може да стане свидетел на строежа на устойчива на бедствия сграда, се провежда във Филипините.

В Колумбия авторите и изпълнителите повишават осведомеността относно опазването на околната среда чрез музика.

С. Театрална пиеса във Филипините. Цунамито през декември 2004 г. остави дълбоки белези в съзнанието на хората в региона Банда-Ачех, където се намираше епицентърът на земетресението. Асоциацията Komunitas Tikar Pandan разработи, с подкрепата на Парижката федерация за помощ, проект за повишаване на осведомеността и предотвратяване на рискове, свързани с природни бедствия, който приключи през декември 2013 г.

Регионът Банда Ачех е склонен към много потенциални природни бедствия: земетресения, цунами, свлачища, наводнения ... Въпреки различни методи за повишаване на осведомеността за тези опасни събития, асоциацията Komunitas Tikar Pandan отбелязва голяма липса на знания сред населението за по отношение на намаляването на риска.

Ето защо Komunitas Tikar Pandan и SPF 75 решават да разработят тази програма за образование и превенция на бедствия в три училища и сиропиталище в градовете Банда Ачех и Ачех Басар (северния край на Суматра), програма, избрана според следните критерии:

- Липса на програма за образование при бедствия;
- Географска уязвимост на училищата (разположени на брега);
- Учениците, чиито семейства са били най-засегнати от цунамито през 2004 г.

Общо 125 деца са могли директно да се възползват от този проект. Програмата започна с фокусна група, която включваше учители, учениците, лидери на общността, художници, експерти по бедствия и екипа на Komunitas Tikar Pandan. Тази дискусия беше разделена на три части:

- „Значението на науката за катастрофата“, която има за цел да обясни, че природната катастрофа може да бъде благоприятна от човешката дейност и че има естествени признаци за приближаване на такова непосредствено опасно събитие, което може да се наблюдава;
- дискусия относно образованието за превенция на риска, предложено в училищата, за да се определят подобренията, които трябва да бъдат взети под внимание и възникналите проблеми;
- Дискусия за установяване на точен график на работа и в съответствие с нуждите и желанията на учениците.

За да започне работа в училищата, беше пуснат документален филм, чиято цел беше както да предаде на обществеността натрупания опит от историята на бедствието, като включи показанията на оцелелите, така и да популяризира знанията за превенцията и намаляването на риска.:

Подготовка на театралното представление в Банда Ачех

- Какво може да се прави ежедневно за справяне с природни бедствия в райони, склонни към подобни явления;
- Как могат да се намалят рисковете, ако населението е подготвено;
- Как да разпознаем предупредителни сигнали;
- Как да реагираме на бедствие.

В предаването присъства експерт, който дава обяснения за по-добро разбиране на филма.

Пиесата в Банда Ачех

Симулация на възможностите за намаляване на риска от бедствия беше проведена и чрез театрална кампания за повишаване на осведомеността сред учениците между септември и ноември 2013 г. Участниците бяха поканени да покажат сътрудничество, солидарност и спонтанност, играейки на ролите на жертвите и спасителите, за да накарат учениците да развият умения за незабавна реакция по време на бедствие. Организиран бяха и посещения на местата, които са най-засегнати от цунамито, както и посещения на „сгради за бягство“, специално предназначени за подслон на населението в случай на природно бедствие, за повишаване на осведомеността в общностите и за обучение на необходимите рефлексии за оцеляване по време на бедствия.

Така в рамките на тази програма учениците имаха възможностите:

- Да научат, че редовността е много важна, за да оцелеете при бедствие;
- Да знаят как да разпознават предупредителните знаци за бедствие;
- Да осъзнаят, че общностите трябва да се познават по-добре, за да предотвратят бедствия;
- Да разберат ролята, която те играят за симптомите на климата и природните промени.

През декември, за да се закрие тази програма, се проведе церемония в чест на деветата годишнина от цунамито. По този повод бяха организирани размисли и молитвени сесии, семинари за природни бедствия, филмов фестивал и фотоизложба за цунамито и неговите последици.

Учениците представиха пиесата, подготвена предварително. След всяко театрално представление и всяка прожекция на документалния филм бяха организирани дискуссионни сесии, които позволиха на всеки от зрителите да изрази собствените си преживявания и чувства.

Приблизително 500 души присъстваха публично, косвени бенефициенти на този проект: учители, родители на ученици, училищни мрежи и др.

6. Игри и състезания

Игрите и състезанията са друг начин за извършване на дейности, за които може да се каже, че са образователни игри. Настолните игри могат да бъдат отпечатвани за малка група хора, направени от трайни материали или проектирани да бъдат рисувани в училищните дворове, за да привлекат цялото тяло и да насърчат участието на зрителите.

Шоутата могат да се организират и като състезания между училищни или регионални отбори, например, за оптимизиране на участието. Възможно е да стартирате интересни предизвикателства за участниците, като ги помолите да създадат плакат, да отговорят на някои тестове и да напишат есета, песни, стихове или лозунги. Родителите и членовете на общността винаги присъстват, когато работата на децата и младежите се показва и разпознава. Радиото и телевизията често могат да се използват ефективно за състезания за излъчване или реклама.

Игрите също могат да бъдат изключително ефективни за възрастни, които се включват и научават повече, когато използват телата си и се забавляват. Упражнението може да се ограничи до това да помолите хората да се изправят, за да изиграят „четири ъгъла“, да видят общото между тях или да

хванат топка, топка или балон, преди да отговорят на загадка. Тя може да приеме формата на ролева игра, проблем, който трябва да бъде решен и симулация. Тези „сериозни“ игри се оказаха много ефективни при усвояването на сложна информация. Необходими са допълнителни усилия за събиране на примери за тези иновативни и лесни за възпроизвеждане дейности и за оценка на техните резултати..

За обикновените хора да участват в състезания е интересно да разпределят награди и награди. Обикновено обичат да печелят нещо, дори ако това са прости статии. Тениските, шапките, гривните и джаджите са любимите подаръци на доброволци и на обществеността. Едно от основните предизвикателства е да се гарантира, че тези предмети са екологични и с добро качество и че предоставят още една възможност за засилване на образователните послания. Сред най-малките предмети са:

- стикер;
- временни татуировки;
- маркировки на страници;
- моливи, химикалки и чистачки;
- значки.

7. Истории и книжки за оцветяване и завършени различни тестове

Историите могат да бъдат добър начин за предаване и привличане на вниманието на децата към рисковете от наводнения, земетресения, жилищни пожари, равнини и гори, циклони, цунами, свлачища и т.н. Отпечатани в желания брой копия, със съдържание, специфично за областите, които представляват, тези книги са богато илюстрирани и често са придружени от аудио запис, което увеличава тяхната привлекателност и подпомага способността на децата да разбират.

Примери:

A. Жабчето (наводнения)- https://www.isudb.ro/informare_preventiva/copii/poveste-brotacelul-cel-istet.pdf

B. Лорд, Кученце спасител(земетресение)- https://www.isudb.ro/informare_preventiva/copii/poveste-lord-catelul-salvator.pdf

C. Огънят в савана - https://www.isudb.ro/informare_preventiva/copii/poveste-incendiu-din-savana.pdf

D. Сам въщи (пожар)- [http://www.isujialomita.eu/wp-content/uploads/ Informare_preventiva/Informare_preventiva_copii/Singur-acasa.pdf](http://www.isujialomita.eu/wp-content/uploads/Informare_preventiva/Informare_preventiva_copii/Singur-acasa.pdf)

E. Херман (Бедствие)

F. Регистрирайте страници за оцветяване и завършете

G. Нека се научим да предотвратяваме бедствия (наводнение в Раст, окръг Долж)- <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/f8/f8dfe2b-179a-4224-a354-993dadebcd86.pdf>

8. Power-Point презентации

Чрез своите графики и изображения, които могат да съдържат, тези презентации са отличен инструмент за привличане на вниманието на децата и усвояване на нови знания за природните бедствия. Ако те са богати на информация и образи, те могат да бъдат по-трудни за забравяне и са по-ефективни в учебния процес.

примери:

A. Какво е пожар?

B. Как се подготвяме да се предпазим в случай на земетресение

B. Огън - приятел и враг

D. Гора - Зелено злато. Мерки за предотвратяване на пожари (главен инспекторат за извънредни ситуации)

Д. Образование и защита на учениците в случай на земетресение..

СЕЛЕКТИВНА БИБЛИОГРАФИЈА

1. Ackbarally N., Mauritians unprepared for effects of climate change, Inter Press Service, 2013, <https://reliefweb.int/report/mauritius/mauritians-unprepared-effects-climate-change>
2. Amadio M., A rapid assessment of curricula for general education focusing on cross-curricular themes and generic competences or skills, Background paper prepared for the Education for All Global Monitoring Report 2013/4
3. Anderson W., Bringing Children into Focus on the Social Science Disaster Research Agenda, International journal of mass emergencies and disasters 23(3), Colorado Springs, 2005
4. Back E., Cameron C., Our climate, our children, our responsibility: The implications of climate change for the world's children Impacts of climate change upon children: critical element missing from key debates; Applied Knowledge Publisher: United Nations [UN] Children's Fund, 2008
5. Benavot A., Education for Sustainable Development in Primary and Secondary Education, Background paper prepared for the DESD unit at UNESCO headquarters, Paris, France, 2014
6. Benson L., Bugge J., Child-led disaster risk reduction: a practical guide How can children effectively participate in disaster risk reduction, Publisher : Save the Children [Sweden], 2007
7. Blesius J.-C., « Discours sur la culture du risque, entre approches négative et positive. Vers une éducation aux risques ? Etude comparée du Québec et de la France », Géographie et cultures, 2013
8. Bonnot V., Caillaud S., Drozda-Senkowska E., Menaces sociales et environnementales : repenser la société des risques, Presses universitaires de Rennes, 2017
9. Bruce C., Ross J., Quantitative inquiry into collaborative action research: Measuring teacher benefits, Teacher Development, 16(4), 2012
10. Chavan M., Yoshikawa, H., Bahadur C., The future of our children: Lifelong, multi-generational learning for sustainable development. Paris, New Delhi and New York: U.N. Sustainable Development Solutions Network, 2013
11. Combalbert L., Le management des situations de crise : anticiper les risques et gérer les crises 4e éd. - Paris : ESF, 2018.
12. De Rosa D., Murisic M., Romania: good policies and institutions can limit the impact of natural disasters, GFDRR, 2018
13. D'Ercole R., Metzger P., La vulnérabilité territoriale: une nouvelle approche du risque en milieu urbain, European Journal of Geography, 2009
14. Davis E. S. A., A national framework for disaster health education in Australia, PubMed Gov, National Center for Biotechnology Information, U.S. National Library of Medicine, Rockville Pike, Bethesda MD, USA, 2010
15. Feretti A., Les territoires face aux catastrophes naturelles : quels outils pour prévenir les risques?, Etude pour Le Conseil Économique, Social et Environnemental, Paris, 2015
16. Fothergill A., Sociology Vulnerability to Disasters, second edition, CRC Press/Taylor & Francis), 2013
17. Gautam D., Oswald K., Child voices: children of Nepal speak out on climate change adaptation. How does climate change affect children in Nepal? Publisher: Children in a Changing Climate, 2008
18. Greene M., Risk & Insurance, 8th Edition, South-Western Pub., 1991
19. Grislain-Letrémy C., Lahidji R., Mongin Ph., Les risques majeurs et l'action publique, Paris: La Documentation française, 2013
20. Hardind T.W., Romerio F., Rossiaud J., Bertrand S., Frischknecht C., Laport J.-D., Management des risques majeurs: des disciplines à l'interdisciplinarité, Université de Genève, 2001
21. Heiderich D., Maroun N., La mise en récit des exercices de simulation de crise, Magazine de la communication de crise et sensible, 2018
22. Heiderich D., Plan de gestion de crise : organiser, gérer et communiquer en situation de crise, Paris: Dunod, 2010

23. Ji O., Stuhmcke S.M., The project approach in early childhood education for sustainability. Exemples from Korea and Australia, in Research in education childhood education fie sustainability, perspectives and provocations, New-York Routledge, 2014
24. Kagawa F, Selby D. Ready for the storm: Education for disaster risk reduction and climate change adaptation and mitigation. J Educ Sustain Dev. 2012;6:207–17
25. Kandel R.C., Shrestha S.N. et Dixit A.M.,Shiwaku K., Shaw R., Future perspective of school disaster education in Nepal, Disaster Prevention and Management: An International Journal, 2007
26. Kuberan R., Gupta, M, Velasquez ş.a., Building back better for next time, UE, UNDRR, 2010
27. Lemersal E., Greene M., Wong I., Tubbesing S., Promoting the development and uses of earthquake scenarios, Conference: 9th National and 10th Canadian Conference on Earthquake Engineering, Toronto, 2010
28. Lagadec P., Le Risque Technologique Majeur: Politique, Risque et Processus de Développement, Editions du Seuil, Paris, 1981
29. Lewis E., Baudains C., Mansfield C., Getting down and dirty: Values in education for sustainability, Issues in Educational Research, 2009
30. Marzin P., Quelle formation pour les enseignants afin qu'ils fassent de la prevention du sida et une éducation au risque?. Aster (Paris. En Ligne), Institut national de recherché pédagogique, 2001
31. Mouyou E., Pays les plus touchés par les catastrophes naturelles dans le monde 2018, Statista, 2020, <https://fr.statista.com/statistiques/659951/desastres-naturels-par-pays-et-par-type/>
32. Parkash S., Begum I., and R., Activity Book on Disaster Management for School Students. National Institute of Disaster Management, New Delhi, 2014
33. Petal M., Green R., Kelman I., Shaw R, Dixit, A., Community-based construction for disaster risk reduction, Hazards and the Built Environment, Routledge, 2008
34. Selby D., Kagawa F., Disaster Risk Reduction in School Curricula: Case Studies from Thirty Countries, UNESCO, UNICEF, Madrid, 2012
35. Shiwaku K., Sakurai A., Shaw R., Disaster Resilience of Education Systems: Experiences from Japan, Springer, Japan, 2016
36. Stuhmcke S. M., Children as change agents for sustainability, Queensland University of Technology, 2012
37. Tanner T., Mitchell T., Haynes K., Children as agents of change for disaster risk reduction: lessons from El Salvador and the Philippines Children as risk communicators and agents of change in DRR programmes: El Salvador and the Philippines Publisher: Children in a Changing Climate, 2009
38. Tazieff H., Les Risques Majeurs et la Protection de l'Environnement, http://pedagogie.ac-limoges.fr/svt/accueil/html/res_local/document/rismjr.html, accesat 2020
39. Wanyama E., International Legal Framework for Climate Change Adaptation and Mitigation: Prospects and Challenges, Academia Edu, 2014
40. Wisner B., Gailard, J.C., Kelman I., Handbook of Hazards and Disaster Risk Reduction, Routledge, New-York, 2012
41. Wybo J-L., Maîtrise des risques et prévention des crises : anticipation, construction de sens, vigilance, gestion des urgences et apprentissage Paris : Tec et Doc : Lavoisier, 2012
42. OECD, Boosting disaster prevention through innovative risk governance: insights from Austria, France and Switzerland, Paris OECD Publishing, 2017
43. Conseil d'État, La prise en compte du risque dans la décision publique : pour une action publique plus audacieuse, Paris: La documentation française, 2018
44. Fédération internationale des Sociétés de la Croix-Rouge et du Croissant-Rouge, Sensibilisation et education du public à la reduction des risques de catastrophe: un guide, Genève, 2014
45. GADRRRES, Comprehensive School Safety Framework., 2017, <http://gadrrres.net/resources/comprehensive-school-safety-framework>
46. Guide interactif de gestion territoriale des risques liés à l'environnement à l'usage des collectivités territoriales, OREE, 2012
47. HG nr. 557/2016 privind managementul tipurilor de risc, Text publicat în M.Of. al României, 2016

- 48.HG nr.768/19octombrie 2016 privind organizarea și funcționarea Platformei naționale pentru reducerea riscurilor la dezastre
- 49.Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură ”Marin Drăcea”, Evaluarea riscului de dezastre la nivel național RO-RISK”, București, 2016
- 50.La gestion des risques et le contrôle interne dans les collectivités territoriales: approche par les risques, CGI Business Consulting, 2014
51. Legea nr.401/2004 privind protecția civilă republicată, Romania
52. MEN, MAI- Protocol privind pregătirea în domeniul situațiilor de urgență a copiilor, elevilor și studenților din învățământul național preuniversitar și superior, 8/16.07.2013, www.ismb.edu.ro
53. OMAI nr. 684/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind planificarea, pregătirea și intervenția în caz de accident nuclear sau urgență radiologică.
54. ONU SPIC, UNESCO, La réduction des risques de catastrophe commence à l'école, Geneve, 2006-2007
55. Ordinul MENCS nr. 3542/2015 privind aprobarea programelor școlare pentru disciplinele opționale, inclusiv pentru riscuri la dezastre
56. Ordinul MEN nr. 3371/2013 privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul primar
57. Ordinul 4694/2019 al Ministerului Educației Naționale privind aprobarea Curriculumului pentru educație timpurie
58. PH Bern Pädagogische Hochschule, POLICE police.be.ch, Situations d'urgence et de crise dans les écoles, Aide à l'élaboration d'un concept d'urgence et de gestion des crises – avec modèles, Berne, 2019
59. Sendai Framework for Disaster Risk Reduction for Children: Safer for Me and Safer for You. 2015 <http://gndr.org/learning/resources/resources-by-theme/children-a-youth.html>
60. Protocolului nr. 9647/ 62170/ din 08/16.07.2013, încheiat între Ministerul Educației Naționale și Ministerul de Interne
61. Sustainable Development Solutions Network (SDSN), Young Children as a Basis for Sustainable Development : Issues brief prepared by Thematic Group 4: Early Childhood Development, Education, and Transition to Work, 2014
62. UNESCO, UNICEF et. al., Education and Resilience: Nine priority paths for making schools safer and societies more cohesive, 2015.
63. UNISDR, Cadre d'action de Sendai pour la réduction des risques de catastrophe 2015-2030, 2015
64. UNESCO, UNICEF, Global Education Cluster, Notes d'orientation pour les planificateurs de l'éducation, Intégrer la réduction des risques de conflits et de catastrophes dans la planification du secteur de l'éducation, 2012
- 65.UNICEF Canada, Comprendre les situations d'urgence humanitaire: Lorsqu'une catastrophe se produit, Une ressource pédagogique pour les enseignants et enseignantes du préscolaire et du primaire, 2010
65. UNISDR, GADRRRES, La sécurité intégrée à l'école, Un dispositif cadre international en appui à l'Alliance mondiale pour la prévention des risques de catastrophe et la résilience dans le secteur éducatif et à l'Initiative mondiale pour la sécurité à l'école, 2017
66. WEDC, Loughborough University, Catastrophes et situations d'urgence: définitions, impacts et réponse, <http://wedc.lboro.ac.uk>

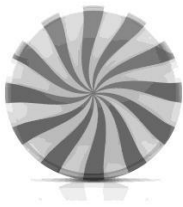
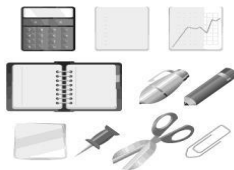
ПРИЛОЖЕНИЕ 1

ЛИСТ ЗА ОЦЕНКА : МОИТЕ ЕМОЦИИ

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

ЛИСТ ЗА ОЦЕНКА : КАРТИ: ВСИЧКИ ДЕЦА ИМАТ ПРАВА

НА АТЕНЦИЯ УЧИТЕЛИТЕ: Следните карти представляват права: питателна храна; игра и отдих; безопасен подслон; образование; защита срещу нараняване; питейна вода; семейство, което да се грижи за тях; здравеопазване; възможност за изразяване на мнения. Останалите три книги (телевизия, персонален компютър и лечение) са привилегии.

ЛИСТ ЗА ОЦЕНКА: СНИМКИ ПОВРЕМЕ НА ИЗВЪНРЕДНА СИТУАЦИЯ

СНИМКА 1

СНИМКА 2

СНИМКА 3

СНИМКА 4

СНИМКА 5

СНИМКА 6

ЛИСТ ЗА ОЦЕНКА: ИНТЕРПРЕТАЦИЯ НА СНИМКИТЕ

Във всеки ъгъл със снимка, вие и вашият екип трябва да изпълнявате задачите по-долу. Запишете идеите си на този лист.

1. Отговорете на въпроса, който ще бъде обсъден за всяка снимка, и напишете отговора.
2. Съобразете надписа със снимката. Въведете отговора.
3. Определете полето на намеса на UNICEF, илюстрирано на снимката: 1) Здраве и хранене; 2) Вода, канализация и хигиена; 3) Защита на децата; или 4) Образование. Запишете отговорите си.
4. Използване на картите Всички деца имат права, определете кои права се зачитат на снимката. Запишете отговорите си.

СНИМКА 1

Ако можете да добавите мото към тази снимка, какво би казало момичето?

Легенда №.: _____ Област на намеса UNICEF:

Уважаваното право (а) :

СНИМКА 2

Какво означава тази снимка за вас? Защо?

Легенда №.: _____ Област на намеса UNICEF:

Уважаваното право (а):

СНИМКА 3

Какво заглавие бихте дали на статия, която описва случващото се на тази снимка?

Легенда №.: _____ Област на намеса UNICEF:

Уважаваното право (а):

СНИМКА 4

Какво виждате на тази снимка? Опишете сцената.

Легенда №.: _____ Област на намеса UNICEF:

Уважаваното право (а):

СНИМКА 5

Какви въпроси бихте задали на хората на тази снимка?

Легенда №.: _____ Област на намеса UNICEF:

Уважаваното право (а):

СНИМКА 6

Какви думи ви идват на ум, когато видите тази снимка?

Легенда №.: _____ Област на намеса UNICEF:

Уважаваното право (а):

ЛИСТ ЗА ОЦЕНКА: ЛЕГЕНДИ

Снимка 1: Малко момиче, държано от баща си, плаче, докато е ваксинирано на стадион „Силвио Катор“ в Порт-о-Пренс, Хаити. Стадионът служи като временен подслон след силното земетресение, ударило региона през януари 2010 г. След тежки природни бедствия, UNICEF провежда ваксинационни кампании, за да предотврати разпространението на болестта.

Снимка 2: Седем месеца след цунамито, което удари Индонезия през 2004 г., 15-годишно момче Хайрудин най-накрая намира майка си Юслаини. Тя е единственият оцелял член на семейството. Детски център на UNICEF защита Хайрудин, докато той беше отделен от майка си, и му помогна да я намери чрез програма за проследяване на семейството.

За учителя: Анализ на снимка 2

Право на семейство, което се грижи за вас;
правото на защита срещу нараняване
Пример за програма за **закрила на детето**

За учителя: Анализ на снимка 1

Право на здравни грижи;
правото на семейство, което се грижи за вас
Пример за програма за *здраве и хранене*.

Снимка 3: Жена приготвя чай в ранните часове на деня, докато децата ѝ спят пред палатката си във временен лагер в Северен Пакистан. През 2009 г. близо 90 000 души живеяха в лагера, след като битките ги принудиха да напуснат домовете си. UNICEF разпространява питейна вода, хигиенни продукти и ваксини в тази област. Организацията също така помага да се съберат семействата и осигурява начално образование и подходящи за деца пространства, където те могат да играят безопасно..

За учителя: Анализ на снимка 3

Право на питейна вода; правото на подслон; правото на питателна храна;
правото на защита срещу нараняване; правото на медицинска помощ;
правото на семейство да се грижи за вас
Пример за програми: *Здраве и хранене; Вода, канализация и хигиена; Закрила и образование на децата.*

Сметка 4: Децата опаковат училищни пособия от дървено училище на UNICEF. Тези деца са останали без дом и без училище след цунамито, което удари Индонезия през 2004 г. Всяко дървено училище съдържа основни принадлежности за учител и до 80 ученици. При спешни случаи UNICEF разпространява дървени училища и училищни палатки, за да може децата да възобновят образованието си възможно най-скоро. Посещаването на училище кара децата да се чувстват в безопасност, сякаш всичко се нормализира.

За учителя: Анализ на снимка 4
Право на образование
Примерна програма: *Образование.*

Снимка 5: Икаше предлага на единадесетмесечния си син, своята терапевтична хранителна дажба Plumpy'nut® . И двамата присъстваха на програма за хранене на UNICEF за силно недохранени деца в южната част на Етиопия, Африка. Икаше е зависима от хранителна помощ за изхранване на семейството си от 2008 г., когато нейната общност е изправена пред хранителна криза поради липса на дъжд..

За учителя: Анализ на снимка 5
Правото на питателна храна; правото на медицинска помощ;
правото на семейство, което се грижи за вас
Примерна програма: *Здраве и хранене*

Снимка 6: Децата играят в лагер за разселени хора близо до столицата на Западен Дарфур, Судан. Конфликтът в Судан разсели повече от два милиона души, повече от половината от които деца. Терапията с игри и други форми на лечение помагат на деца, които са били травмирани от конфликта.

За учителя: Анализ на снимка 6
Право на игра и отдых; правото на защита срещу нараняване
Пример за програма: *Защита на децата.*

ПРИЛОЖЕНИЕ 6

КОЛЕЛОТО НА НАДЕЖДАТА

Беше едно време
Грижовно малко момче
От други деца далеч, далеч
Което той знаеше, че има опасност за живота.
Това малко момче чу една история
Което го натъжи много:
Земята се беше разклатила
И всичко около него се беше срутило.
От домовете на много деца
Остава само пух и прах,
И много бащи и майки
Изчезнаха.
След като седях и мислих много,
Момчето знаеше какво да прави:
Взе мотора си, затегна го
Връзки на обувки
И той започна да върти педали
Около парка в квартала му.
Скоро тълпата се събра
Видя искра на надежда.
Той поиска много просто нещо,
Едно нещо, което всеки може да даде:
Малки дарения

За да помогне на изплашените деца да живеят.
Те се нуждаеха от вода,
Те се нуждаеха от храна,
Някои дори чакаха
Времето, което трябваше да бъдат спасени.
При всяко педалиране,
Уверени и решителни,
Момчето поддържаше темпото
И разтопи сърцата на хората около него.
Те отвориха сърцата си,
И те разпространяват вестта,
Да разкаже историята на момчето.
И така те привлякоха много щедра тълпа.
Вестниците говореха за това
Точно като телевизионните канали.
Дори страхотни музиканти
Чудеха се какво да правят
За да помогна на това малко момче
В неговото благородно преследване,
За да се гарантира, че всички деца
Те ще имат всичко необходимо.
Хората бяха запленили от историята
Момченцето и велосипедът на надеждата.

ЗАБЕЛЕЖИТЕЛЕН СЕДЕМГОДИШЕН БРИТАНСКИ ГЕРОЙ

Стихотворението "Колелото на надеждата" е базирано на истинската история на седемгодишно момче Чарли Симпсън, което обиколи осем километра из парка в квартала си, за да събере пари за усилията за подпомагане на UNICEF след земетресението в Хаити. Чарли живее във Фулъм, Англия. Впечатлен от новината за земетресението в Хаити, той има за цел да събере 500 лири за UNICEF. Чарли далеч надмина тази цел. Само няколко дни след като започна, той беше поканен в дома на премиера Гордън Браун. Г-жа Сара Браун, съпругата му, поздрави Чарли за набирането на повече от 200 000 британски лири за деца в Хаити. Изпълнителният директор на UNICEF Дейвид Бул каза: „Смелият и иновативен жест на Чарли демонстрира, че той не само разбира и чувства какво са нужни децата на неговата възраст, за да живеят в Хаити, но той има и мъдростта да знае, че може да им помогне“. „Семето, което той засади, бързо поникна и има заслужено място в хуманитарния свят“, добави Бул. От името на много деца в Хаити благодаря на Чарли за усилията му”.

ПРИЛОЖЕНИЕ 7

ДЕТСКИ ГЛАС

ТЕКСТ, АДАПТИРАН ОТ СТАТИЯТА, ПУБЛИКУВАНА В НОВИНАРСКИЯ РАЗДЕЛ НА UNICEF В СУДАН, ОБРАЗОВАТЕЛНОТО ДВИЖЕНИЕ ЗА МОМИЧЕТА НАСЪРЧАВА „ДЕТСКИ ГЛАС ”

Всеки вторник сутрин, докато по-малките ѝ братя и сестри обличат училищните си униформи, 16-годишната Суку Джейн Саймън седи на стол в студията на Радио Юг в Судан, слага чифт слушалки и съобщава с спокоен глас в началото на радиопредаването му. „Съветвам всяко дете, момиче и момче да ходят на училище“, каза тя в микрофона. Образованието е от съществено значение. "

Суку е член на клуб в нейното училище, който работи, за да убеди децата да ходят на училище. Суку, учениците и учителите, които са членове на клуба, създават седмичната програма „Детски глас“ по Радио Юг Судан. Усилията на клуба се подкрепят от група, наречена Движение за образование на момичетата. Суку е активен член на Движението за образование на момичетата в нейното училище, което се подкрепя от UNICEF. Суку и нейните съученици използват музиката, театъра и танците, за да опишат значението на образованието. Те организират предавания из град Джуба, водят седмично телевизионно предаване в Джуба и посещават местния пазар, където насърчават работещите деца да останат в училище.

„Трябва да ги държим в течение, като им казваме да се събудят и да изберат образование, защото образованието ни помага “, обяснява Суку.

В Южен Судан, където две десетилетия гражданска война унищожи националната инфраструктура и остави крайността на бедността като наследство, думите на Суку имат особен резонанс. Много малко момичета преминават през осем години начално училище. Стотици хиляди деца изобщо не посещават училище, докато ранните бракове, културните традиции и липсата на подходящи училища представляват специални предизвикателства за момичетата.

Подобно на много деца на неговата възраст, Суку избяга от Южен Судан по време на конфликта. Образована в бежански лагер в Уганда, тя се връща в Джуба със семейството си след мирното споразумение от 2005 г.

Днес Суку превръща болезнените преживявания от миналото в положителни планове за бъдещето. Тя вече владее четири езика и се надява да използва дейностите си в Движението за образование на момичетата като трамплин, за да стане професионален журналист.

Дискусия

Какво мотивира Суку да води детското гласово радио предаване? Какво е основното му послание? Какво научихте от тази история за Судан? Защо няма толкова много деца в училище? Ако някой опише Суку като много издръжливо и смело момиче, какво би искала да каже с това? Бихте ли се съгласили? Защо?